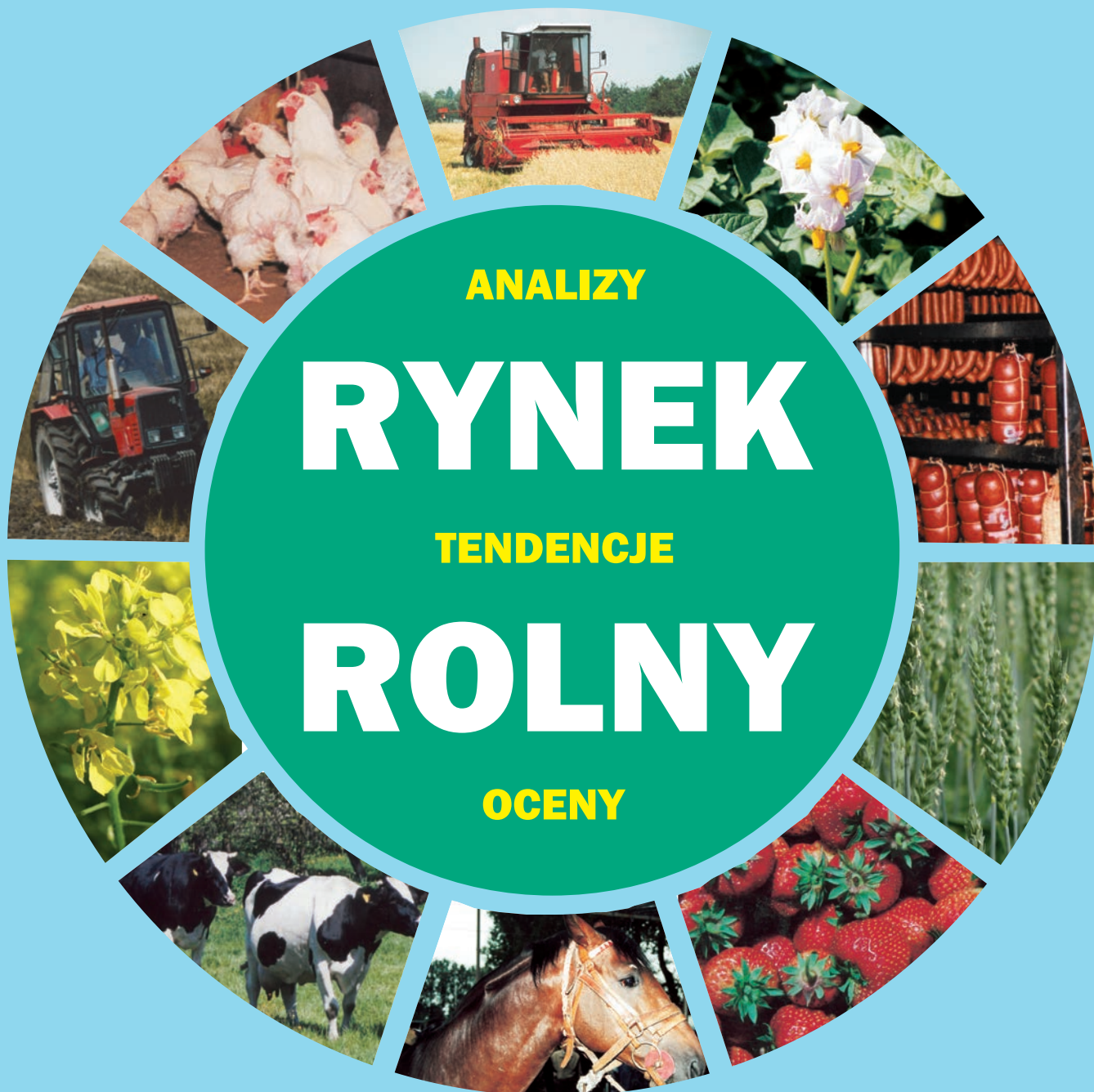

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 1 (323)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

STYCZEŃ 2018

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

STYCZEŃ 2018

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
	Magdalena Bodył	
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	51
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Grzegorz Dybowski	55
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	77

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. Jawna
Nakład: 220 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

1. W grudniu 2017 r. koniunktura w rolnictwie pogorszyła się zarówno pod wpływem spadku wskaźnika potencjalnego popytu, jak również wyrównanego wskaźnika nożyc cen. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) zmalał o 0,7 pkt. proc. do 100,1 punktu z powodu zmniejszenia wyrównanego indeksu potencjalnego popytu o 1,0 pkt. proc. do 100,8 punktu oraz spadku wyrównanego indeksu nożyc cen o 0,5 pkt. proc. do 99,4 punktu. Na spadek wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu wpływ miało obniżenie wyrównanego indeksu sprzedaży przemysłu spożywczego oraz osłabienie indeksu obrotów handlowych produktami rolno-spożywczymi. W przeciwnym kierunku działał wzrost wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen żywności. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie był jednocześnie o 0,9 pkt. proc. niższy niż przed rokiem o tej porze.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał w grudniu 2017 r. o 0,5 pkt. proc. do 99,4 punktu. Jednocześnie był on o 1,4 pkt. proc. niższy niż w rok wcześniej. O spadku wyrównanego wskaźnika nożyc cen w grudniu w stosunku do poprzedniego miesiąca zadecydowało zmniejszenie wyrównanego wskaźnika cen skupu, przy rosnącym wskaźniku cen środków produkcji. Do spadku wyrównanego indeksu cen skupu przyczyniły się m.in. listopadowe obniżki cen niektórych produktów rolnych. Żywiec drobiowy potaniał o 4,4%, a wieprzowy o 4,0%. Wyższe ceny odnotowano w przypadku zbóż. Jęczmień podrożał o 4,1%, kukurydza o 2,2%, pszenica o 1,4%, a żyto o 1,2%. Podniosły się również ceny mleka krowiego (o 1,9%) oraz ziemniaków i żywca wołowego (o 1,2%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu wyniósł w listopadzie 99,7 punktu, a wyrównany indeks cen skupu zmalał w grudniu o 0,3 pkt. proc. do 99,7 punktu. Jednocześnie pod wpływem m.in. drożących bezpośrednich nośników energii odnotowano kolejne wzrosty cen środków produkcji, a średni wzrost ich cen w listopadzie 2017 r., podobnie jak miesiąc wcześniej, wyniósł 0,5%. Z tego powodu wyrównany wskaźnik zmian cen środków produkcji w grudniu ub.r. wzrósł w porównaniu z miesiącem poprzednim o 0,2 pkt. proc. do 100,3 punktu.

Zmiany cen, jakie dokonały się w ciągu jedenastu miesięcy 2017 r. w porównaniu z grudniem 2016 r. można uznać za korzystne dla rolnictwa, jednak warto zaznaczyć, że były one wyraźnie gorsze niż w analogicznym okresie 2016 r. Ceny koszyka skupu wzrosły bowiem o 2,6 pkt. proc., podczas gdy ceny środków produkcji wzrosły przeciętnie o 2,2 pkt. proc. W konsekwencji skumulowany wskaźnik nożyc cen w listopadzie 2017 r. wyniósł 100,4 punktu, podczas gdy przed rokiem wynosił 104,1 punktu.

W najbliższych miesiącach rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej mogą się nieznacznie pogorszyć m.in. z powodu systematycznie rosnących cen środków produkcji dla rolnictwa pod wpływem drożących w ostatnich miesiącach nośników energii oraz możliwych w pierwszym kwartale 2018 r. sezonowych podwyżek cen nawozów mineralnych i środków ochrony roślin. Ponadto należy oczekiwać dalszego spadku cen trzody.

2. Według szacunków GUS zbiory zbóż w Polsce były większe niż rok wcześniej, przy czym wzrosły zbiory zbóż podstawowych, a zbiory kukurydzy, z powodu niekorzystnych warunków pogodowych w trakcie zbiorów, zmalały. W listopadzie 2017 r. na krajowym rynku kontynuowane były tendencje wzrostowe cen skupu zbóż. Najbardziej podrożał jęczmień i kukurydza, nieco niższe tempo wzrostu cen obserwowano w przypadku pszenicy i żyta. Podrożały również zboża w handlu targowiskowym. Wyjątkiem było żyto, którego ceny nieznacznie zmalały. Wzrost cen większości zbóż wynikał z ograniczonej podaży ziarna na rynku.

3. Po trwającej od maja 2016 r. do czerwca 2017 r. wzrostowej tendencji cen skupu żywca wieprzowego w Polsce, w drugiej połowie 2017 r. rozpoczęła się tendencja spadkowa, która nasiliła się w czwartym kwartale. W grudniu 2017 r. ceny skupu trzody były przeciętnie o ok. 9% niższe niż rok wcześniej. Spadek cen w Polsce jest związany z malejącymi cenami w Unii Europejskiej na skutek postępującej odbudowy pogłowia w wielu krajach.

4. W pierwszych 10 miesiącach 2017 r. roczna dynamika produkcji mięsa drobiowego była stosunkowo wysoka, jednak wyraźnie niższa niż w analogicznym okresie 2016 r, kiedy to sięgała kilkunastu

procent. Spadek tempa wzrostu produkcji jest następstwem spowolnienia eksportu w związku z restrykcjami importowymi wprowadzonymi przez wiele państw spoza UE po wykryciu ognisk grypy ptaków, ale także wysokiej podaży mięsa drobiowego na krajowym rynku. Sprzedaż zagraniczna w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. wzrosła wprawdzie o blisko 10% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, jednak wówczas tempo wzrostu eksportu przekraczało 20%. Ceny skupu żywca drobiowego zmalały w listopadzie 2017 r. o 4,4% w porównaniu z miesiącem poprzednim, były jednak nadal na poziomie o kilka procent wyższym od notowanych w 2016 r.

5. Od października 2017 r. ceny podstawowych produktów mlecznych na zachodnioeuropejskich giełdach towarowych systematycznie spadają, a największą dynamiką spadku wykazują ceny masła. Spadek cen produktów mlecznych może wynikać ze wzrostu produkcji mleka u największych eksporterów artykułów mlecznych na świecie, przede wszystkim w Nowej Zelandii. Na rynku krajowym w listopadzie 2017 r. odnotowano dalszy wzrost cen skupu mleka. Ceny wzrosły o 1,9% w skali miesiąca i o 16,6% w relacji rocznej. Wzrostowi cen mleka surowego sprzyja sezonowy spadek dostaw, który prawdopodobnie utrzyma się do marca 2018 r. Dobra koniunktura na światowych rynkach przyczyniła się do poprawy wyników handlu zagranicznego branży mleczarskiej. W okresie dziesięciu miesięcy 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., eksport przetworów mlecznych w przeliczeniu na mleko surowe zwiększył się o kilka procent, a jego wartość, pod wpływem znacznego wzrostu cen transakcyjnych, wzrosła o blisko 40%.

6. Obserwowane od sierpnia 2017 r. systematyczne wzrosty cen środków produkcji dla rolnictwa są następstwem przede wszystkim wzrostu cen bezpośrednich nośników energii pod wpływem drożących surowców energetycznych w handlu światowym. W pierwszych miesiącach 2018 r. pod wpływem sezonowego wzrostu popytu można oczekiwać podwyżek cen nawozów mineralnych oraz środków ochrony.

7. W listopadzie 2017 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny detaliczne żywności wzrosły, głównie pod wpływem podwyżek cen jaj i warzyw. Żywność była wyraźnie droższa niż przed rokiem, a jej roczna dynamika – najwyższa od września 2012 r. Wzrost cen dotyczył zdecydowanej większości podstawowych grup produktów spożywczych. Znaczące podwyżki cen odnotowano w grupie jaj, tłuszczów jadalnych, owoców, warzyw oraz artykułów mleczarskich. Na uwagę zasługuje silny wzrost cen jabłek (o 55,1%), jaj (o 44,9%) oraz masła (o 40,9%). W listopadzie 2017 r. tańszy niż przed rokiem był natomiast cukier. W pierwszych jedenastu miesiącach 2017 r. żywność pozostawała jedną z najsilniej drożących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Bardziej niż żywność podrożały jedynie towary i usługi związane z transportem. Wzrostowi cen żywności sprzyjało ożywienie krajowego popytu w związku z poprawą kondycji finansowej gospodarstw domowych, utrzymujący się stosunkowo wysoki poziom cen artykułów rolno-spożywczych na rynkach światowych, korzystne tendencje w eksporcie oraz niekorzystne uwarunkowania podażowe na krajowym rynku. W najbliższych miesiącach ceny żywności prawdopodobnie nadal będą pozostawały na poziomach wyższych niż przed rokiem, m.in. z powodu utrzymujących się wysokich cen owoców, jaj i tłuszczów jadalnych. Jednocześnie można się spodziewać osłabienia tempa wzrostu popytu na żywność w związku ze wzrostem jej cen.

**Arkadiusz
Zalewski**

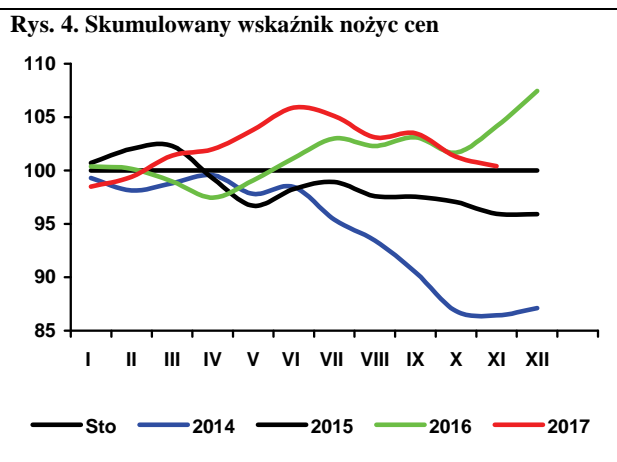
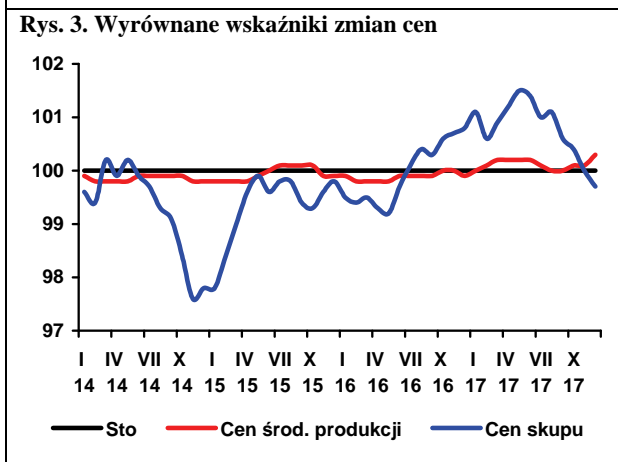
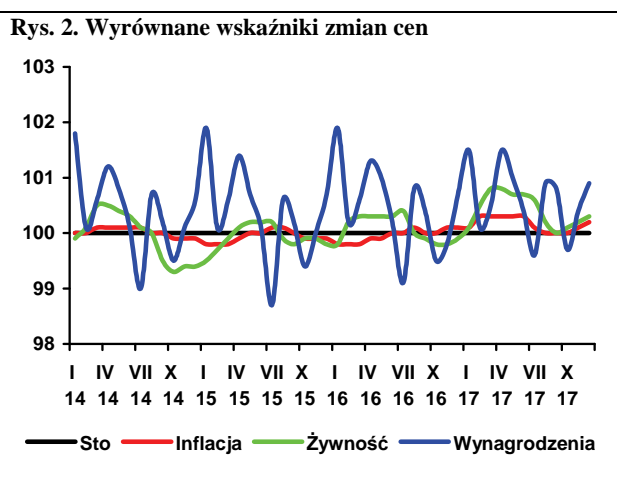
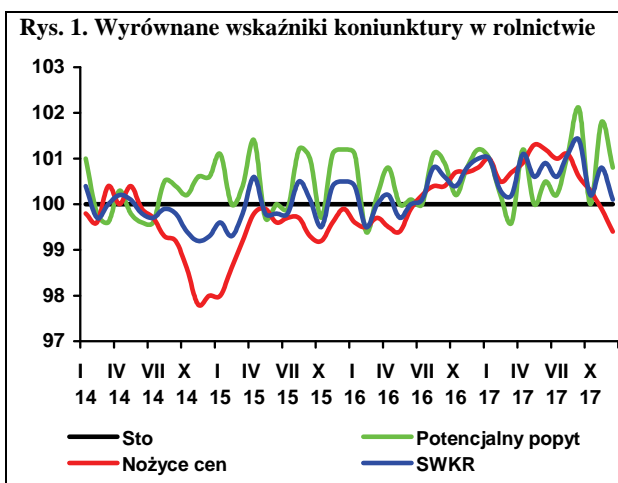
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	XII 17	XI 17	X 17	IX 17	VIII 17	VII 17	XII 16
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,1	100,8	100,2	101,4	101,1	100,6	101,0
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,8	101,8	100,0	102,1	101,1	100,2	101,2
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,4	99,9	100,3	100,6	101,1	101,0	100,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,7	100,0	100,4	100,6	101,1	101,0	100,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,3	100,1	100,1	100,0	100,0	100,1	99,9
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,9	99,8	100,0	100,0	99,8	99,6	100,2
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,6	100,1	99,6	100,8	100,7	99,1	100,8
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,2	102,2	99,6	103,6	101,8	101,0	101,5

^a średnie ruchome 6-miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Według GUS¹ zbiory zbóż w 2017 r. w Polsce wyniosły 32,2 mln ton i były o 8,0% większe niż w poprzednim roku, w tym zboż podstawowych 27,1 mln ton (wzrost o 10,1%), a kukurydzy 4,0 mln ton (spadek o 8,2%). Zboż ozimych zebrano 18,5 mln ton, a jarych 13,7 mln ton, czyli odpowiednio o 12,2 i 2,6% więcej niż rok wcześniej. Lokalnie, na północy kraju nie zostały zakończone zbiory kukurydzy, której na polach pozostało kilka procent obsianego arealu. Przyczyniła się do tego deszczowa pogoda i braku przymrozków, co uniemożliwiało wjazd na pola.

Pomimo wzrostu zbiorów, niski stan zapasów początkowych spowodował, że krajowe zasoby zbóż w sezonie 2017/18 zwiększyły się tylko o 0,8%, a podaż całkowita (po uwzględnieniu przewidywanych obrotów handlu zagranicznego) może się zmniejszyć o 1,4% do 36,8 mln ton. Jednocześnie przewiduje się wzrost zużycia zbóż o 3,9% do 28,3 mln ton oraz ograniczenie eksportu o ponad 18% do 6,0 mln ton, skutkiem czego rozchody zmaleją o 0,8%. Zapasy na koniec sezonu przewiduje się na 2,4 mln ton, tj. o 8,8% mniej niż w poprzednim sezonie.

zboż. Import ziarna wyniósł 82 tys. ton, wobec 106 tys. ton we wrześniu 2017 r. Zwiększył się eksport większości produktów przemiału zboż, z wyjątkiem kasz i grysików oraz siodu. Więcej przywieziono do kraju mąki pszennej i ziaren obrobionych inaczej, a import pozostałych produktów przemiału zboż znacznie zmalał. Zwiększono przywóz ciast makaronowych i pieczywa, a ograniczono wyrobów spożywczych pozyskiwanych poprzez spęcznianie i prażenie zboż (CN 1904).

Przemysłowe przemiaty zboż w październiku 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, wyraźnie wzrosły. Zwiększyła się produkcja mąk pszennych, pieczywa i pasz dla zwierząt, a zmalała mąk żytnich i makaronów.

**Wiesław
Łopaciuk**

Tab. 1. Bilans zbóż* w Polsce (tys. ton)

Wyszczególnienie	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17 szacunek	2017/18 prognoza	2017/18 2016/17
Zapasy początkowe	9 325	7 659	6 913	4 779	2 680	56,1
Produkcja	28 302	31 792	27 897	29 687	32 078	108,1
Zasoby krajowe	37 627	39 451	34 809	34 466	34 758	100,8
Import	2 134	1 955	2 342	2 816	1 995	70,8
Ogółem zasoby	39 761	41 406	37 151	37 282	36 753	98,6
Zużycie krajowe:	26 405	27 221	26 233	27 208	28 278	103,9
w tym spasanie	15 334	16 195	15 666	16 580	17 420	105,1
Eksport	5 697	7 273	6 140	7 394	6 030	81,6
Razem rozchody	32 102	34 493	32 373	34 602	34 308	99,2
Zapasy końcowe	7 659	6 913	4 779	2 680	2 445	91,2

* bez gryki i prosa

Źródło: GUS, szacunki i prognozy IERiGŻ-PIB.

W listopadzie 2017 r. na krajowym rynku kontynuowane były tendencje wzrostowe cen skupu zboż. W porównaniu z październikiem 2017 r. pszenica podrożała o 1,4%, a żyto o 1,2%. Większy był wzrost cen kukurydzy i jęczmienia (odpowiednio o 2,2 i 4,1%). Na targowiskach nieznacznie staniało żyto (o 0,2%), a pozostałe zboża podrożały od 0,9 do 2,4%. Wzrost cen wynikał z ograniczonej podaży ziarna na rynku.

W okresie pierwszych czterech miesięcy sezonu 2017/18 (lipiec-listopad 2017 r.) do skupu trafiło 5,42 mln ton zboż podstawowych, tj. o 17,4% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. Skupiono 3,91 mln ton pszenicy (3,26 mln ton w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 1,26 mln ton kukurydzy (1,30 mln ton), 440 tys. ton żyta (351 tys. ton), 554 tys. ton jęczmienia (517 tys. ton), 454 tys. ton pszenżyta (433 tys. ton) oraz mniejsze ilości pozostałych zboż.

W październiku 2017 r. z Polski wyeksportowano 502 tys. ton ziarna zboż, wobec 469 tys. ton w poprzednim miesiącu, w tym 278 tys. ton pszenicy, 98 tys. ton kukurydzy, 43 ton żyta oraz mniejsze ilości pozostałych

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, podrożała większość produktów zbożowych w handlu detalicznym, a ceny producenta w większości przypadków pozostały na zbliżonym poziomie. Potaniała większość przemysłowych mieszanek dla zwierząt, z wyjątkiem pasz dla trzody chlewnej.

W grudniu 2017 r. w Europie drożała kukurydza oraz pszenica na rynku czeskim. Ceny pozostałych zboż nieznacznie się zmniejszyły.

1. Wynikowy szacunek zbiorów głównych ziemniaków rolnych i ogrodniczych w 2017 r., GUS, Warszawa 21.12.2017 r.

Tab. 2. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy		Pszenvica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenvica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2014	I-XII	704,2	551,4	634,0	671,8	849,7	639,1	803,4	669,7	x
2015	I-XII	668,3	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2016	X	610,1	512,7	452,8	593,2	736,1	586,2	673,0	595,2	436,5
	XI	615,0	530,5	479,4	585,1	738,6	594,4	679,4	600,2	444,1
	XII	638,8	543,1	558,0	595,0	745,2	585,1	685,9	612,0	449,5
2017	I	656,4	557,5	581,2	600,2	748,5	589,6	688	637,4	436,6
	II	661,6	562,2	618,6	602,5	753,7	601,0	699,4	618,5	434,8
	III	687,7	579,9	630,7	619,5	766,8	609,0	718,7	639,9	429,4
	IV	686,8	584,2	652,5	622,0	773,3	615,0	721,7	648,0	429,4
	V	709,8	600,8	680,6	638,3	795,2	635,1	735,0	687,3	426,3
	VI	708,9	609,2	692,4	662,3	813,0	648,0	752,0	668,6	426,3
	VII	692,3	605,6	686,2	578,7	832,8	660,9	756,3	676,0	429,1
	VIII	636,6	531,3	717,4	604,7	794,3	646,4	730,4	658,2	432,6
	IX	645,7	537,3	665,9	620,8	793,8	644,9	719,2	638,3	432,6
	X	648,8	550,4	481,7	635,7	788,9	643,9	723,0	641,6	433,6
	XI	657,6	557,1	492,3	661,5	795,9	642,4	740,4	649,4	428,4
Zmiana w %										
	XI 2017 X 2017	1,4	1,2	2,2	4,1	0,9	-0,2	2,4	1,2	-0,9
	XI 2017 XI 2016	6,9	5,0	2,7	13,1	7,8	8,1	9,0	8,2	-4,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenvica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszenvyżyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza
VII 2014-VI 2015		6025,5	2079,2	683,1	749,3	376,4	1062,0	8611,2	3864,7	1946,1
VII 2015-VI 2016		5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0	3775,2	1482,4
VII 2016-VI 2017		6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5
2016	X	440,0	129,5	50,6	55,5	28,9	51,6	604,6	240,5	592,3
	XI	395,4	122,9	41,0	32,5	19,2	51,8	524,0	218,5	449,7
	XII	576,7	135,2	42,1	32,6	18,2	41,0	696,1	221,6	192,0
2017	I	428,6	128,8	34,9	26,4	17,1	43,0	536,4	210,4	108,7
	II	444,4	131,0	30,2	24,8	18,2	36,6	539,1	202,7	106,3
	III	520,1	177,0	32,4	35,0	24,8	29,6	619,4	246,0	111,5
	IV	310,8	122,7	23,8	25,8	19,6	20,6	383,0	175,2	73,3
	V	333,3	136,0	19,3	30,7	26,1	24,3	409,9	193,2	78,8
	VI	258,2	119,1	22,2	25,1	22,2	16,1	324,3	173,6	76,5
	VII	200,3	91,4	15,3	194,2	93,2	14,9	426,7	208,3	67,2
	VIII	1562,6	555,6	219,8	218,4	78,5	226,3	2258,6	949,4	42,7
	IX	853,4	271,4	100,1	58,5	24,6	104,6	1129,0	454,6	31,7
	X	678,3	210,5	60,3	46,1	26,1	60,3	853,6	333,1	429,0
	XI	618,6	202,7	44,1	36,8	17,6	47,2	752,6	294,3	690,3
Zmiana w %										
	XI 2017 X 2017	-8,8	-3,7	-26,9	-20,2	-32,8	-21,8	-11,8	-11,7	60,9
	XI 2017 XI 2016	56,5	64,9	7,4	13,2	-8,5	-9,0	43,6	34,7	53,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1
2016 ^a	X	191,6	153,1	12,1	88,0	13,2	703,5
	XI	187,4	148,1	12,4	84,4	14,1	702,2
	XII	183,0	143,6	12,6	86,3	12,6	700,2
2017 ^a	I	179,7	142,7	12,0	82,2	12,4	705,0
	II	172,9	135,7	12,8	75,1	12,2	662,6
	III	201,7	158,7	14,3	84,4	14,8	800,6
	IV	167,3	131,6	12,7	80,6	11,9	772,4
	V	182,8	142,6	14,0	86,5	13,4	830,9
	VI	170,3	134,5	13,5	84,3	13,6	816,4
	VII	179,6	139,8	13,7	86,8	11,0	806,4
	VIII	191,6	150,3	14,0	89,0	11,6	818,8
	IX	190,9	156,2	14,2	86,7	14,8	788,6
	X	207,9	163,7	13,7	90,8	13,4	820,3
Zmiana w %							
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>		8,9	4,8	-3,3	4,6	-9,3	4,0
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>		8,5	6,9	13,6	3,2	2,1	16,6

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 5. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2014	I-XII	3199,8	825,9	151,6	788,9	5475,5	547,5	17,0	257,1	350,9	1232,5
2015	I-XII	3959,3	531,8	186,1	703,2	6145,1	492,6	4,2	121,8	379,4	1210,3
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2016	X	414,9	45,6	5,4	151,2	671,7	89,6	0,9	16,3	16,3	127,8
	XI	290,8	46,7	1,0	199,4	591,3	83,2	0,0	24,4	10,2	121,5
	XII	452,2	41,6	6,3	155,3	697,3	57,3	0,3	9,4	7,5	78,5
2017	I	399,2	30,4	10,1	210,7	685,7	72,8	0,8	11,0	25,0	112,6
	II	326,5	26,5	1,7	151,8	540,2	59,8	0,6	14,9	17,7	98,2
	III	522,3	21,7	2,1	153,5	724,4	81,8	0,7	20,2	33,2	141,8
	IV	210,4	12,4	0,7	78,2	317,5	71,2	0,6	20,4	43,5	139,6
	V	203,7	12,3	0,0	44,0	275,0	101,0	0,8	32,5	46,0	186,4
	VI	54,9	8,4	0,2	26,0	102,7	129,5	2,8	50,4	73,9	262,7
	VII	11,8	12,4	31,7	32,1	103,8	94,8	1,9	20,7	47,7	168,6
	VIII	89,3	57,7	10,7	6,2	273,4	76,0	1,5	12,6	29,4	122,8
	IX	302,1	61,8	3,4	28,5	469,1	61,9	2,3	12,2	26,3	106,1
	X	277,5	43,4	3,1	98,2	502,3	43,8	3,2	11,6	13,1	81,5
Zmiana w %											
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>		-8,1	-29,8	-8,5	244,4	7,1	-29,2	36,3	-4,5	-50,1	-23,2
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>		-33,1	-4,8	-41,6	-35,1	-25,2	-51,1	252,4	-28,6	-19,4	-36,3

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszena	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód	mąka pszena	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	słód
2014	I-XII	90,4	20,5	45,4	27,6	61,1	44,5	12,0	27,4	30,2	114,9
2015	I-XII	99,7	18,8	42,8	27,9	62,8	56,5	17,4	28,4	42,2	186,8
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2016	X	12,8	1,4	4,6	1,9	6,6	5,0	1,5	3,1	2,6	16,3
	XI	13,1	1,6	4,4	1,9	4,4	4,7	1,8	3,2	2,3	16,3
	XII	10,3	1,4	3,4	2,2	6,0	4,5	0,9	4,0	2,8	13,7
2017	I	13,4	1,7	4,7	3,0	6,5	4,4	1,9	2,9	3,4	7,9
	II	9,2	1,6	3,7	2,5	5,5	3,7	1,4	3,5	2,8	8,5
	III	11,3	2,2	4,6	2,7	6,6	5,9	2,0	3,5	2,9	12,3
	IV	9,5	1,7	4,0	2,1	5,7	4,9	1,6	3,0	2,4	11,7
	V	10,5	2,0	4,0	2,4	10,1	4,9	1,7	2,8	3,5	17,0
	VI	11,2	1,9	2,8	2,5	10,2	4,2	1,4	2,9	4,6	14,6
	VII	9,9	1,9	3,5	2,9	7,4	5,2	1,3	2,9	3,9	13,7
	VIII	10,9	1,7	3,0	3,2	8,2	5,6	1,5	3,2	2,5	10,9
	IX	9,8	1,8	3,6	2,8	8,2	4,4	1,3	4,5	2,9	10,0
	X	10,2	1,9	3,1	4,2	6,8	6,6	1,0	3,3	3,3	8,7
Zmiana w %											
	X 2017 IX 2017	3,4	7,6	-14,2	53,3	-17,7	49,2	-17,5	-26,3	13,8	-13,0
	X 2017 X 2016	-20,9	32,3	-32,8	117,5	3,0	30,7	-32,8	4,2	25,4	-46,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2014	I-XII	27,0	93,9	344,1	166,6	247,9	64,7	21,6	134,7	430,5	169,6
2015	I-XII	31,3	109,3	438,8	170,7	267,0	67,5	24,8	141,2	340,7	174,7
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2016	X	3,2	10,6	45,5	.	.	6,1	2,4	12,7	.	.
	XI	3,4	9,6	44,6	.	.	6,6	2,1	12,6	.	.
	XII	3,3	7,7	37,2	.	.	6,6	1,9	9,8	.	.
2017	I	2,7	10,6	41,7	.	.	6,1	1,8	11,2	.	.
	II	3,2	7,6	42,2	.	.	6,7	3,1	11,9	.	.
	III	3,7	12,7	49,0	.	.	8,4	2,4	15,2	.	.
	IV	2,8	10,1	43,7	.	.	5,4	2,2	11,6	.	.
	V	3,2	11,9	50,8	.	.	7,4	2,7	15,3	.	.
	VI	3,7	12,6	46,8	.	.	5,0	2,3	13,3	.	.
	VII	3,5	9,8	45,4	.	.	7,5	1,9	13,3	.	.
	VIII	3,5	11,6	50,1	.	.	5,5	2,9	13,6	.	.
	IX	3,7	11,3	50,4	.	.	7,7	2,3	15,5	.	.
	X	4,1	9,4	51,7	.	.	8,4	2,6	14,2	.	.
Zmiana w %											
	X 2017 IX 2017	10,7	-17,2	2,5	x	x	9,0	12,8	-8,7	x	x
	X 2017 X 2016	27,7	-11,8	13,6	x	x	36,8	9,7	12,0	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb miesany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2014	I-XII	1,10	2,45	2,13	4,48	3,92	4,41	5,01	5,83
2015	I-XII	1,07	2,42	2,10	4,39	3,98	4,41	4,96	5,80
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2016	XI	0,95	2,47	2,24	4,44	3,98	4,44	4,95	5,97
	XII	0,96	2,42	2,22	4,44	3,98	4,42	4,95	5,93
2017	I	0,98	2,50	2,12	4,44	3,98	4,44	5,01	5,94
	II	0,99	2,52	2,12	4,44	3,99	4,44	5,03	5,98
	III	0,99	2,53	2,11	4,44	3,99	4,46	5,08	6,00
	IV	1,00	2,46	2,06	4,46	3,99	4,46	5,09	6,04
	V	1,04	2,51	2,09	4,46	3,99	4,46	5,10	6,05
	VI	1,08	2,50	2,05	4,46	4,00	4,50	5,12	6,10
	VII	1,08	2,50	2,03	4,46	4,01	4,50	5,11	6,10
	VIII	1,07	2,51	2,04	4,48	4,02	4,56	5,12	6,14
	IX	1,06	2,52	2,06	4,48	4,02	4,56	5,13	6,15
	X	1,05	2,46	2,06	4,54	4,02	4,58	5,15	6,17
	XI	1,05	2,49	2,10	4,58	4,02	4,60	5,14	6,18
Zmiana w %									
	XI 2017 X 2017	0,0	1,2	1,9	0,9	0,0	0,4	-0,2	0,2
	XI 2017 XI 2016	10,5	0,8	-6,3	3,2	1,0	3,6	3,8	3,5

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2014	I-XII	1712,3	1797,2	2392,4	1422,2	1919,4	1668,3	2697,3
2015	I-XII	1655,8	1769,4	2322,4	1362,2	1867,3	1613,4	2630,9
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2016	X	1633,5	1722,6	2285,4	1372,1	1807,8	1600,5	2528,9
	XI	1617,3	1700,9	2282,7	1358,2	1803,0	1600,2	2522,5
	XII	1618,5	1725,9	2287,7	1388,7	1792,5	1595,4	2515,4
2017	I	1612,5	1727,0	2300,1	1388,5	1791,4	1594,0	2516,4
	II	1614,2	1734,7	2313,5	1396,5	1798,9	1603,9	2526,9
	III	1617,3	1738,2	2322,4	1398,3	1795,5	1608,6	2528,4
	IV	1618,1	1720,5	2320,6	1378,5	1797,1	1608,3	2526,9
	V	1622,8	1728,1	2307,2	1370,4	1806,9	1610,7	2522,9
	VI	1628,2	1714,9	2329,2	1374,3	1815,6	1612,8	2522,3
	VII	1645,8	1723,7	2325,0	1377,8	1812,3	1613,5	2523,7
	VIII	1655,9	1726,4	2329,9	1379,4	1810,2	1615,4	2524,8
	IX	1641,9	1739,3	2327,2	1391,4	1812,9	1610,0	2514,5
	X	1620,5	1695,0	2298,0	1370,2	1798,7	1608,5	2510,4
	XI	1613,2	1696,3	2315,3	1383,7	1787,6	1607,2	2508,0
Zmiana w %								
	XI 2017 X 2017	-0,5	0,1	0,8	1,0	-0,6	-0,1	-0,1
	XI 2017 XI 2016	-0,3	-0,3	1,4	1,9	-0,9	0,4	-0,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 10. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2016	VI	2,289	2,405	4,219	0,610	1,936	3,569	2,077
	VII	2,287	2,402	4,222	0,618	2,091	3,860	2,160
	VIII	2,414	2,460	4,463	0,640	2,091	3,866	2,160
	IX	2,258	2,437	4,210	0,684	2,081	3,881	2,056
	X	2,341	2,456	4,314	0,736	1,985	3,659	1,964
	XI	2,316	2,441	4,278	0,804	1,946	3,615	1,952
	XII	2,373	2,405	4,348	0,840	2,000	3,622	1,969
2017	I	2,355	2,393	4,316	0,819	1,951	3,536	1,876
	II	2,324	2,387	4,236	0,821	1,911	3,459	1,951
	III	2,296	2,342	4,182	0,813	1,974	3,569	2,038
	IV	2,241	2,324	4,109	0,809	2,133	3,910	1,975
	V	2,158	2,272	3,980	0,811	2,192	4,035	1,981
	VI	2,121	2,233	3,903	0,817	2,224	4,082	2,060
	VII	2,085	2,176	3,828	0,820	2,092	3,832	2,130
	VIII	2,134	2,279	3,906	0,844	2,095	3,835	2,138
	IX	2,158	2,284	3,899	0,883	2,100	3,795	2,129
	X	2,128	2,280	3,899	0,894	1,928	3,532	2,129
	XI	2,154	2,246	3,904	0,899	1,854	3,361	2,047

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

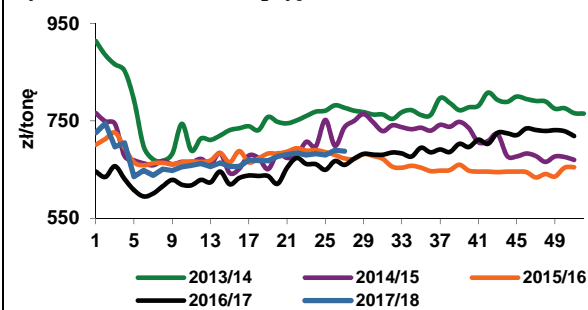
Tab. 11. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2016	VIII	168	146	.	135	142	110	.	133	167
	IX	161	147	133	129	137	107	.	128	.
	X	163	147	134	133	140	118	110	124	.
	XI	167	136	133	134	146	.	112	131	160
	XII	168	141	132	139	149	.	116	137	162
	I	174	139	133	148	149	.	118	138	166
2017	II	176	139	133	149	150	.	122	138	170
	III	173	140	150	148	153	.	132	142	171
	IV	172	140	149	142	155	.	136	139	169
	V	174	145	.	149	151	132	137	142	169
	VI	175	149	.	146	149	136	140	143	165
	VII	176	155	.	.	153	.	136	144	.
	VIII	163	159	.	139	150	122	147	147	.
	IX	164	163	.	146	155	127	.	146	149
	X	165	164	.	154	156	134	134	146	147
	XI	163	152	.	154	157	136	142	147	150
	XII	163	157	.	151	155	.	143	151	152
Zmiana w %										
	XII 2017 XI 2017	-0,2	3,5	x	-2,3	-1,3	x	0,4	2,4	0,8
	XII 2017 XII 2016	-2,7	11,7	x	8,3	3,8	x	23,0	9,5	-6,6

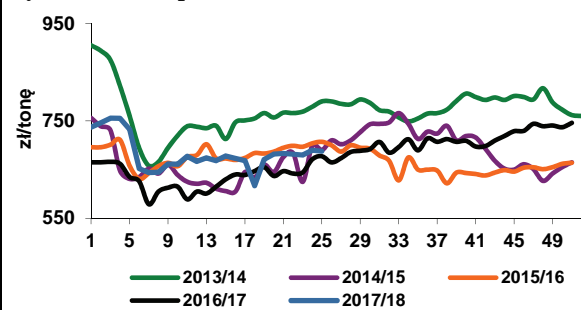
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

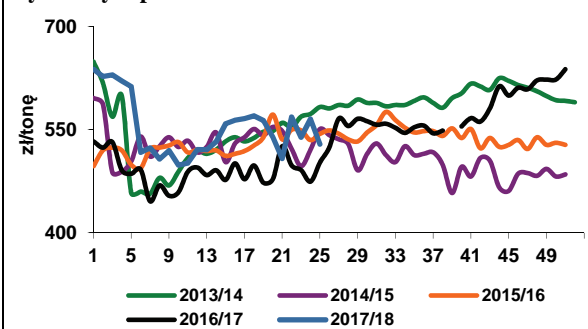
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

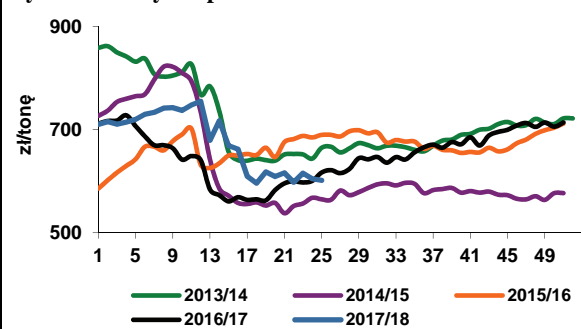
Rys. 2. Pszenica paszowa

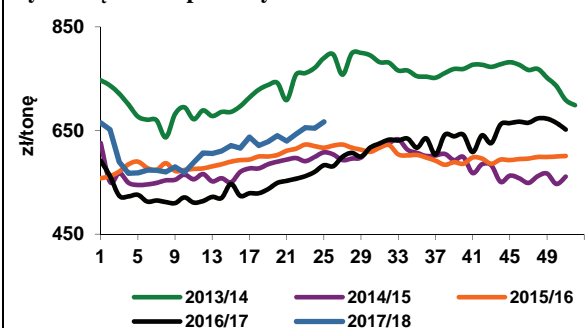
Rys. 3. Żyto paszowe

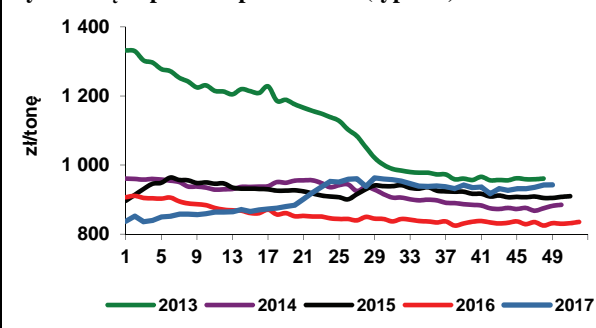
Rys. 4. Kukurydza paszowa

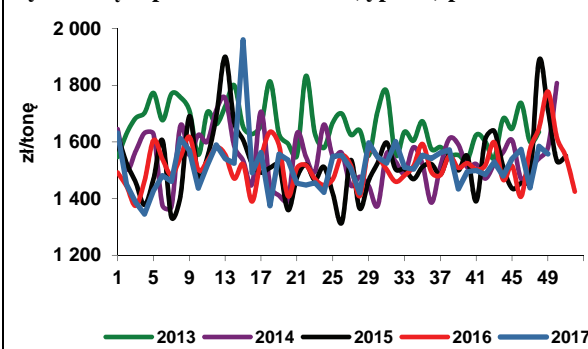
Rys. 5. Jęczmień paszowy

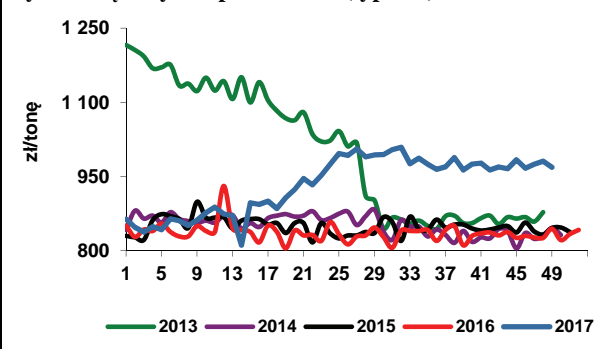
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

W pierwszej połowie grudnia zakończono zbiory buraków cukrowych, które w niektórych regionach kraju były opóźnione ze względu na duże opady. Trudności ze zbiorami wystąpiły na plantacjach charakteryzujących się ciężkimi glebami lub były położone na podmokłych gruntach. Duża zawartość wody w glebie i niewielka liczba słonecznych dni negatywnie wpływały na zawartość cukru w korzeniach. Powierzchnia uprawy wyniosła 226 tys. ha, a plony są przewidywane na

poziomie ok. 650 dt/ha. W związku z tym szacuje się, że zbiory mogły przekroczyć 14,5 mln ton, a produkcja cukru zwiększyła się do ok. 2,1 mln ton. Według danych GUS w okresie wrzesień-listopad 2017 r. produkcja cukru wyniosła 1477 tys. ton i była o 2,9% większa niż przed rokiem. Produkcja będzie większa od zapotrzebowania rynku wewnętrznego, które jest szacowane na ok. 1,75 mln ton. W rezultacie konieczny będzie duży eksport cukru w 2018 r.

Na krajowym rynku spadają ceny cukru, a decydują o tym relatywnie niskie ceny cukru białego na świecie oraz duża produkcja w kampanii 2017/2018. W listopadzie 2017 r. ceny zbytu cukru w workach spadły o 4,2% do 1,80 zł/kg. Ceny te były o 29,4% niższe niż przed rokiem. Ceny zbytu cukru paczkowanego spadły w porównaniu z październikiem 2017 r. o 6,1% do 1,69 zł/kg i były aż o 38,3% niższe niż przed rokiem. Ceny cukru workowanego są wyższe od cen cukru konfekcjonowanego, gdyż przemysł spożywczy zgłasza większy popyt niż gospodarstwa domowe. Średnia cena detaliczna w listopadzie 2017 r. wyniosła 2,76 zł/kg i była o 5,5% niższa niż przed miesiącem oraz o 12,7% niższa niż w październiku 2016 r.

W okresie trzech kwartałów 2017 r. zysk netto przemysłu cukrowniczego wyniósł 615,8 mln zł i był o 6,4% wyższy niż w analogicznym okresie 2016 r. Niskie ceny cukru w IV kwartale 2017 r. spowodują, że całym 2017 r.

wynik finansowy branży może być niższy niż przed rokiem. W okresie styczeń-listopad 2017 r. średnia cena cukru workowanego była jeszcze o 1,5% wyższa niż w analogicznym okresie 2016 r., ale cena cukru paczkowanego była o 8% niższa. W grudniu 2017 r. przewidywany jest dalszy spadek cen. Pogorszenie sytuacji finansowej przemysłu cukrowniczego negatywnie wpłynie na dochodowość uprawy buraków cukrowych, gdyż ceny skupu w umowach kontraktacyjnych są uzależnione od cen cukru.

W okresie styczeń-październik 2017 r. eksport cukru wyniósł 542 tys. ton, w tym do UE 300 tys. ton. Na unijnym rynku największymi odbiorcami były: Niemcy (122 tys. ton), Włochy (23 tys. ton), Czechy i Litwa (po 21 tys. ton) oraz Belgia i Rumunia (po 17 tys. ton). W krajach UE eksporterzy uzyskiwali średnią cenę ok. 530 EUR/tonę. Spośród krajów trzecich największe ilości cukru sprzedano do Izraela (46 tys. ton), Sri Lanki (37 tys. ton) oraz do Gruzji (29 tys. ton) i Rosji (20 tys. ton). Cena eksportowa na rynkach państw trzecich wyniosła średnio ok. 410 EUR/tonę. Import wyniósł 116 tys. ton cukru, w tym 71 tys. ton z krajów UE. Spośród krajów członkowskich głównymi partnerami handlowymi były Litwa (18 tys. ton), Niemcy i Wielka Brytania (po 14 tys. ton) oraz Czechy (13 tys. ton). Średnia cena importowa z UE wyniosła 586 EUR/tonę. Cukier do rafinacji importowano tylko w maju z Laosu (28 tys. ton po 580 EUR/tonę), a zdecydowała o tym długa kampania cukrownicza 2016/2017. Relatywnie duże ilości cukru importowano także z Mauritiusu (6 tys. ton) i Gwatemali (3 tys. ton).

We wrześniu 2017 r. została zahamowana spadkowa tendencja światowych cen cukru, obserwowana od lutego 2017 r. W grudniu 2017 r. odnotowano stabilizację omawianych cen. Według danych ERS USDA i International Sugar Organisation w grudniu 2017 r. światowe ceny cukru surowego wynosiły średnio 320 USD/tonę, a cukru białego 385 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2015	X	436,04	485,68	350,48	636,66	584,01	838,81
	XI	403,76	454,69	368,28	499,93	468,62	829,73
	XII	423,34	473,35	384,49	569,34	523,79	794,60
2016	I	475,04	515,96	370,79	537,12	504,74	764,65
	II	463,73	490,58	377,56	408,55	465,11	385,81
	III	465,94	499,18	373,60	494,47	464,14	722,20
	IV	479,41	508,98	423,10	416,90	476,91	407,88
	V	479,66	527,84	401,35	529,03	463,99	730,60
	VI	484,04	519,37	418,37	450,53	432,56	457,19
	VII	477,95	525,53	421,91	492,16	469,23	671,32
	VIII	466,96	511,46	434,42	411,61	520,90	388,35
	IX	478,47	537,78	418,40	623,78	623,28	624,91
	X	528,36	556,28	425,05	599,95	586,00	697,56
	XI	526,47	557,85	464,07	513,44	497,36	831,74
	XII	511,75	550,44	480,29	556,81	551,00	662,87
2017	I	418,84	402,29	494,82	560,57	549,14	590,73
	II	532,99	537,92	518,88	569,51	564,35	589,75
	III	543,38	569,60	466,04	562,19	538,26	848,89
	IV	499,91	543,95	447,11	521,80	485,69	690,58
	V	496,88	540,94	454,08	586,41	596,46	584,52
	VI	452,74	491,28	413,58	636,23	611,60	707,39
	VII	478,45	537,21	395,97	576,68	568,39	647,56
	VIII	467,99	544,68	395,76	661,03	663,91	651,94
	IX	503,39	534,83	408,88	525,52	516,27	591,55
	X	396,00	472,73	358,35	595,88	577,36	761,31

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

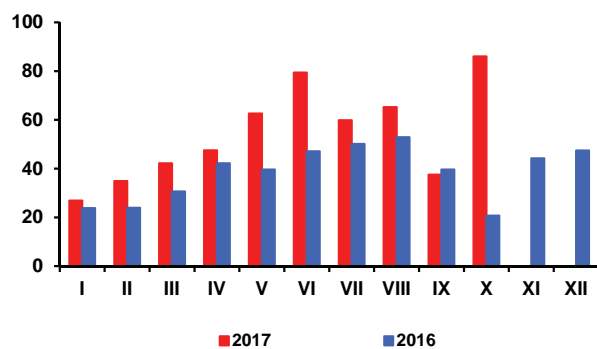
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	workowany	paczkowany			
2015	X	2,03	2,11	1,73	2,43
	XI	2,06	2,12	1,72	2,44
	XII	2,10	2,16	1,73	2,50
2016	I	2,25	2,32	1,78	2,46
	II	2,25	2,48	1,78	2,58
	III	2,21	2,51	1,74	2,70
	IV	2,26	2,49	1,78	2,74
	V	2,31	2,47	1,78	2,77
	VI	2,31	2,46	1,78	2,78
	VII	2,33	2,50	1,74	2,80
	VIII	2,40	2,88	1,74	2,97
	IX	2,42	2,86	1,73	3,12
	X	2,54	2,71	1,75	3,17
	XI	2,55	2,74	1,75	3,16
	XII	2,55	2,75	1,76	3,17
2017	I	2,61	2,79	1,77	3,17
	II	2,61	2,74	1,76	3,18
	III	2,61	2,68	1,75	3,19
	IV	2,60	2,64	1,73	3,17
	V	2,61	2,64	1,72	3,17
	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
X	1,80	1,69	1,70	2,76	

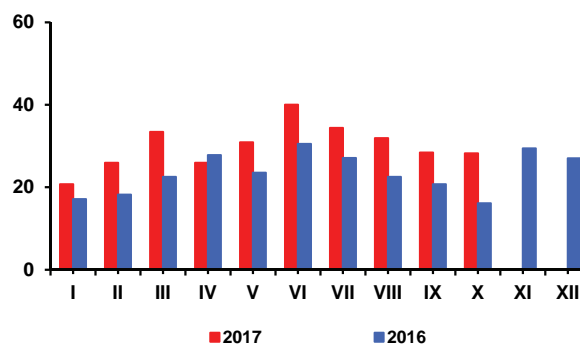
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

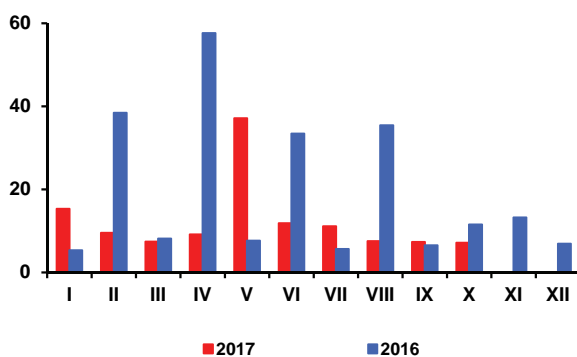
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

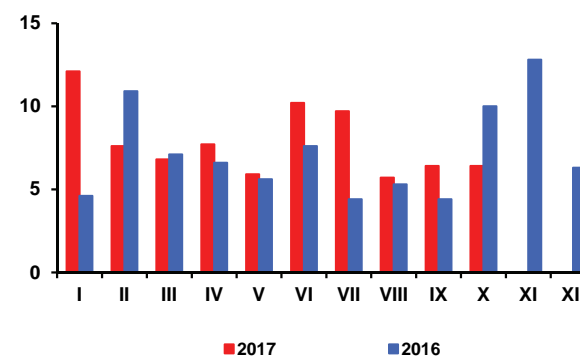
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

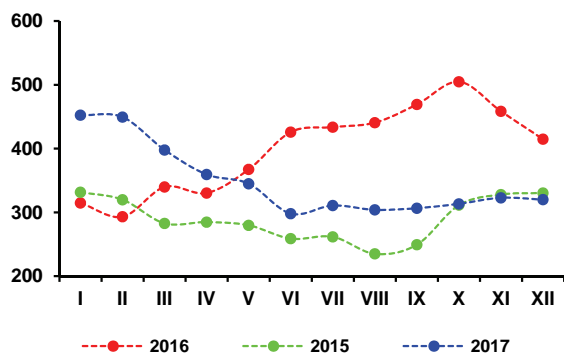
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

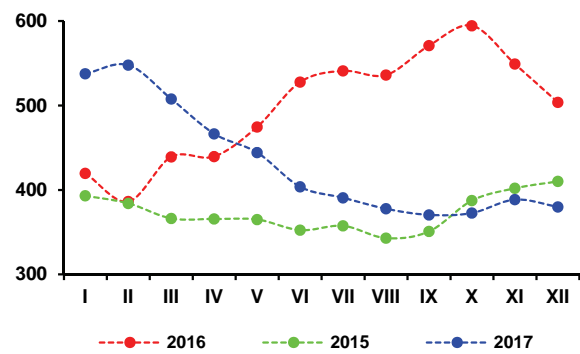
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

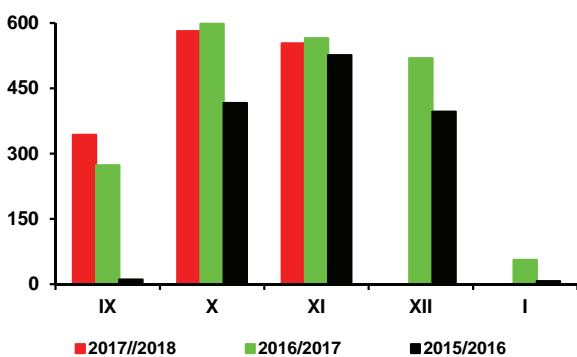
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

W grudniowym raporcie Amerykańskiego Departamentu Rolnictwa (USDA) podwyższono szacunki światowych zbiorów nasion 7 najważniejszych roślin oleistych w sezonie 2017/18 do 579,5 mln ton (o 0,7 mln ton wobec listopada 2017 r.), z 573,7 mln ton w sezonie 2016/17. Zwiększono szacunki zbiorów dla rzepaku do 72,9 mln ton (o 0,8 mln ton), nasion słonecznika do 45,8 mln ton (o 0,1 mln ton), orzeszków ziemnych do 44,3 mln ton (o 0,3 mln ton) i ziaren palmowych do 18,5 mln ton (o 0,3 mln ton), a obniżono dla soi do 348,5 mln ton (o 0,4 mln ton) i bawełny do 44,0 mln ton (0,5 mln ton). Szacunki światowego przerobu nasion oleistych zmniejszono do 488,6 mln ton (o 0,6 mln ton wobec listopada). W rezultacie zapasy nasion oleistych na koniec sezonu mogą wzrosnąć do 110,8 mln ton (o 1,5 mln ton więcej niż zakładano przed miesiącem), ze 108,4 mln ton przed rokiem, ale relacja zapasów do zużycia może zmniejszyć się do 22,7%, z 23,1% przed rokiem.

W grupie czterech kluczowych producentów rzepaku na świecie, zwiększono szacunki jego zbiorów dla Kanady (do 21,5 mln ton; o 1,6 mln ton wobec listopada), bez zmian pozostawiono dla UE (22,1 mln ton) i Chin (13,1 mln ton), a dla Indii zmniejszono (do 6,5 mln ton; o 0,7 mln ton). Oceniono, że w sezonie 2017/18 światowe zużycie rzepaku zwiększy się do 72,4 mln ton (o 0,7 mln ton mniej niż zakładano w listopadzie), a jego zapasy na koniec sezonu wzrosną do 5,8 mln ton (o 0,9 mln ton więcej niż zakładano przed miesiącem) i będą stanowić 8,0% rocznego zużycia rzepaku, wobec 7,5% przed rokiem.

Mimo większych zbiorów, ceny rzepaku w portach europejskich do listopada były wyższe niż przed rokiem. W grudniu nastąpił ich spadek w relacji miesiąc do miesiąca i rok do roku. Według notowań Oil World, w grudniu 2017 r. za rzepak płacono 425 USD/tonę (cif Hamburg), tj. 3,0% mniej niż przed miesiącem i o 3,2% mniej niż w grudniu poprzedniego roku. Olej rzepakowy kosztował 879 USD/tonę (fob ex-mill Holandia) i był o 5,5% tańszy niż przed miesiącem i o 4,2% tańszy niż przed rokiem. Cena śrutu rzepakowego wyniosła 216 USD/tonę (fob ex-mill Hamburg) i była o 5,9% wyższa niż przed miesiącem i o 2,9% wyższa niż przed rokiem.

Według notowań MRIRW, na rynku krajowym w grudniu 2017 r. zakłady tłuszczowe płaciły za rzepak 1631 zł/t, tj. o 0,8% więcej niż przed miesiącem, ale o 11,1% mniej niż w grudniu poprzedniego roku. Jednocześnie olej rzepakowy rafinowany niekonfekcjonowany sprzedawały po 3389 zł/t, tj. o 0,6% taniej niż przed miesiącem i 8,7% taniej niż przed rokiem, a śrutę rzepakową po 757 zł/t, tj. o 0,1% drożej niż przed miesiącem, ale o 8,8% taniej niż przed rokiem.

W październiku 2017 r. duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (zatrudniające 50 i więcej osób stałej załogi i stanowiące trzon tego przemysłu) wyprodukowały 111,4 tys. ton surowego oleju rzepakowego, tj. o 5,5% więcej niż w poprzednim miesiącu i o 1,3% więcej niż w tym samym miesiącu przed rokiem. Od stycznia do października 2017 r. produkcja surowego oleju rzepakowego wyniosła 899,0 tys. ton i była o 1,2% większa niż w analogicznym okresie 2016 r., z tego rafinowano 672,3 tys. ton, tj. o 0,8% więcej. Zmniejszyła się produkcja oleju rzepakowego rafinowanego na cele jadalne (o 4,1% do 378,0 tys. ton), a zwiększyła się na cele techniczne (o 8,0% do 294,3 tys. ton). Produkcja margaryn wyniosła 275,0 tys. ton i była o 13,5% większa w relacji roku do roku.

Ewa Rosiak

Magdalena Bodyt

Eksport olejów roślinnych i śrut oleistych w październiku 2017 r. był większy niż w poprzednim miesiącu. Mniejszy był wywóz nasion oleistych i margaryn. Jednocześnie odnotowano wzrost importu nasion oleistych, olejów roślinnych i margaryn, przy spadku przywozu śrut oleistych. Od stycznia do października 2017 r. łącznie wywieziono: 416,3 tys. ton nasion oleistych (o 68% więcej niż w analogicznym okresie poprzedniego roku), w tym 325,4 tys. ton rzepaku (o 58% więcej), 138,9 tys. ton olejów roślinnych (o 67% mniej), w tym 111,4 tys. ton oleju rzepakowego (o 72% mniej), 565,2 tys. ton śrut oleistych (o 2% więcej), w tym 502,8 tys. ton śrutu rzepakowego (o 3% mniej) i 104,6 tys. ton margaryn (poniżej 1% mniej). Jednocześnie w tym samym okresie przywieziono: 2331,0 tys. ton śrut oleistych (o 1% więcej w relacji rok do roku), 607,4 tys. ton olejów roślinnych (o 15% więcej), w tym 140,3 tys. ton oleju rzepakowego (o 6% więcej), 732,9 tys. ton nasion oleistych (o 13% więcej), w tym 400,2 tys. ton rzepaku (15% mniej) oraz 77,0 tys. ton margaryn (o 13% więcej).

W listopadzie 2017 r. ceny detaliczne wszystkich rodzajów tłuszczów były wyższe niż przed miesiącem. W okresie jedenastu miesięcy 2017 r., ceny detaliczne tłuszczów zwierzęcych zwiększyły się średnio o 28,8%, a tłuszczów roślinnych o 2,9%, przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi przeciętnie o 4,1% w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Wzrosty cen wszystkich rodzajów tłuszczów były większe niż stopa inflacji dla ogółu towarów i usług, która w relacji rok do roku wyniosła 2,0%. W porównywanych okresach ceny masła zwiększyły się średnio o 30,8%, a „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” o 6,0%. Tłuszcze zwierzęce podrożały względem tłuszczów roślinnych, dla których wzrosty cen były dużo mniejsze. Margaryny podrożały w relacji rok do roku średnio o 3,5%, oleje roślinne o 2,2%, a oliwa z oliwek o 3,2%.

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych ^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	1 276 633	551 754	538 951	1 289 436	33,49	42,2	99,0
2016 I-XII	1 119 490	635 422	473 364	1 281 548	33,28	42,3	87,4
2016 X	109 970	54 342	26 157	138 155	3,59	23,8	79,6
XI	100 954	56 670	31 021	126 604	3,29	30,7	79,7
XII	72 424	50 828	21 188	102 064	2,65	29,3	71,0
2017 I	89 862	45 747	9 971	125 639	3,26	11,1	71,5
II	94 231	50 727	13 668	131 290	3,41	14,5	71,8
III	91 806	72 794	12 691	151 909	3,94	13,8	60,4
IV	79 082	60 052	9 856	129 278	3,35	12,5	61,2
V	72 361	62 548	20 270	114 639	2,98	28,0	63,1
VI	65 127	64 570	15 507	114 191	2,96	23,8	57,0
VII	75 364	61 396	17 983	118 777	3,08	23,9	63,5
VIII	114 262	61 487	16 997	158 752	4,12	14,9	72,0
IX	105 523	61 488	8 923	158 088	4,10	8,5	66,7
X	111 378	66 590	13 025	164 943	4,28	11,7	67,5
Zmiany w %							
<u>X 2017</u> <u>IX 2016</u>	5,5	8,3	46,0	4,3	4,4	x	x
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	1,3	22,5	-50,2	19,4	19,2	x	x
<u>X 2017</u> <u>XII 2016</u>	53,8	31,0	-38,5	61,6	61,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego ^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	1 276 633	107 591	511 104	873 120	22,68	40,0	146,2
2016 I-XII	1 119 490	147 174	449 746	816 918	21,22	40,2	137,0
2016 X	109 970	11903	23 992	97 881	2,54	21,8	112,4
XI	100 954	8073	29 022	80 005	2,08	28,7	126,2
XII	72 424	6510	19 493	59 441	1,54	26,9	121,8
2017 I	89 862	4 422	7 665	86 619	2,25	8,5	103,7
II	94 231	7 626	9 593	92 264	2,39	10,2	102,1
III	91 806	24 025	10 665	105 166	2,73	11,6	87,3
IV	79 082	18 705	7 003	90 784	2,36	8,9	87,1
V	72 361	13 945	17 209	69 098	1,79	23,8	104,7
VI	65 127	17 355	12 235	70 247	1,82	18,8	92,7
VII	75 364	15 843	15 463	75 743	1,97	20,5	99,5
VIII	114 262	13 027	14 496	112 793	2,93	12,7	101,3
IX	105 523	14 324	6 986	112 862	2,93	6,6	93,5
X	111 378	10 994	10 055	112 317	2,91	9,0	99,2
Zmiany w %							
<u>X 2017</u> <u>IX 2016</u>	5,5	-23,2	43,9	-0,5	-0,7	x	x
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	1,3	-7,6	-58,1	14,7	14,6	x	x
<u>X 2017</u> <u>XII 2016</u>	53,8	68,9	-48,4	89,0	89,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych ^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2015 I-XII	1 837 106	3 116 534	812 865	4 140 775	44,2	44,4
2016 I-XII	1 610 973	2 795 801	714 913	3 691 861	44,4	43,6
2016 X	164 955	216 256	93 154	288 057	56,5	57,3
XI	151 431	291 217	86 995	355 653	57,4	42,6
XII	108 636	191 764	74 350	226 050	68,4	48,1
2017 I	134 793	314 399	48 555	400 637	36,0	33,6
II	141 347	144 342	70 798	214 891	50,1	65,8
III	137 709	240 675	77 897	300 487	56,6	45,8
IV	118 623	215 322	51 439	282 506	43,4	42,0
V	108 542	333 556	37 768	404 329	34,8	26,8
VI	97 691	250 719	33 997	314 412	34,8	31,1
VII	113 046	189 611	33 760	268 897	29,9	42,0
VIII	171 393	281 786	65 723	387 456	38,3	44,2
IX	158 285	228 330	55 021	331 593	34,8	47,7
X	167 067	132 248	90 251	209 064	54,0	79,9
Zmiany w %						
X 2017 IX 2016	5,5	-42,1	64,0	-37,0	x	x
X 2017 X 2016	1,3	-38,8	-3,1	-27,4	x	x
X 2017 XII 2016	53,8	-31,0	21,4	-7,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śrut rzepakowej ^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2015 I-XII	1 837 106	54 380	762 518	1 128 968	41,5	162,7
2016 I-XII	1 610 973	37 786	672 713	976 047	41,8	165,1
2016 X	164 955	2 991	90 041	77 905	54,6	211,7
XI	151 431	1 173	85 363	67 241	56,4	225,2
XII	108 636	690	67 761	41 565	62,4	261,4
2017 I	134 793	478	43 670	91 601	32,4	147,2
II	141 347	596	61 001	80 942	43,2	174,6
III	137 709	11 847	70 299	79 257	51,0	173,8
IV	118 623	8 532	44 699	82 455	37,7	143,9
V	108 542	536	31 976	77 102	29,5	140,8
VI	97 691	295	29 015	68 971	29,7	141,6
VII	113 046	287	28 427	84 907	25,1	133,1
VIII	171 393	2 256	59 583	114 066	34,8	150,3
IX	158 285	3 811	47 102	114 994	29,8	137,6
X	167 067	3 636	87 049	83 654	52,1	199,7
Zmiany w %						
X 2017 IX 2016	5,5	-4,6	84,8	-27,3	x	x
X 2017 X 2016	1,3	21,6	-3,3	7,4	x	x
X 2017 XII 2016	53,8	427,1	28,5	101,3	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2015 I-XII	404 575	87 235	133 357	358 453	9,31	33,0	112,9
2016 I-XII	359 092	84 456	128 545	315 003	8,18	35,8	114,0
2016 X	24 245	7 450	10 951	20 744	0,54	45,2	116,9
XI	24 453	8 184	12 982	19 655	0,51	53,1	124,4
XII	26 648	7 860	10 656	23 853	0,62	40,0	111,7
2017 I	23 954	6 758	9 319	21 393	0,56	38,9	112,0
II	24 520	5 488	9 439	20 570	0,53	38,5	119,2
III	30 861	8 057	11 461	27 458	0,71	37,1	112,4
IV	23 536	7 818	9 476	21 879	0,57	40,3	107,6
V	25 366	6 823	9 179	23 010	0,60	36,2	110,2
VI	24 435	8 363	8 926	23 872	0,62	36,5	102,4
VII	23 331	6 672	8 655	21 348	0,55	37,1	109,3
VIII	30 828	8 410	11 513	27 725	0,72	37,3	111,2
IX	33 375	8 310	11 701	29 985	0,78	35,1	111,3
X	34 746	10 272	14 902	30 116	0,78	42,9	115,4
Zmiany w %							
X 2017 IX 2016	4,1	23,6	27,4	0,4	0,0	x	x
X 2017 X 2016	43,3	37,9	36,1	45,2	44,4	x	x
X 2017 XII 2016	30,4	30,7	39,9	26,3	25,8	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszemica	Relacja cen
2015 I-XII	1505	668	2,25
2016 I-XII	1616	620	2,61
2016 XI	1771	615	2,88
XII	1835	639	2,87
2017 I	1874	656	2,85
II	1893	662	2,86
III	1882	688	2,74
IV	1839	687	2,68
V	1794	710	2,53
VI	1687	710	2,38
VII	1519	692	2,19
VIII	1545	637	2,43
IX	1543	646	2,39
X	1567	649	2,42
XI	1618	658	2,46
Zmiany w %			
XI 2017 X 2016	3,2	1,4	x
XI 2017 XI 2016	-8,6	6,9	x
XI 2017 XII 2016	-11,8	2,9	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII, IX dane GUS, pozostałe miesiące – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

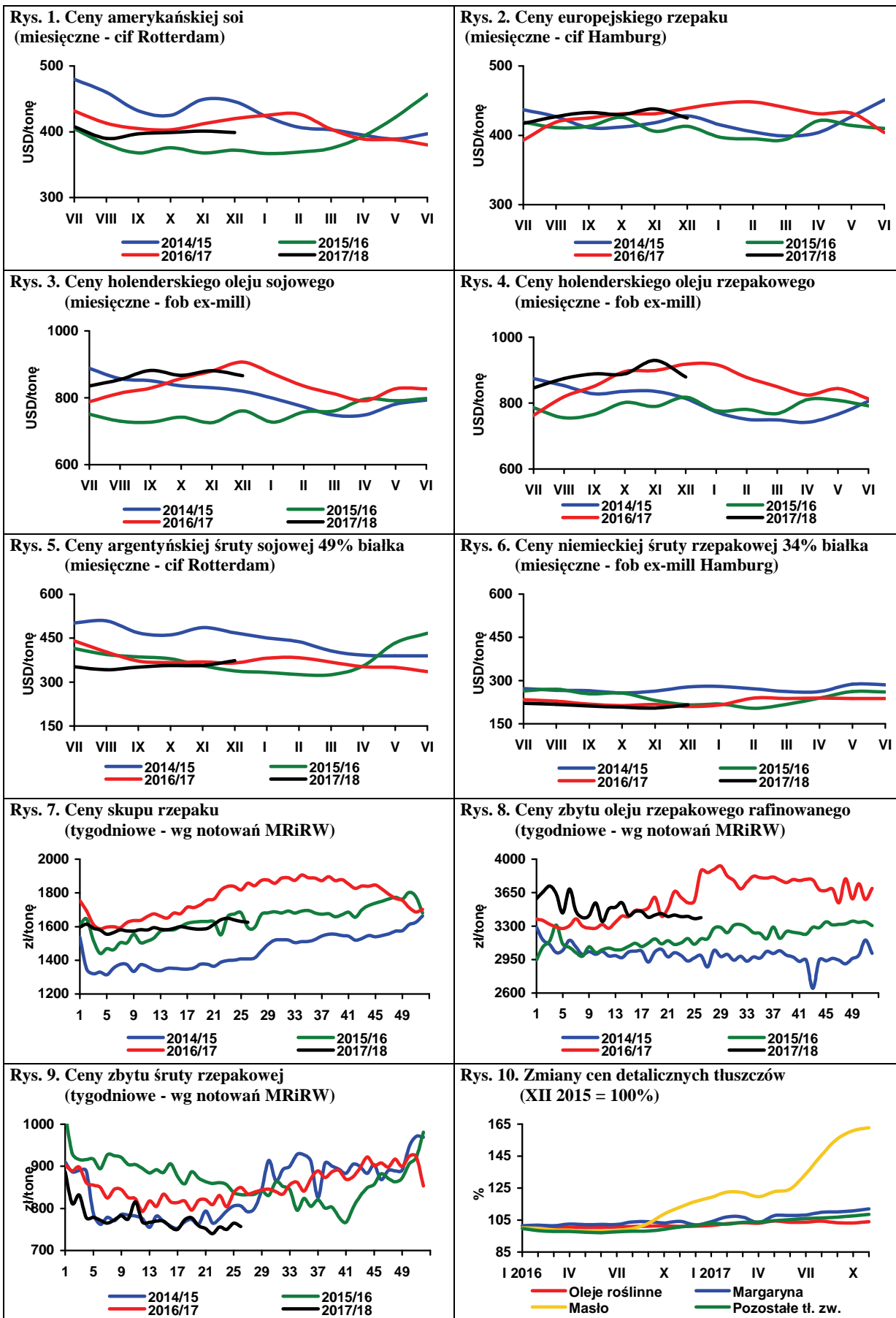
Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2015 I-XII	5,46	6,38	15,15	5,72	5,90	13,20	20,65	6,88
2016 I-XII	4,84	6,33	16,19	5,56	5,84	12,95	20,65	6,60
2016 XI	4,96	6,54	19,71	5,66	5,88	13,03	23,50	6,60
XII	5,10	6,58	20,22	5,74	5,88	12,95	24,50	6,64
2017 I	5,14	6,57	20,06	5,77	5,95	.	25,10	6,64
II	5,20	6,53	19,12	5,80	6,10	.	25,15	6,52
III	5,20	6,52	19,27	5,83	6,18	.	24,95	6,60
IV	5,10	6,52	19,59	5,84	6,07	.	24,90	6,60
V	5,11	6,59	20,01	5,85	6,21	.	25,15	6,64
VI	5,11	6,55	21,37	5,99	6,11	.	25,60	6,64
VII	4,90	6,68	23,64	6,01	6,09	.	28,90	6,68
VIII	4,92	6,71	25,89	6,08	6,16	.	31,85	6,68
IX	5,00	6,87	27,60	6,15	6,07	.	34,00	6,68
X	4,73	6,92	27,23	6,21	6,10	.	35,40	6,76
XI	4,62	6,86	25,87	6,23	6,14	.	35,00	6,80
Zmiany w %								
<u>XI 2017</u> X 2016	-2,3	-0,9	-5,0	0,3	0,3	.	4,1	0,6
<u>XI 2017</u> XI 2016	-6,9	4,9	31,3	10,1	4,4	.	57,0	2,4
<u>XI 2017</u> XII 2016	-9,4	4,3	27,9	8,5	4,4	.	44,5	1,2

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Produkcja ziemniaków w UE-28 w 2017 r. wyniosła ok. 62,1 mln ton i była o ponad 5 mln ton większa niż w 2016 r., tj. o ponad 9%. Producenci frytek i chipsów w Europie Zachodniej mają wystarczającą ilość surowca pozyskanego w ramach umów kontraktacyjnych. W związku z tym popyt na ziemniaki do przetwórstwa spożywczego na wolnym rynku jest bardzo niski, a ceny bulw nie przekraczają kilkudziesięciu EUR/t. Również bardzo niskie są ceny ziemniaków jadalnych, których podaż znacząco przekracza zapotrzebowanie rynku. Zbiory ziemniaków we Francji, która jest największym ich eksporterem, wzrosły o ponad 15%. W związku z tym dodatkowe nadwyżki mogą być lokowane w krajach Europy Południowej i Środkowo-Wschodniej, wywierając dodatkową presję na lokalnych rynkach. Dużymi nadwyżkami ziemniaków dysponują również Niemcy, jednak w tym kraju występują problemy z jakością bulw.

Konsekwencją tak znaczącego wzrostu zbiorów i nadwyżki podaży jest duży spadek cen ziemniaków w Europie Zachodniej. Dotyczy to zwłaszcza bulw do przetwórstwa, ale również ziemniaków z przeznaczeniem do bezpośredniej konsumpcji. Ceny ziemniaków do przetwórstwa w kontraktach terminowych na kwiecień utrzymują się poniżej 50 EUR/t, podczas gdy w poprzednim sezonie w tym okresie wynosiły ok. 250 EUR/t. Niskie ceny powinny stymulować wzrost konsumpcji ziemniaków. Jednak jak wynika z doświadczeń poprzednich lat i ostatnich miesięcy, w Europie Zachodniej spadek cen detalicznych ziemniaków nie przekłada się na zwiększone ich spożycie. Natomiast według ocen ekspertów, o wzroście konsumpcji ziemniaków w okresie jesienno-zimowym decyduje spadek temperatury. Ponieważ w ostatnich miesiącach temperatura w Europie była relatywnie wysoka, to na przykład we Francji, według doniesień World Potato Markets, mimo spadku cen detalicznych nawet o 20%, ich sprzedaż detaliczna w okresie sierpień-listopad 2017 r. zmniejszyła się o ok. 2%, w tym super- i hipermarketach o 4%.

Okres przedświąteczny i pierwszych tygodniach po Świętach charakteryzował się zastoje w handlu ziemniakami. Ceny ziemniaków jadalnych na rynku niemieckim w okresie przedświątecznym ustabilizowały się na poziomie 105-112 EUR/t, a w pierwszym tygodniu stycznia jeszcze nieznacznie się obniżyły i były o 42-45% niższe niż w analogicznym okresie poprzedniego sezonu. W tym okresie na rynku niemieckim nie było notowań cen ziemniaków do przetwórstwa.

We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, na początku stycznia kosztowały

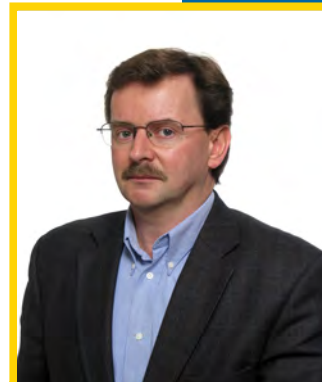
od 105 do 200 EUR/t i podobnie jak przed miesiącem były o połowę tańsze w porównaniu z analogicznym okresem 2017 r. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Various) w opakowaniach 2,5 i 12,5 kg kosztowały od 330 do 440 EUR/t, tj. o 40-43% mniej niż w roku poprzednim. Ceny ziemniaków do przetwórstwa w obrocie wolnorynkowym, w zależności od odmiany, wynosiły od 20 EUR/t (Bintje) do 30-40 EUR/t (Fontane, Various), wobec 250-260 EUR/t w roku poprzednim i 110-120 EUR/t w 2016 r.

Ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego w obrocie wolnorynkowym w Belgii na przełomie grudnia i stycznia spadły do zaledwie 20-25 EUR/t, a na rynku jest zawierane niewiele transakcji, gdyż podobnie jak w Niemczech, dostawy dla przemysłu ziemniaczanego są realizowane w ramach wcześniej zawartych kontraktów.

Ceny ziemniaków do przetwórstwa w Holandii są nieco wyższe i wynoszą średnio 50 EUR/t, z przeznaczeniem na eksport 45-60 EUR/t, a ziemniaków odpadowych na pasze zaledwie 5-12,5 EUR/t.

Główny Urząd Statystyczny powierzchnię uprawy ziemniaków w Polsce w 2017 r. oszacował na ponad 0,3 mln ha, tj. o 6% więcej niż w 2016 r. Plony wyniosły 289 dt/ha i były większe niż w roku poprzednim o ok. 4 dt/ha, tj. o 1%. Pomimo trudności ze zbiorem produkcję ziemniaków oszacowano na ok. 9,5 mln t, tj. o 7% więcej od zbiorów z 2016 r.

Ceny ziemniaków na polskim rynku nadal są niskie, a ich poziom w dużym hurcie, w zależności od lokalizacji, jakości bulw i odmiany waha się w przedziale od 20 do 40 zł/dt. Średni poziom cen na rynkach hurtowych ziemniaków w okresie przedświątecznym wynosił 0,53 zł/kg, wobec 0,49 zł/kg w analogicznym okresie poprzedniego roku. Krajowe ziemniaki w Broniszach, podobnie jak przed miesiącem, osiągały cenę 0,40-0,55 zł/kg, w Poznaniu 0,47-0,67 zł/kg, w Lublinie 0,60 zł/kg, w Rzeszowie 0,60-0,80 zł/kg, we Wrocławiu 0,50 zł/kg i w Łodzi 0,33-0,67 zł/kg.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
I	50 300	64 000	62 500	63 700	140	184	221	1 230
II	48 400	59 400	69 800	60 600	141	182	274	185
III	61 000	75 600	69 500	76 600	100	270	248	267
IV	58 900	74 800	71 800	62 100	198	257	143	198
V	48 300	62 600	45 500	28 000	268	160	168	117
VI	56 700	58 300	58 800	54 100	77	187	233	154
VII	55 900	54 900	48 700	44 000	114	100	52	182
VIII	92 500	86 100	138 800	130 100	2 369	2 673	10 030	13 946
IX	318 100	289 000	349 800	332 800	39 274	36 562	48 727	48 502
X	350 200	328 100	356 000	350 700	46 459	52 406	55 531	52 185
XI	260 800	238 400	321 200	326 600	38 522	38 997	51 152	
XII	113 100	83 800	178 900		8 527	3 636	23 291	
RAZEM	1 514 200	1 475 000	1 771 300	1 529 300	135 808	135 614	190 070	116 966

Źródło: Dane GUS

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące		Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
		wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014	I-XII	1 247	3 806	36 259	57 730	10 921	41 368	9 555	167 158	30 775	16 736
2015	I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016	I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2016	VII	125	2	320	6 499	1 399	3 393	821	16 196	3 377	1 045
	VIII	54	1	627	5 717	2 056	5 176	825	16 928	3 703	1 366
	IX	52	6	1 138	9 465	2 115	6 356	1 599	14 355	3 508	1 850
	X	36	2	3 112	14 484	2 217	5 433	876	13 663	3 059	1 777
	XI	38	1	4 740	20 037	1 975	7 207	820	13 491	3 265	2 222
	XII	26	422	4 208	12 264	2 538	5 503	945	14 209	3 209	1 693
2017	I	221	1	2 954	14 363	1 615	7 143	661	12 856	2 818	2 078
	II	228	67	2 810	13 330	2 428	6 340	889	13 865	3 371	1 802
	III	556	1 024	3 456	13 018	3 083	5 756	1 075	16 706	3 984	1 949
	IV	814	677	4 204	9 934	2 249	5 262	846	14 129	4 019	1 704
	V	341	297	4 278	11 130	2 333	6 535	1 009	18 136	4 782	2 020
	VI	359	21	1 518	8 098	2 995	4 314	945	18 795	5 019	1 792
	VII	61	0	1 284	7 104	3 054	4 676	995	18 726	3 410	1 162
	VIII	50	2	514	7 351	3 814	5 951	1 256	19 633	3 411	944
	IX	62	220	1 497	11 732	3 345	7 433	1 050	14 951	3 037	967
	X	134	0	1 858	15 743	3 713	7 950	711	14 602	3 619	1 373

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2014 I-XII	55 262	21 373	119 731	10 161	135 560	210 964	76 301	66 083	8 905	3 088
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2016 VII	9	0	6 445	1 120	14 155	19 871	6 282	7 652	911	1 551
VIII	9	0	1 527	1 268	14 141	15 950	6 585	6 794	1 082	1 944
IX	16	0	150	920	11 061	15 210	7 320	6 614	589	1 176
X	53	0	222	810	11 991	16 497	6 604	7 375	587	1 586
XI	38	502	2 274	924	10 479	18 156	7 175	5 097	966	1 409
XII	49	667	2 829	869	11 468	17 220	7 198	7 329	460	1 442
2017 I	125	742	5 041	1 277	12 137	15 097	7 234	7 023	467	1 981
II	658	391	3 026	1 148	13 583	14 811	6 806	6 240	368	1 019
III	3 739	3 960	3 106	1 178	12 798	19 164	8 818	7 824	710	1 838
IV	6 321	7 348	6 459	1 078	11 092	17 473	6 481	9 122	1 301	1 241
V	21 178	1 252	12 284	1 125	10 989	18 803	7 481	9 959	1 309	1 961
VI	6 206	41	7 561	1 431	11 802	18 604	7 442	7 624	1 252	2 013
VII	332	0	5 392	1 639	11 251	18 500	7 016	5 957	1 246	2 304
VIII	11	0	682	1 596	11 187	17 820	7 097	9 449	1 069	1 980
IX	19	0	1 551	1 379	9 881	15 835	6 836	9 527	1 363	1 851
X	71	0	2 124	1 293	11 262	13 813	7 588	5 091	1 514	431

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

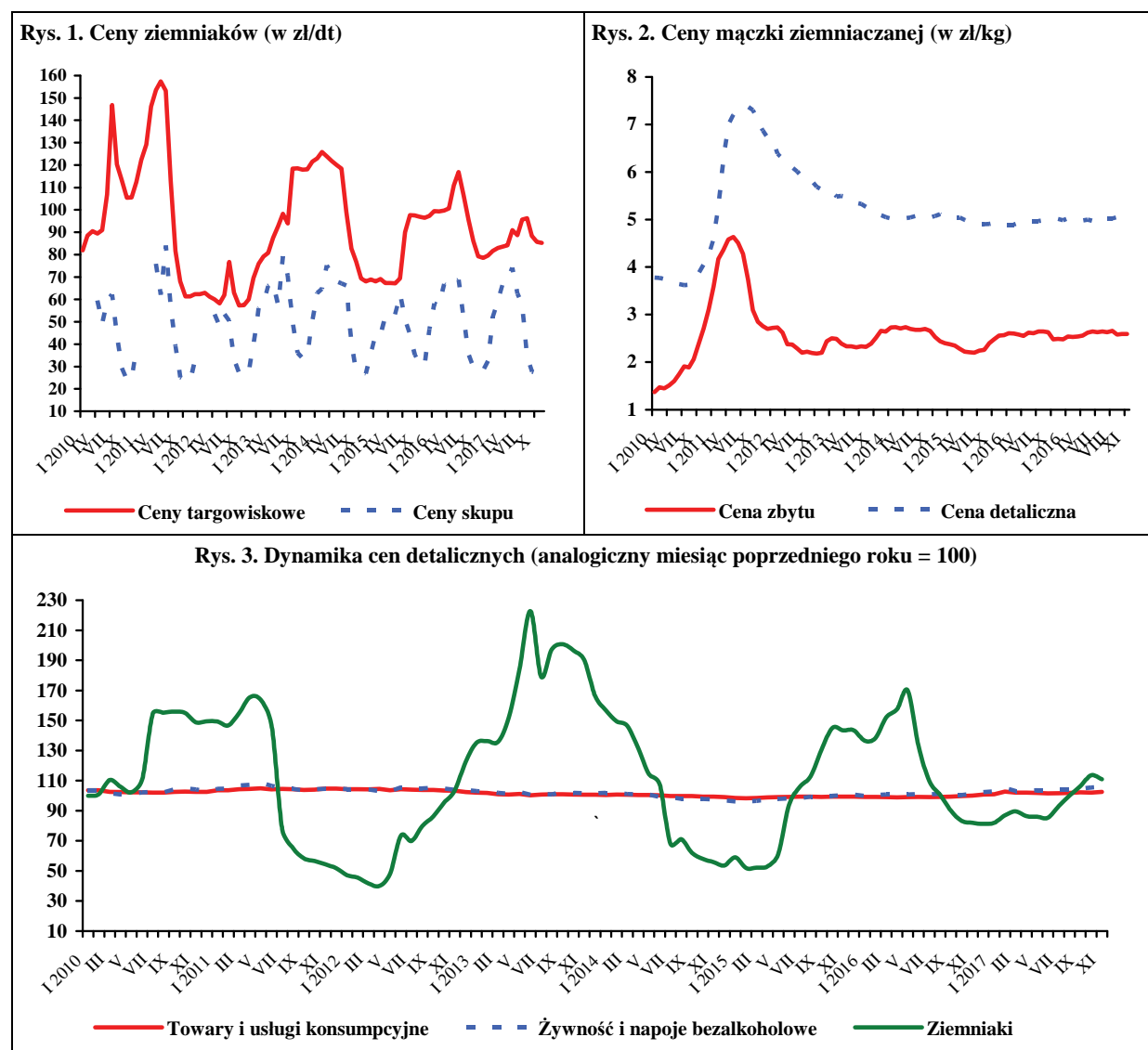
Wyszczególnienie	Rodzaj	XI	IX	X	XI	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2016	2017	2017	2017	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	28,3	27,7	26,9	27,2	96,1	101,1
	targowiskowa	78,5	88,4	85,7	85,2	108,5	99,4
	detaliczna (zł/kg)	0,97	1,13	1,10	1,12	115,5	101,8
	importowa	114,1	87,7	96,7	.	28,1	110,2
	eksportowa	58,7	147,8	71,5	.	108,7	48,4
Relacje cen	skup / targowisko	0,36	0,31	0,31	0,32	88,6	101,7
	targowisko / detal	0,81	0,78	0,78	0,76	94,0	97,6
	skup / detal	0,29	0,25	0,24	0,24	83,2	99,3
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,61	2,58	2,59	2,58	98,9	99,6
	detaliczna (zł/kg)	4,97	5,05	5,05	5,05	101,6	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,40	8,26	8,30	8,30	98,8	100,0
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	35,40	34,70	34,80	35,00	98,9	100,6
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	9,80	10,00	10,04	10,06	102,7	100,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2016		2017		wsk. zmian cen	
		listopad	wrzesień	październik	listopad	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	92,5	110,6	101,8	99,7	107,8	98,0
2	Kujawsko-pomorskie	82,7	90,4	86,4	87,4	105,6	101,1
3	Lubelskie	73,6	97,7	84,6	80,9	109,9	95,6
4	Lubuskie	93,9	133,3	110,0	107,0	114,1	97,3
5	Łódzkie	66,7	.	78,0	73,7	110,5	94,4
6	Małopolskie	71,7	79,2	77,9	77,2	107,6	99,1
7	Mazowieckie	72,5	79,0	79,6	78,2	107,8	98,2
8	Opolskie	84,7	110,8	100,3	101,6	119,9	101,2
9	Podkarpackie	85,7	93,8	88,6	92,4	107,8	104,3
10	Podlaskie	69,1	104,5	88,3	74,7	108,0	84,5
11	Pomorskie	93,5	93,9	96,7	96,2	102,9	99,5
12	Śląskie	75,6	102,0	90,4	89,0	117,8	98,5
13	Świętokrzyskie	59,2	73,3	71,8	70,6	119,2	98,4
14	Warmińsko-mazurskie	90,5	102,7	99,8	88,3	97,6	88,5
15	Wielkopolskie	89,7	92,1	95,7	91,9	102,4	96,0
16	Zachodniopomorskie	96,8	128,9	106,6	103,9	107,4	97,4
maksimum		96,8	133,3	110,0	107,0	X	
minimum		59,2	73,3	71,8	70,6		
różnica w %		63,4	81,8	53,2	51,6		

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

W grudniu 2017 r., w porównaniu z listopadem 2017 r., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej, obniżyły się ceny kapusty białej (o 5%), buraków ćwikłowych (o 3%), marchwi (2%) i cebuli (o 1%). Wzrosły ceny skupu pomidorów szklarniowych (o 27%) i pieczarek (o 3%). W porównaniu z listopadem 2017 r. w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu kapusty białej (o 16%), buraków (o 8%) i cebuli obieranej (o 5%), a nie uległa zmianie cena skupu marchwi na kostkę. W firmach skupujących warzywa na eksport obniżyły się ceny kapusty pekińskiej (o 1%), a stabilne były ceny skupu kapusty białej, selerów, cebuli, porów, buraków ćwikłowych, pietruszki, marchwi i ziemniaków. W porównaniu z listopadem 2017 r. w handlu hurtowym wzrosły ceny pomidorów spod osłon (o 40%), marchwi (o 6%), buraków ćwikłowych (o 4%) i ogórków spod osłon (o 2%), zaś obniżyły się ceny kapusty białej (o 4%) i cebuli (o 1%).

W grudniu 2017 r., w porównaniu z grudniem 2016 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu cebuli w spółdzielniach ogrodniczych o 72%, kapusty białej (o 29%), buraków ćwikłowych (o 31%), marchwi (o 25%), pietruszki (o 84%), a nie zmieniła się cena skupu pieczarek. W zakładach przetwórczych w grudniu 2017 r. ceny cebuli obieranej, kapusty białej i buraków wzrosły odpowiednio o 32%, 16% i 8%, a obniżyła się cena skupu marchwi na kostkę o 4%. W grudniu 2017 r., w porównaniu z grudniem 2016 r., na rynkach hurtowych wyższe były ceny cebuli (o 33%), pomidorów spod osłon (o 6%), marchwi i buraków ćwikłowych (po 23%), kapusty białej (o 5%), a obniżyła się cena skupu ogórków spod osłon (o 27%).

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z październikiem 2017 r., wzrosły ceny detaliczne papryki (o 24%), pomidorów (o 13%), cebuli (o 3%), buraków ćwikłowych, marchwi i pieczarek (po 1%), a obniżyły się ceny kapusty białej (o 7%), porów (o 2%) i selerów (o 1%). W relacji do cen detalicznych z listopada 2016 r. wzrosły ceny: marchwi (o 20%), cebuli (o 16%), buraków ćwikłowych (o 11%), pomidorów (o 10%), porów (o 9%), papryki (o 8%), selerów (o 7%), kapusty białej (o 5%) i pieczarek (o 1%), a obniżyły się ceny kalafiorów (o 7%).

W październiku 2017 r., w porównaniu z październikiem 2016 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych wzrosła produkcja soku pomidorowego (o 62%), konserw warzywnych (o 52%), warzyw mrożonych (o 9%), a obniżyła się produkcja marynat (o 12%).

Ekspert warzyw świeżych w październiku 2017 r. wyniósł 36,3 tys. ton, a jego wartość 22,2 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2016 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się o 15%, a jego wartość zmniejszyła się o 6%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się obniżenie sprzedaży kalafiorów

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

(o 35%), marchwi (o 31%), pomidorów (o 17%) i cebuli (o 16%). W tym samym czasie wyeksportowano 58,2 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 43,7 mln EUR. W porównaniu z październikiem 2016 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 12%, a jego wartość zmniejszyła się o 8%. Obniżył się wolumen importu mrożonek (o 12%), suszy (o 50%) i konserw (o 1%) w tym kapusty kwaszonej (o 19%).

W październiku 2017 r. zaimportowano 23,8 tys. ton warzyw świeżych o wartości 25,5 mln EUR. Obniżenie się wolumenu importu wyniosło 4%, a wartość importu zwiększyła się o 2% w porównaniu z październikiem 2016 r. Spadek wolumenu importu spowodowany był obniżeniem przywozu kapusty (o 80%), papryki (o 39%), marchwi (o 20%), ogórków (o 14%) i czosnku (o 9%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 23,0 tys. ton, a jego wartość 22,1 mln EUR tj. o 10% i 3% więcej niż w październiku 2016 r. Wzrost import suszy (o 11%), koncentratu pomidorowego (o 23%), marynat (o 17%) i konserw (o 14%) w tym kukurydzy konserwowanej (o 21%).

W październiku 2017 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 18,3 mln EUR, wobec dodatniego (20,8 mln EUR) w październiku 2016 r. W okresie styczeń–październik 2017 r. ujemne saldo handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 53,7 mln EUR, wobec dodatniego (16,3 mln EUR) w analogicznym okresie 2016 r. Wartość eksportu wzrosła o 4,4 mln EUR do 636,6 mln EUR, a wartość importu zwiększyła się o 74,4 mln EUR do 690,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania ^c	Ogórki do kwaszenia ^c	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szt.)	Pieczarki
2016 I-XII	0,87	1,84	0,61	0,97	0,67	1,54	1,15	2,57	4,12	2,12	4,87
2017 I	0,51	1,39	0,30	0,55	0,45	-	-	1,22	-	-	5,40
II	0,55	1,39	0,37	0,63	0,46	-	-	1,33	-	-	5,14
III	0,53	1,32	0,41	0,62	0,52	-	-	1,62	-	-	5,04
IV	0,53	1,34	0,40	0,63	0,48	-	-	1,80	8,06	-	5,18
V	0,60	1,42	0,78	0,70	0,63	-	-	2,39	4,06	-	5,03
VI	0,66	1,67	1,07	0,74	0,81	-	-	3,01	2,81	1,99	4,90
VII	1,24	2,05	2,02 ^c	0,87	1,22	2,04	1,19	3,39	2,44	2,28	4,77
VIII	0,81	1,92	1,45 ^c	0,76	0,79	1,44	0,87	3,52	2,01	1,49	5,10
IX	0,68	1,78	0,42	0,67	0,64	-	1,52	2,44	2,79	2,13	5,08
X	0,62	1,63	0,34	0,66	0,58	-	-	2,03	3,80	2,58	5,02
XI	0,68	1,61	0,38	0,65	0,61	-	-	2,02	3,92	1,87	4,88
XII	0,67	1,66	0,36	0,64	0,59	-	-	1,99	4,98	-	5,03
2017 I-XII	0,67	1,60	0,48	0,68	0,65	1,74	1,19	2,23	3,87	2,06	5,05
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{XII\ 2017}{XI\ 2017}$	99	103	95	98	97	x	x	99	127	x	103
$\frac{XII\ 2017}{XII\ 2016}$	172	120	129	125	131	x	x	184	x	x	100

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparag. ^a	Brokuly różyczk. ^a	Kalafiori różyczk. ^a	Ogórki do konserw. ^a	Pomidory do mrożenia ^a	Pomidory do tłoczenia ^a
2016 I-XII	0,95	0,47	0,27	3,69	1,18	0,75	1,75	1,24	1,70	0,59	0,34
2017 I	0,61	0,25	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
II	0,62	0,27	0,26	0,25	-	-	-	-	-	-	-
III	0,60	0,26	0,25	0,26	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,60	0,25	0,26	0,27	-	-	-	-	-	-	-
V	0,60	0,26	0,26	0,27	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,63	0,30	0,28	0,30	1,18	-	1,85	1,40	1,80	-	-
VII	0,98	-	-	-	1,22	0,77	1,83	1,34	1,88	-	-
VIII	0,68	-	-	-	-	0,77	1,84	1,26	1,83	0,56	0,38
IX	0,67	0,20	0,26	0,25	-	0,78	1,82	1,25	-	0,59	0,40
X	0,63	0,20	0,25	0,25	-	-	1,68	1,22	-	0,61	-
XI	0,75	0,25	0,25	0,25	-	-	2,34	1,46	-	-	-
XII	0,79	0,29	0,25	0,27	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,68	0,25	0,26	0,26	1,20	0,77	1,89	1,32	1,84	0,59	0,39
Wskaźnik zmian w %											
$\frac{XII\ 2017}{XI\ 2017}$	105	116	100	108	x	x	x	x	x	x	x
$\frac{XII\ 2017}{XII\ 2016}$	132	116	96	108	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory spod osłon	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki ćwikłowe	Ziemniaki
2016 XII	-	-	0,69	0,30	0,68	-	0,50	1,00	0,90	0,37	1,65	0,35	0,38
2016 I-XII	3,02	1,00	1,18	0,59	1,08	4,28	0,85	2,01	1,54	0,74	2,25	0,52	0,52
2017 I	-	-	0,80	0,30	0,74	-	0,50	1,00	1,00	0,37	2,00	0,35	0,38
II	-	-	1,12	0,36	0,93	-	0,51	1,05	1,10	0,39	2,01	0,37	0,40
III	-	-	1,33	0,39	1,03	-	0,54	1,10	1,20	0,40	2,10	0,41	0,43
IV	-	-	1,85	0,44	1,13	-	0,55	1,10	1,28	0,45	2,10	0,41	0,43
V	3,03	-	1,97	-	-	-	0,55	-	1,30	0,51	-	0,40	0,40
VI	1,96	-	1,95	0,94	-	5,30	0,55	-	-	0,54	-	-	-
VII	2,22	1,28	2,20	0,91	-	5,40	0,63	-	-	0,54	-	-	-
VIII	2,25	1,10	1,88	1,01	0,60	3,84	0,80	-	-	0,55	-	-	-
IX	2,66	1,05	1,06	0,55	0,60	2,93	-	-	1,20	0,53	1,00	-	-
X	3,47	-	1,04	0,38	0,60	3,16	0,50	1,20	1,12	0,52	1,00	0,40	-
XI	3,85	-	0,97	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
XII	-	-	0,96	0,32	0,60	-	0,53	1,20	1,00	0,52	-	0,45	0,40
2017 I-XII	2,78	1,14	1,43	0,54	0,76	4,13	0,56	1,12	1,13	0,49	1,70	0,41	0,41
Wskaźnik zmian w %													
<u>XII 2017</u> XI 2017	x	x	99	100	100	x	100	100	100	100	x	100	100
<u>XII 2017</u> XII 2016	x	x	139	107	88	x	106	120	111	141	x	129	105

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2016 X	2 033	83 657	22 107	4 966
XI	2 281	68 937	25 038	3 995
XII	2 316	50 404	20 209	3 192
2016 I-XII	32 626	647 208	224 477	60 494
2017 I	3 226	49 239	5 076	2 170
II	3 415	41 751	5 715	2 281
III	4 718	45 404	8 339	3 260
IV	3 478	34 910	5 584	2 521
V	3 039	31 046	4 511	2 332
VI	3 935	46 371	4 464	2 085
VII	2 967	69 836	17 512	8 650
VIII	3 664	79 445	18 950	12 031
IX	3 802	86 322	10 146	5 753
X	3 287	90 834	33 505	4 354
Wskaźnik zmian w %				
<u>X 2017</u> X 2016	162	109	152	88

^a w tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017												X 2017 X 2016 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
Warzywa ogółem	51555	45997	42538	31908	32846	458361	36984	38138	40624	37398	38231	43542	42441	50261	47975	36281	85								
Cebula	9595	8769	11344	11260	10817	126188	10298	11375	13072	16538	14587	11003	7865	7670	9227	9518	84								
Kapusta	2083	2782	3231	4398	4628	37283	6289	7250	6308	4784	2613	4832	1550	2004	2970	3189	99								
Marchew	1412	1840	2458	2687	3886	23103	4085	3782	3800	3418	3207	2595	1450	1314	1689	1696	69								
Ogórki	2216	1425	351	160	870	14819	551	421	612	533	804	2292	3121	4120	1585	444	126								
Pomidory	15012	12118	10454	3648	981	97681	1676	754	664	2803	9053	11340	13562	15226	12603	8699	83								
Kalafior	4386	4397	4115	1226	407	27924	234	498	669	357	434	3389	5197	4868	3407	2695	65								
Przetwory ogółem	50407	55826	65998	71537	57480	672095	61636	60504	70220	55894	52228	53360	48222	53993	59231	58234	88								
Susze	3233	2739	5257	4938	3181	39546	3167	3351	3845	2562	2719	2483	2527	2624	2835	2653	50								
Marynaty	3960	4043	4604	5270	4523	50503	3465	3812	5161	3785	4000	3433	3333	3731	4769	5097	111								
Konserwy	3798	4581	5092	6325	5327	53166	4222	4816	5874	6969	5643	4535	4105	4676	5652	5049	99								
-kapusta kwasz.	416	641	820	1155	1074	8407	806	744	910	2870	1888	565	546	501	635	664	81								
Mrożonki	32798	38075	43735	46704	36614	436850	43005	39694	44010	33682	31586	33540	28915	34215	37906	38290	88								
Pieczarki	23525	24994	26215	28160	27426	318431	28014	27032	30615	25212	26881	24206	23254	21588	23977	25751	98								
i ich przetwory	30966	27388	23763	14902	15238	261502	15467	15207	17511	17192	22442	24283	25804	28680	30547	22224	94								
Cebula	3590	3246	3973	3977	3471	50294	3428	3677	4709	4234	4356	3516	3067	2953	3396	3749	94								
Kapusta	471	600	595	920	1023	10674	1327	1636	1580	1193	964	1378	583	550	696	668	112								
Marchew	415	466	596	629	885	7107	895	934	996	844	721	671	437	403	412	387	65								
Ogórki	1371	958	379	189	1303	11491	950	757	866	668	711	1558	1878	2270	1069	494	130								
Pomidory	10776	8672	8677	3217	889	70734	1589	547	583	3198	7279	7753	9347	8889	10793	8445	97								
Kalafior	2932	2812	2431	925	328	19018	234	384	358	368	286	2044	3326	2783	2463	1910	79								
Przetwory ogółem	36932	40835	47272	50045	42222	494582	42639	42272	49336	38931	37310	39668	36809	42063	44453	43675	92								
Susze	5007	5357	7271	6750	5358	64266	5928	5875	6560	4708	4900	4391	4717	5139	4993	4870	67								
Marynaty	3350	3748	4352	4816	3996	44602	3050	3287	4533	3356	3453	3043	2912	3285	4415	5098	117								
Konserwy	4208	4864	5557	5998	5526	57690	4300	5101	6022	5545	4786	4973	4863	5036	6195	5906	106								
-kapusta kwasz.	284	464	554	825	770	6150	518	512	601	963	647	395	373	378	477	488	88								
Mrożonki	17857	20460	22703	23968	19164	234903	21663	19288	21306	16511	15715	18297	15393	19896	20630	20300	89								
Pieczarki	32032	35098	36862	40208	39277	441409	39944	37731	42519	36454	38342	34668	33438	31713	34756	36581	99								
i ich przetwory																									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017												$\frac{X 2017}{X 2016}$ (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X									
	15 107	11394	24842	44372	54345	544928	55287	59215	78077	67080	60870	43083	26085	15 254	13618	23772									
Warzywa ogółem	2 807	2968	2391	1249	1762	60154	2848	3996	5206	3078	6566	9610	6433	1 303	4310	2668									
Cebula	6	10	22	85	11	17077	15	283	1884	7023	4655	128	48	8	9	4									
Kapusta	119	69	197	372	497	42170	1247	1873	4416	6687	6717	9207	3076	239	134	158									
Marchew	3 112	1497	4967	7626	8690	54787	8369	7058	8246	3490	1986	1190	2363	2 000	1939	4289									
Ogórki	4 032	3163	3845	12686	20361	146037	18533	18918	21424	12331	12771	9113	6125	5 581	2832	5200									
Pomidory	517	383	3045	5533	6402	52639	6954	5440	6485	6889	7919	5247	3988	2 280	451	1861									
Papryka	1 490	540	673	594	593	9509	509	407	747	1148	863	748	714	802	640	612									
Czosnek																									
Przetwory ogółem	21 047	23521	21019	22045	22995	263860	21109	21783	28545	19252	23085	18152	17791	20 842	21578	23026									
Mrożonki	4 328	4785	4949	4830	4404	55338	4698	5256	5111	4150	3678	3260	3500	4 399	4094	3824									
Susze	1 166	1632	1171	1508	2099	20485	2008	1528	2078	2151	2294	1723	1369	1 318	1282	1304									
Marynaty	1 010	1255	1725	1738	2027	15856	1049	1402	1855	1393	1610	1236	1013	1 342	1720	2012									
Konserwy	3 584	4186	4191	5679	5212	47443	2445	3276	5561	2721	4190	3133	2639	4 114	3644	4794									
-kukurydza konserw.	1 608	1890	1816	2731	1762	18342	502	1153	2382	988	1053	843	729	1 234	1661	2199									
Koncentrat pomid.	7 061	7227	5180	4900	5185	76808	6589	6130	8369	5416	6763	4517	5819	5 647	6264	6386									
Warzywa ogółem	14 173	9766	25166	47886	66909	514570	80007	80801	86475	63202	55971	31511	20685	15 769	11476	25546									
Cebula	809	531	501	358	520	16413	696	1273	1839	774	1276	1649	1147	420	700	807									
Kapusta	2	3	15	24	7	6790	5	153	804	3389	1756	31	13	6	5	5									
Marchew	99	157	192	355	342	14823	583	805	1470	1520	1732	2065	794	215	219	174									
Ogórki	1 531	672	3801	7384	11580	47432	11725	10214	9171	2792	1261	612	1188	1 028	1030	3032									
Pomidory	4 400	4060	6164	15138	26112	162145	28775	27869	28814	19362	15986	8580	5547	5 543	3619	7688									
Papryka	904	434	3063	6465	8808	86274	12147	11652	12920	11746	12500	8782	6312	3 554	531	2424									
Czosnek	3 070	1044	1635	1490	1561	18891	1411	1096	1560	1752	1797	1226	1146	1 149	981	1192									
Przetwory ogółem	20 500	24381	21501	23941	25723	271815	21873	21895	29312	20177	23803	19394	18584	20 669	21067	22103									
Mrożonki	3 170	3507	3465	3717	3616	40601	3777	4078	4266	3102	2739	2536	2827	2 928	3018	2678									
Susze	2 849	4245	3262	4427	5328	48234	4720	3881	4587	5083	4337	3828	3366	3 179	2918	3358									
Marynaty	1 228	1383	1836	1964	2471	17893	1166	1530	2153	1564	2002	1494	1530	1 593	1966	1884									
Konserwy	4 866	5595	5469	6991	6719	61240	3479	4104	6838	3303	5732	4339	3626	5 087	4607	5931									
-kukurydza konserw.	1 516	1801	1949	2658	1743	17899	515	1067	2285	974	1181	915	761	1 243	1610	2110									
Koncentrat pomid.	5 219	5648	3950	3626	3899	62110	5030	4975	6569	4078	5010	3401	4214	4 407	4780	4589									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafiory	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2016 VIII	0,37	0,22	0,25	0,67	0,72	0,64	1,40	0,82	0,72	0,41
IX	0,35	0,18	0,24	1,08	0,83	0,59	1,41	0,85	0,68	0,47
X	0,35	0,21	0,23	1,18	0,88	0,75	1,43	0,83	0,71	0,42
XI	0,32	0,22	0,23	1,50	0,91	0,80	1,43	0,79	0,72	0,38
XII	0,40	0,29	0,33	0,96	0,84	0,77	1,39	0,80	0,73	0,41
2016 I-XII	0,53	0,36	0,36	0,85	0,74	0,81	1,39	0,80	0,73	0,51
2017 I	0,33	0,21	0,22	1,72	0,95	1,00	1,43	0,84	0,64	0,42
II	0,32	0,23	0,25	1,80	0,73	0,77	1,40	0,81	0,69	0,38
III	0,36	0,25	0,26	1,42	0,88	0,54	1,39	0,83	0,66	0,38
IV	0,26	0,25	0,25	1,25	1,14	1,03	1,45	0,81	0,34	0,42
V	0,30	0,37	0,22	0,88	0,80	0,66	1,43	0,79	0,34	0,40
VI	0,32	0,29	0,26	0,68	0,68	0,60	1,43	0,80	0,70	0,46
VII	0,39	0,38	0,30	0,60	0,69	0,64	1,44	0,77	0,68	0,46
VIII	0,39	0,27	0,31	0,55	0,58	0,57	1,47	0,80	0,75	0,51
IX	0,37	0,23	0,24	0,67	0,86	0,72	1,45	0,81	0,75	0,49
X	0,39	0,21	0,23	1,11	0,97	0,71	1,42	0,88	0,73	0,48
Wskaźnik zmian w %										
$\frac{X\ 2017}{IX\ 2017}$	105	91	96	166	113	99	98	109	97	98
$\frac{X\ 2017}{X\ 2016}$	111	100	100	94	110	95	99	106	103	114

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafiory gruntowe ^a
2016 VIII	1,03	0,83	0,95	0,79	1,56	1,64	1,39	2,50	-
IX	0,80	0,66	0,81	0,76	-	1,22	1,75	2,62	-
X	0,67	0,41	0,75	0,71	-	-	5,17	3,34	-
XI	0,67	0,41	0,74	0,74	-	-	6,56	4,37	-
XII	0,72	0,45	0,75	0,73	-	-	10,15	6,25	-
2016 I-XII	1,10	0,91	1,15	0,91	1,54	1,43	5,58	4,84	2,73
2017 I	0,69	0,42	0,80	0,72	-	-	12,83	-	-
II	0,83	0,52	0,88	0,78	-	-	-	-	-
III	0,71	0,49	0,86	0,76	-	-	-	-	-
IV	0,71	0,51	0,86	0,75	-	-	4,56	9,13	-
V	0,83	0,94	0,93	0,85	-	-	4,35	4,14	-
VI	0,91	1,18	1,00	1,13	3,14	-	2,73	3,07	2,93
VII	1,23	1,05	1,12	1,14	2,14	-	2,14	2,78	3,00
VIII	1,24	0,89	0,92	0,93	1,96	1,39	1,60	1,69	2,46
IX	0,96	0,69	0,85	0,85	-	1,35	2,63	2,73	3,06
X	0,94	0,54	0,86	0,85	-	1,92	4,60	3,46	2,97
XI	0,97	0,49	0,87	0,87	-	-	7,25	4,72	2,86
XII	0,96	0,47	0,92	0,90	-	-	7,38	6,62	-
2017 I-XII	0,92	0,68	0,91	0,88	2,41	1,55	5,01	4,26	2,88
Wskaźnik zmian w %									
$\frac{XII\ 2017}{XI\ 2017}$	99	96	106	104	x	x	102	140	x
$\frac{XII\ 2017}{XII\ 2016}$	133	105	123	123	x	x	73	106	x

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Kecup	Sok pomidorowy ^a
2016 XI	3,59	9,80	3,40	3,36	3,61	4,82	1,89
XII	3,57	9,65	3,32	3,29	3,57	4,77	1,86
2016 I-XII	3,68	9,78	3,29	3,25	3,56	4,70	2,06
2017 I	3,44	9,47	3,31	3,20	3,52	4,75	1,91
II	3,43	9,39	3,30	3,19	3,53	4,72	2,00
III	3,41	9,44	3,33	3,15	3,46	4,72	1,98
IV	3,42	9,51	3,29	3,15	3,40	4,75	1,98
V	3,41	9,40	3,33	3,19	3,46	4,77	1,93
VI	3,44	9,40	3,32	3,18	3,42	4,76	1,93
VII	3,43	9,13	3,18	3,15	3,31	4,71	1,93
VIII	3,40	9,10	3,21	3,18	3,30	4,69	1,86
IX	3,09	9,24	3,35	3,30	3,31	4,76	1,86
X	3,05	9,05	3,21	3,09	3,37	4,94	1,81
XI	3,36	9,08	3,07	3,04	3,38	4,92	1,81
Wskaźnik zmian w %							
<u>XI 2017</u> X 2017	110	100	96	98	100	100	100
<u>XI 2017</u> XI 2016	94	93	90	90	94	102	96

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafioły*	Pieczarki
2016 VII	3,04	1,89	2,59	2,30	6,66	6,42	12,34	4,13	2,98	3,90	7,44
VIII	2,47	1,74	2,10	1,92	5,40	6,00	6,19	3,88	2,66	3,90	7,50
IX	2,09	1,73	1,83	1,76	4,40	5,33	5,04	4,13	3,14	3,77	7,56
X	1,88	1,35	1,72	1,69	4,03	5,27	5,75	4,89	5,47	3,76	7,59
XI	1,76	1,36	1,64	1,61	3,78	5,10	7,32	5,80	-	4,56	7,51
XII	1,76	1,27	1,59	1,60	3,80	5,33	9,95	7,62	-	6,95	7,80
2016 I-XII	2,29	1,77	2,20	1,91	4,93	5,73	10,31	6,04	4,08	5,45	7,51
2017 I	1,78	1,23	1,64	1,62	3,80	6,35	11,11	9,19	-	7,68	7,78
II	1,85	1,26	1,70	1,66	3,84	8,04	14,40	10,14	-	7,75	7,58
III	1,82	1,25	1,69	1,67	3,74	7,65	14,01	8,84	-	6,38	7,61
IV	1,80	1,22	1,65	1,66	3,81	6,61	12,90	10,11	6,99	6,30	7,65
V	1,82	1,48	1,75	1,74	4,40	6,63	12,26	7,07	7,03	7,17	7,57
VI	2,08	1,72	2,07	2,20	4,83	6,73	10,71	4,78	4,96	4,30	7,61
VII	2,62	2,23	2,40	2,62	5,33	6,55	11,41	4,24	3,73	4,24	7,58
VIII	2,36	1,92	2,10	2,05	4,77	6,46	6,68	3,62	3,07	3,52	7,62
IX	2,11	1,66	1,99	1,87	4,35	6,15	5,71	4,09	3,84	3,92	7,56
X	1,99	1,53	1,94	1,77	4,11	5,67	6,41	5,65	-	4,36	7,54
XI	2,04	1,43	1,96	1,79	4,05	5,55	7,92	6,40	-	4,22	7,61
Wskaźnik zmian w %											
<u>XI 2017</u> X 2017	103	93	101	101	99	98	124	113	x	97	101
<u>XI 2017</u> XI 2016	116	105	120	111	107	109	108	110	x	93	101

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

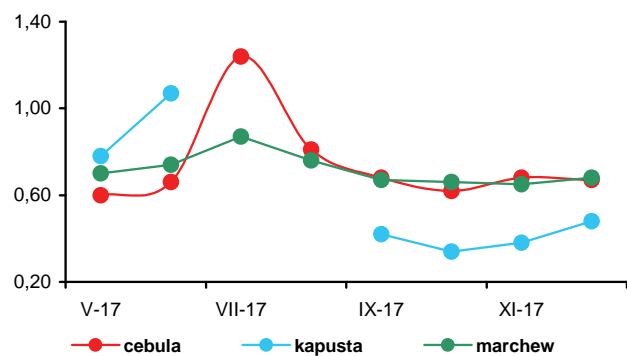
Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafioły mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2016 VII	5,96	15,00	8,42	9,68	8,56	10,80	3,74	6,33	9,06	4,04
VIII	5,97	15,05	8,34	9,66	8,54	10,70	3,74	6,35	9,06	4,05
IX	5,94	15,05	8,34	9,56	8,48	10,80	3,69	6,33	9,00	4,07
X	6,03	15,15	8,34	9,60	8,48	10,80	3,71	6,38	9,09	4,03
XI	6,04	15,30	8,36	9,66	8,54	10,75	3,71	6,38	9,06	3,95
XII	5,88	15,10	8,42	9,66	8,48	10,65	3,69	6,20	8,80	3,94
2016 I-XII	5,98	15,03	8,41	9,63	8,55	10,73	3,74	6,31	8,99	4,05
2017 I	5,99	15,25	8,38	9,68	8,44	10,70	3,73	6,35	8,94	3,91
II	5,97	15,25	8,38	9,70	8,54	10,65	3,71	6,28	8,86	3,94
III	6,06	15,30	8,38	9,60	8,52	10,65	3,70	6,33	8,89	4,04
IV	5,88	15,35	8,26	9,62	8,44	10,60	3,70	6,10	8,63	4,04
V	6,07	15,40	8,42	9,64	8,52	10,50	3,72	6,25	8,89	4,08
VI	6,09	15,50	8,42	9,64	8,50	10,55	3,73	6,23	8,86	4,08
VII	6,18	15,60	8,46	9,64	8,50	10,60	3,75	6,28	8,91	4,07
VIII	6,19	15,45	8,38	9,72	8,48	10,55	3,74	6,28	8,94	4,05
IX	6,13	15,45	8,44	9,76	8,58	10,60	3,67	6,25	8,89	3,93
X	6,19	15,50	8,42	9,68	8,60	10,60	3,72	6,23	8,91	4,00
XI	5,59	15,45	8,46	9,68	8,66	10,98	3,67	6,25	8,80	3,96
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2017</u> X 2017	90	100	100	100	101	104	99	100	99	99
<u>XI 2017</u> XI 2016	93	101	101	100	101	102	99	98	97	100

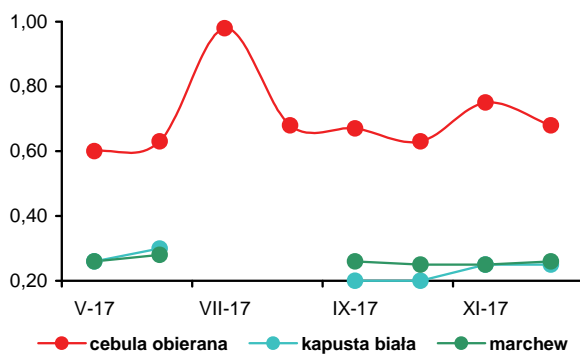
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg: do 2008 r. po przeliczeniu opakowania puszka 0,07 kg, od 2009 r. po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

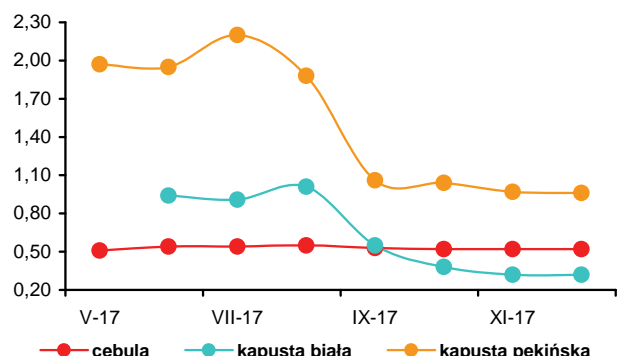
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

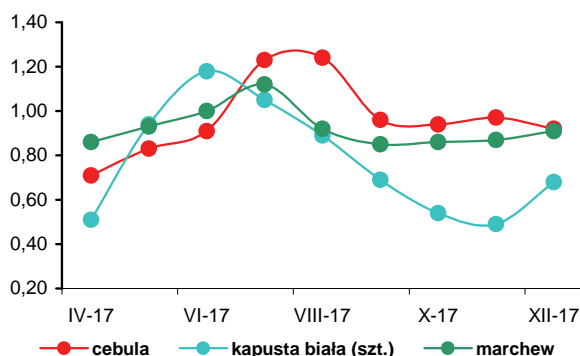
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

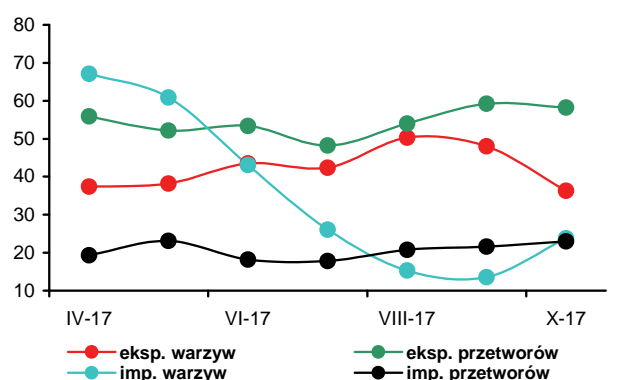
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

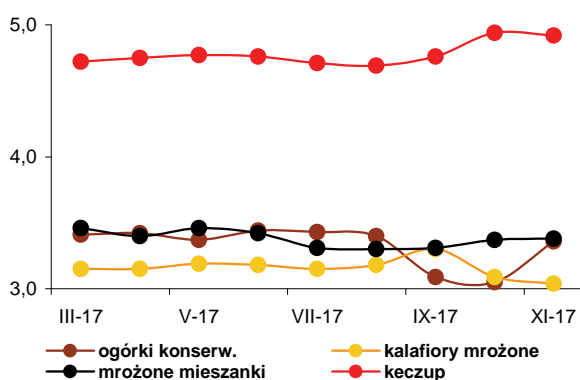
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

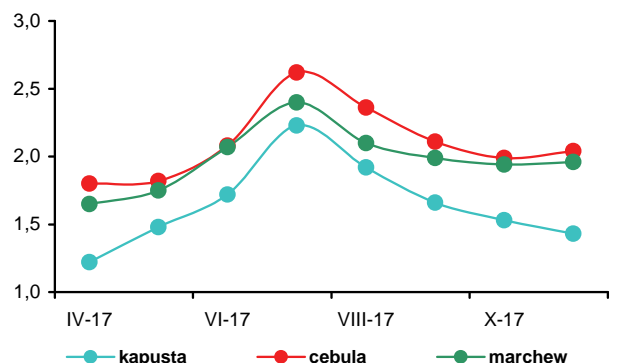
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

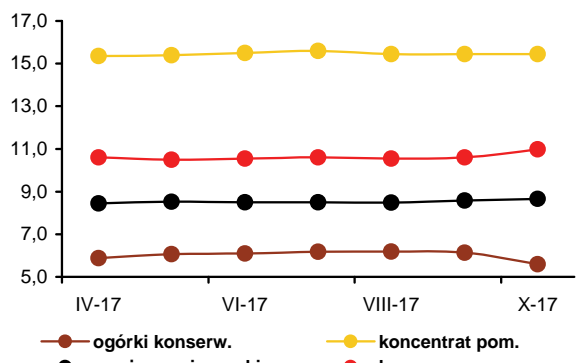
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Średnie ceny oferowane za jabłko w grudniu 2017 r., w porównaniu z grudniem 2016 r., na rynkach hurtowych wzrosły o 89%, w spółdzielniach ogrodniczych o 83%, a w firmach eksportujących o 82%. Gruszki na rynkach hurtowych podrożały o 22%, w skupie w spółdzielniach ogrodniczych o 20%, a na eksport o 18%. W hurcie wzrosły ceny winogron i cytryn (po 21%), bananów (o 12%) i mandarynek (o 7%), a obniżyły się jedynie ceny importowanych pomarańczy (o 7%). Zakłady przetwórcze, z powodu małej podaży surowca, za jabłka do tłoczenia płaciły 0,80 zł/kg (drożej o 143% niż w grudniu poprzedniego roku). W grudniu 2017 r., w porównaniu z listopadem, przeciętne ceny jabłek oferowane przez firmy eksportujące potaniały o 1%, przez spółdzielnie ogrodnicze o 2%, a na rynkach hurtowych o 3%. W zakładach przetwórczych cena skupu jabłek zmniejszyła się o 19%. Na rynkach hurtowych potaniały pomarańcze (o 10%), gruszki (o 8%), mandarynki (o 7%), oraz cytryny (o 2%). Podrożały winogrona (o 20%), a także banany (o 9%).

Średnie ceny detaliczne owoców i ich przetworów w listopadzie 2017 r., w relacji do listopada 2016 r., zwiększyły się o 16,3%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 6,0%. Najbardziej wzrosły ceny jabłek (o 55,1%), owoców pestkowych (o 33,6%), a także owoców jagodowych (o 20,9%). Ceny owoców cytrusowych zwiększyły się o 8,5%, bananów o 2,9%, a przetworów owocowych i owoców mrożonych po 2,3%. Nie zmieniły się ceny owoców suszonych i orzechów.

W średnich i dużych firmach produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych w październiku 2017 r., w relacji do października 2016 r., była o 17% większa. Zwiększyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 71%), a także produkowanych z jabłek (o 23%). Produkcja pozostałych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych zmniejszyła się 6%. Większa była produkcja dżemów (o 47%). Produkcja soków zagęszczonych była mniejsza o 32%, mrożonek o 21%, a kompotów i owoców pasteryzowanych o 9%. W okresie styczeń–październik 2017 r. produkcja pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych, w wyniku małej podaży surowca, zmniejszyła się w relacji do analogicznego okresu 2016 r. o 17% do 535,5 tys. ton. Produkcja pozosta-

łych soków pitnych warzywnych i owocowo-warzywnych była mniejsza o 28%, a produkowanych z jabłek o 9%. Zwiększyła się produkcja soków pitnych wytwarzanych z owoców cytrusowych (o 10%) oraz produkcja dżemów (o 42%). Produkcja soków zagęszczonych była mniejsza o 44%, kompotów i owoców pasteryzowanych o 22%, a mrożonek o 14%. Średnie ceny zbytu pitnych soków pomarańczowych w listopadzie 2017 r., wobec listopada 2016 r., w wyniku wzrostu cen importowych surowca, zwiększyły się o 11%, a soków jabłkowych o 9%. Ceny dżemów produkowanych z czarnych porzeczek były niższe o 4%, a z truskawek o 16%.

Wolumen eksportu owoców świeżych w październiku 2017 r. wobec października 2016 r. był mniejszy o 26%, a przetworów owocowych o 15%. Eksport owoców świeżych obniżył się z powodu mniejszej sprzedaży większości owoców, w tym jabłek (o 31%), a w przypadku przetworów, ograniczenia wywozu mrożonek (o 12%) i zagęszczonego soku jabłkowego (o 50%). Wartość eksportu owoców świeżych zwiększyła się o 1% (do 31,8 mln EUR), natomiast wyższe ceny mrożonek, a także dżemów zahamowały spadek wartości eksportu przetworów owocowych, który obniżył się o 3% do 108,3 mln EUR. Import owoców świeżych zwiększył się o 14% do 135,1 tys. ton, w tym bananów mających największy udział w przywozie o 7%. Przywóz przetworów wzrósł o 30% do 45,7 tys. ton, zwiększył się import soków zagęszczonych (o 38%), mrożonek (o 30%) i przetworów puszkowanych (o 25%). W okresie styczeń–październik 2017 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 238,2 mln EUR, wobec ujemnego 2,7 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zmniejszyła się o 1% do 1 522,1 mln EUR, a importu wzrosła o 14% i wyniosła 1 760,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2016 XI	0,88	2,34	-	-	-	-	-
XII	0,93	2,37	-	-	-	-	-
2016 I-XII	1,02	2,36	6,63	3,50	4,42	2,26	1,94
2017 I	0,95	2,66	-	-	-	-	-
II	1,01	2,79	-	-	-	-	-
III	1,08	3,59	-	-	-	-	-
IV	1,15	4,02	-	-	-	-	-
V	1,58	4,29	10,00	-	-	-	-
VI	1,91	4,50	5,87	-	-	-	-
VII	1,79	3,83	7,79	5,36	4,54	5,00	-
VIII	1,98	-	10,00	-	3,08	3,68	3,85
IX	1,88	2,99	12,00	-	3,08	3,21	3,42
X	1,74	2,86	12,00	-	-	-	4,14
XI	1,74	2,91	-	-	-	-	-
XII	1,70	2,85	-	-	-	-	-
2017 I-XII	1,54	3,39	9,61	5,36	3,57	3,45	3,80
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>XII 2017</u> <u>XI 2017</u>	98	98	x	x	x	x	x
<u>XII 2017</u> <u>XII 2016</u>	183	120	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2016 XI	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2016 I-XII	0,28	3,90	1,67	1,75	0,67	4,98	0,69	1,50	1,07	0,93
2017 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,47	5,09	3,67	2,90	1,00	4,10	-	-	-	-
VII	0,48	5,71	3,80	4,08	1,00	4,32	-	5,06	2,20	-
VIII	0,76	-	-	-	-	4,47	0,72	6,13	2,50	2,50
IX	0,79	-	-	-	-	4,70	0,75	-	-	2,30
X	0,96	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,99	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,80	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2017 I-XII	0,58	5,40	3,74	3,49	1,00	4,40	0,74	5,60	2,35	2,40
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>XII 2017</u> <u>XI 2017</u>	81	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>XII 2017</u> <u>XII 2016</u>	243	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Lukaszówka	Truskawki	Czeresnie	Śliwki
2016 XI	0,76	1,21	1,16	0,74	0,76	0,76	0,76	2,18	2,06	-	-	-
XII	0,84	1,24	1,22	0,76	0,80	0,81	0,82	2,20	2,20	-	-	-
2016 I-XII	0,84	1,29	1,18	0,79	0,78	0,83	0,83	2,07	2,16	6,88	4,82	1,51
2017 I	0,89	1,32	1,28	0,74	0,81	0,84	0,86	2,20	2,20	-	-	-
II ^a	0,96	1,52	1,36	0,93	0,93	0,96	0,99	-	-	-	-	-
III ^a	1,04	1,53	1,35	0,97	0,96	0,98	1,02	-	-	-	-	-
VI ^a	1,07	1,53	1,37	1,00	0,98	1,02	1,05	-	-	-	-	-
V ^a	1,57	1,89	1,85	1,60	1,58	1,62	1,63	-	-	-	-	-
VI ^a	1,64	2,00	1,86	1,66	1,64	1,71	1,76	-	-	5,04	-	-
VII ^a	1,46	2,00	1,89	1,45	1,45	1,59	1,59	-	-	5,25	-	-
VIII	1,50	-	-	1,61	-	1,51	-	-	-	-	-	4,00
IX	1,70	1,89	1,90	-	1,60	1,65	1,73	2,70	-	-	-	3,38
X	1,61	1,79	1,90	1,59	1,58	1,59	1,59	2,70	2,70	-	-	3,00
XI	1,55	1,76	1,90	1,42	1,47	1,50	1,51	2,68	2,70	-	-	-
XII	1,53	1,77	1,90	1,37	1,45	1,48	1,48	2,60	-	-	-	-
2017 I-XII	1,39	1,73	1,69	1,30	1,31	1,37	1,38	2,58	2,53	5,15	-	3,46
Wskaźniki zmian cen (%)												
<u>XII 2017</u> <u>XI 2017</u>	99	101	100	96	99	99	98	97	x	x	x	x
<u>XII 2017</u> <u>XII 2016</u>	182	143	156	180	181	183	180	118	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2016 IX	18 232	12 896	38 092	50 793	36 903	2 783	4 971
X	21 731	10 235	30 280	77 046	19 849	3 330	4 751
XI	20 111	11 068	27 873	58 226	19 324	3 674	4 590
XII	17 794	18 455	26 975	17 087	17 286	3 224	4 031
2016 I-XII	229 527	141 303	382 866	302 790	403 096	34 192	59 643
2017 I	13 288	10 730	24 075	4 698	16 786	2 459	3 944
II	15 778	10 095	26 861	4 197	17 472	3 225	4 404
III	20 982	13 554	33 659	3 475	20 978	3 669	4 985
IV	18 580	12 542	28 652	4 012	13 696	4 572	4 560
V	15 563	10 992	29 456	5 136	13 001	3 942	4 700
VI	11 209	11 614	34 305	5 676	78 184	4 611	4 428
VII	10 464	9 952	39 148	4 405	81 818	3 464	3 916
VIII	16 515	12 382	33 973	9 686	31 869	3 781	4 121
IX	25 342	13 020	23 082	23 166	26 105	4 282	4 303
X	26 806	17 535	28 466	52 726	15 714	4 882	4 319
Wskaźniki zmian (%)							
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>	106	135	123	228	60	114	100
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	123	171	94	68	79	147	91

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017*								X 2017 X 2016 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X					
	48 447	52 640	75 835	107 113	137 508	1 366 272	159 090	163 408	163 471	150 295	135 413	111 242	54 539	38 068	31 093	56 185					
Owoce świeże	18 428	29 182	59 012	81 669	103 600	1 092 142	133 829	142 075	143 882	135 850	122 929	91 187	33 645	14 647	14 712	40 844					
Jabłka	860	4 571	5 517	5 918	8 705	49 620	6 241	6 999	5 907	3 359	1 681	1 047	96	397	1 162	3 665					
Gruszki	699	360	165	136	138	15 254	86	171	1 278	759	270	4 535	530	752	171	103					
Truskawki	3 419	4 335	727	184	178	9 204	52	29	36	23	13	62	252	1 270	1 096	103					
Śliwki	5 379	5 404	1 035	379	144	18 900	7	376	281	221	289	292	1 952	2 457	2 128	1 088					
Maliny	1 773	81	87	128	28	9 207	25	92	16	53	149	231	564	267	110	191					
Wiśnie	91 714	88 692	91 287	97 247	69 592	1 001 187	74 310	75 802	88 545	75 036	85 787	81 767	85 401	84 874	77 344	77 211					
Przetwory owocowe	23 858	26 787	31 983	34 748	17 015	292 010	18 504	19 712	21 752	19 198	22 841	19 982	17 273	18 015	16 164	16 022					
Zagęszczony sok jabłkowy	1 065	680	912	668	541	10 007	585	779	849	990	821	902	1 118	1 142	918	803					
Truskawki w puszkach	547	455	465	432	293	5 427	404	247	705	550	592	455	466	967	425	462					
Wiśnie w puszkach	2 672	2 908	3 297	2 722	3 383	33 935	2 719	2 775	3 310	2 834	3 122	3 609	3 438	3 682	2 781	2 368					
Dżemy	35 000	32 413	29 181	31 424	24 767	374 121	28 291	29 747	32 642	26 825	30 727	29 985	33 179	31 851	28 921	25 699					
Mrożonki	54 556	41 498	31 398	42 796	52 740	592 254	55 862	57 167	60 606	53 595	56 487	53 557	43 782	53 007	37 430	31 841					
Owoce świeże	5 929	8 243	16 540	23 431	30 036	316 823	38 101	41 022	44 496	41 240	43 698	33 663	13 797	6 647	7 086	16 126					
Jabłka	520	2 338	2 552	2 624	4 094	23 252	3 038	3 532	2 467	1 243	717	304	86	219	552	1 845					
Gruszki	1 494	717	295	208	233	16 442	143	167	450	254	279	6 499	1 020	1 337	552	389					
Truskawki	1 689	2 182	446	62	40	4 736	45	33	55	41	33	53	209	1 127	1 046	113					
Śliwki	8 115	8 974	2 367	1 042	486	32 363	23	953	675	612	675	809	2 680	3 428	3 876	2 251					
Maliny	1 155	80	71	105	29	6 804	23	84	15	63	126	203	832	464	191	334					
Wiśnie	117 716	112 285	111 659	113 936	80 289	1 235 576	84 327	88 391	104 053	85 724	97 583	103 168	118 623	121 034	107 576	108 254					
Przetwory owocowe	25 825	28 521	29 436	34 125	16 878	314 495	17 500	18 980	20 160	17 893	21 731	19 425	17 331	19 347	18 622	20 733					
Zagęszczony sok jabłkowy	1 496	896	1 287	949	774	14 146	831	1 187	1 263	1 571	1 221	1 341	2 457	1 881	1 350	1 227					
Truskawki w puszkach	624	548	545	561	373	6 526	474	324	845	677	686	607	585	1 053	637	626					
Wiśnie w puszkach	3 990	4 474	5 229	4 441	4 755	52 865	3 704	4 213	4 894	3 969	4 329	5 413	4 891	5 574	4 630	5 027					
Dżemy	42 221	41 308	37 805	39 807	30 102	455 737	34 993	36 288	41 468	34 012	37 278	37 415	44 739	48 254	42 134	38 056					
Mrożonki																					

* dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2016												2017*								X 2017 X 2016 (%)
	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X					
Owoce świeże	145 196	110 317	118 718	146 898	163 763	1 521 397	146 410	117 882	124 771	103 938	133 999	131 053	166 317	177 369	144 313	135 129	114				
Banany	31 102	26 648	39 355	40 823	34 058	402 822	41 970	38 217	46 132	41 871	46 824	34 634	34 893	34 161	43 977	41 989	107				
Owoce cytrusowe	14 396	18 320	33 599	66 640	97 395	498 942	77 290	55 764	45 391	30 237	25 985	16 208	14 548	15 137	18 809	32 863	98				
Brzoskwinie i nekt.	33 122	17 095	2 370	749	1 185	107 333	67	100	283	177	7 800	22 194	36 820	40 620	21 268	1 907	80				
Winogrona	17 243	18 157	17 454	10 490	4 572	97 649	3 045	3 166	5 827	6 867	5 757	2 500	8 799	18 571	19 059	16 796	96				
Arbuzy	28 449	11 095	1 256	1 025	780	134 148	967	707	991	2 014	14 940	30 230	40 905	38 315	5 467	1 536	122				
Jablka	1 621	562	865	1 109	417	11 912	806	595	649	679	1 472	879	1 229	663	3 960	7 023	811				
Przetwory razem	31 244	33 626	35 133	36 067	31 300	371 779	31 515	28 778	37 426	30 871	30 952	29 521	32 565	38 076	43 395	45 745	130				
Soki zagęszczone	12 288	14 571	14 968	15 187	13 223	163 068	15 075	9 474	14 510	10 965	12 911	11 468	11 281	12 888	16 084	20 712	138				
-sok pomarańczowy	2 656	2 697	2 156	2 028	3 600	31 089	2 243	1 553	2 545	2 002	2 840	2 522	1 677	2 580	2 196	1 851	86				
Mrożonki	8 246	6 501	6 574	6 445	5 295	66 918	4 860	5 610	6 707	6 270	6 155	7 085	9 224	11 528	13 017	8 566	130				
Susze	1 268	2 015	2 358	2 092	1 232	15 171	1 401	1 391	1 319	1 071	817	815	1 276	1 431	1 571	2 460	104				
Dżemy	854	1 156	1 134	1 142	1 060	12 287	831	1 471	1 554	1 031	1 190	1 235	1 013	888	1 288	1 336	118				
Przetwory puszkow. -ananasy	8 454	9 151	9 919	11 052	10 234	112 439	8 994	10 632	13 212	11 436	9 805	8 755	9 637	11 266	11 263	12 431	125				
-brzoskwinie	1 607	1 378	1 219	1 217	1 376	15 837	1 804	1 529	2 112	3 206	1 577	1 540	1 426	1 772	1 290	1 382	113				
	1 354	2 126	1 736	2 833	2 136	20 784	1 336	1 964	2 793	1 822	2 008	1 397	1 191	1 301	2 195	2 359	136				
Owoce świeże	114 698	94 958	105 036	122 478	127 783	1 312 996	117 945	104 678	122 875	104 984	144 183	125 326	127 001	138 742	124 258	122 811	117				
Banany	18 320	14 838	19 360	21 004	18 513	253 194	22 192	21 291	30 230	29 931	33 920	22 939	18 626	17 327	20 261	21 294	110				
Owoce cytrusowe	18 216	17 544	26 462	44 329	60 453	377 839	50 042	40 101	33 838	23 612	25 965	20 639	17 638	16 982	18 055	27 982	106				
Brzoskwinie i nekt.	23 931	12 274	1 718	628	997	83 774	130	250	501	198	8 095	20 168	25 802	30 242	14 195	1 465	85				
Winogrona	15 246	15 270	16 447	12 433	7 855	114 566	6 593	6 188	9 149	8 605	8 823	4 146	10 756	18 824	18 831	19 836	121				
Arbuzy	5 184	1 669	800	651	473	39 079	690	655	1 062	1 771	7 254	11 508	9 450	10 094	1 343	739	92				
Jablka	825	527	672	1 060	429	9 081	777	528	635	623	1 279	806	998	805	1 553	2 357	351				
Przetwory razem	46 888	50 592	50 213	52 949	51 775	582 733	44 627	43 003	55 805	44 373	47 602	45 949	53 788	60 056	61 777	70 564	141				
Soki zagęszczone	14 918	16 811	14 932	16 834	17 254	192 506	15 872	11 998	17 392	13 823	16 622	15 380	18 097	17 455	17 742	28 044	188				
-sok pomarańczowy	4 240	4 697	3 614	3 731	6 727	53 685	4 031	2 828	4 966	4 155	5 541	4 609	3 073	4 579	3 995	3 533	98				
Mrożonki	12 936	10 069	9 768	10 194	8 310	109 273	7 479	8 323	10 544	9 816	9 354	10 391	15 260	19 854	18 820	13 625	139				
Susze	3 834	5 587	6 521	6 320	4 269	48 102	4 287	4 228	4 616	3 307	3 134	2 756	3 402	3 596	4 276	6 436	99				
Dżemy	1 721	2 378	2 420	2 337	2 186	22 248	1 675	2 428	2 418	1 695	2 384	2 536	2 131	1 848	2 576	2 783	115				
Przetwory puszkow -ananasy	13 097	15 223	16 129	16 853	19 196	206 041	14 600	15 652	20 525	15 495	15 915	14 525	14 680	17 074	18 014	19 203	119				
-brzoskwinie	1 822	1 571	1 676	1 508	1 721	18 642	2 181	1 894	2 596	3 836	1 836	1 772	1 597	2 009	1 554	1 456	87				
	1 035	1 775	1 362	2 519	1 865	17 064	1 068	1 545	2 266	1 373	1 611	1 170	949	1 082	1 718	1 873	138				

* dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2016 IX	0,28	0,51	1,99	0,43	1,66	0,99	1,33	0,63	1,06	1,32	1,20
X	0,28	0,46	1,79	0,46	2,29	0,82	1,31	0,66	0,92	1,41	1,17
XI	0,29	0,44	1,53	0,43	2,75	0,82	1,36	0,63	0,98	1,42	1,30
XII	0,29	0,47	1,69	0,43	3,39	1,04	1,37	0,64	0,99	1,43	1,27
2016 I-XII	0,29	0,47	1,08	0,44	1,71	0,74	1,18	0,68	1,08	1,41	1,20
2017 I	0,28	0,49	1,66	0,37	3,19	0,92	1,27	0,79	0,95	1,42	1,17
II	0,29	0,50	0,98	0,62	2,53	0,91	1,26	0,80	0,96	1,52	1,31
III	0,31	0,42	0,35	0,54	2,40	0,94	1,34	0,83	0,93	1,49	1,20
IV	0,30	0,37	0,33	0,51	2,77	-	1,30	0,82	0,93	1,59	1,23
V	0,36	0,43	1,03	0,62	2,33	-	1,38	0,80	0,95	1,49	1,16
VI	0,37	0,29	1,43	0,73	2,77	0,88	1,29	0,91	0,97	1,49	1,33
VII	0,41	0,89	1,92	0,58	1,37	1,47	1,64	0,97	1,00	2,20	1,25
VIII	0,45	0,55	1,78	0,65	1,40	1,74	1,76	1,54	1,07	1,65	1,09
IX	0,48	0,48	3,23	0,81	1,82	1,73	1,78	1,68	1,15	1,47	1,50
X	0,39	0,50	3,79	0,52	2,07	1,75	1,71	1,59	1,29	1,53	1,35
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>	81	104	117	64	114	101	96	95	112	104	90
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	139	109	212	113	90	213	131	241	140	109	115

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czeresnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2016 XI	1,20	1,16	1,25	1,23	1,20	2,72	-	-	-	3,36	3,71	5,42	4,85	5,64	7,02
XII	1,20	1,15	1,23	1,24	1,21	3,01	-	-	-	-	3,73	4,78	4,31	4,78	9,74
2016 I-XII	1,41	1,37	1,43	1,45	1,41	2,89	9,39	3,79	7,52	2,60	4,43	7,93	5,39	4,98	9,25
2017 I	1,23	1,20	1,25	1,24	1,23	2,80	-	-	-	-	3,98	4,95	4,58	4,59	14,16
II	1,43	1,35	1,43	1,48	1,45	3,03	-	-	-	-	4,23	5,22	4,99	4,53	13,96
III	1,54	1,45	1,55	1,55	1,52	3,57	-	-	-	-	4,60	4,95	5,37	4,67	12,74
IV	1,60	1,43	1,60	1,59	1,57	3,59	-	-	-	-	5,07	5,76	4,74	4,74	11,31
V	2,01	1,85	1,98	1,97	1,96	4,34	16,80	-	-	-	5,17	7,09	6,45	4,75	10,36
VI	2,07	-	2,05	2,09	2,08	4,49	6,38	-	9,40	-	4,77	7,51	6,16	4,83	11,06
VII	2,18	-	-	2,18	-	4,67	8,92	7,05	14,14	5,17	3,78	7,10	7,12	5,06	8,66
VIII	2,15	-	-	-	-	4,93	10,94	9,77	-	4,34	3,14	6,56	6,99	5,19	6,18
IX	2,32	-	2,35	2,35	2,32	4,27	9,90	-	-	4,39	3,23	6,23	6,95	5,05	5,78
X	2,32	-	2,36	2,35	2,33	3,87	15,17	-	-	6,37	3,67	5,81	6,15	5,23	6,62
XI	2,33	-	2,36	2,36	2,32	4,00	13,63	-	-	6,50	3,86	5,90	4,97	4,92	9,80
XII	2,27	-	2,29	2,28	2,27	3,67	-	-	-	-	4,19	5,76	4,60	4,44	11,74
2017 I-XII	1,95	1,46	1,92	1,95	1,91	3,94	11,68	8,41	11,77	5,35	4,14	6,01	5,84	4,83	10,20
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>XII 2017</u> <u>XI 2017</u>	97	x	97	97	98	92	x	x	x	x	109	98	93	90	120
<u>XII 2017</u> <u>XII 2016</u>	189	x	186	184	188	122	x	x	x	x	112	121	107	93	121

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące		Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2016	IX	8,00	9,67	2,31	2,64
	X	8,00	9,70	2,27	2,64
	XI	7,93	9,87	2,27	2,53
	XII	7,93	9,83	2,25	2,49
2016	I-XII	8,01	9,44	2,28	2,60
2017	I	7,40	7,70	2,24	2,65
	II	7,30	7,77	2,24	2,72
	III	7,30	7,77	2,28	2,73
	IV	7,20	7,73	2,24	2,78
	V	7,20	7,67	2,25	2,85
	VI	7,23	7,60	2,23	2,86
	VII	7,27	7,83	2,23	2,92
	VIII	7,43	7,93	2,23	2,89
	IX	7,73	8,17	2,21	2,82
	X	7,60	8,10	2,31	2,87
	XI	7,63	8,30	2,48	2,82
Wskaźniki zmian cen (%)					
	<u>XI 2017</u> X 2017	100	102	107	98
	<u>XI 2017</u> XI 2016	96	84	109	111

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czeresnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki	
2016	IX	2,52	4,97	3,24	-	-	20,06	6,57	4,81	5,75	12,01	8,74
	X	2,32	4,55	4,32	-	-	-	6,94	4,62	6,01	7,99	8,00
	XI	2,35	4,68	-	-	-	-	8,54	4,51	5,90	7,07	5,81
	XII	2,36	4,91	-	-	-	-	12,34	4,49	5,06	6,55	4,90
2016	I-XII	2,57	5,25	4,38	13,16	11,48	25,29	11,25	5,03	5,31	9,70	6,71
2017	I	2,37	5,11	-	-	-	-	15,77	4,60	5,16	6,56	5,13
	II	2,36	5,47	-	-	-	-	16,33	4,75	5,09	6,47	5,91
	III	2,43	5,76	-	-	-	-	15,20	5,07	5,17	6,42	6,44
	IV	2,49	6,05	-	-	-	-	12,41	5,30	5,19	6,51	6,95
	V	2,78	6,33	-	-	-	16,89	12,15	5,51	5,49	8,12	8,03
	VI	3,23	6,74	-	18,82	8,77	47,20	12,75	5,40	5,70	8,95	8,56
	VII	3,47	6,98	7,87	16,58	11,65	25,80	11,71	4,86	6,27	9,07	9,04
	VIII	3,55	6,56	6,43	-	15,13	23,98	8,15	4,32	6,69	8,77	8,53
	IX	3,56	6,06	6,30	-	-	24,04	7,30	4,25	6,69	8,33	8,48
	X	3,53	5,92	7,55	-	-	-	8,26	4,41	6,67	7,70	7,93
	XI	3,58	5,92	-	-	-	-	10,43	4,59	6,14	7,71	6,25
Wskaźniki zmian cen (%)												
	<u>XI 2017</u> X 2017	101	100	x	x	x	x	126	104	92	100	79
	<u>XI 2017</u> XI 2016	152	126	x	x	x	x	122	102	104	109	108

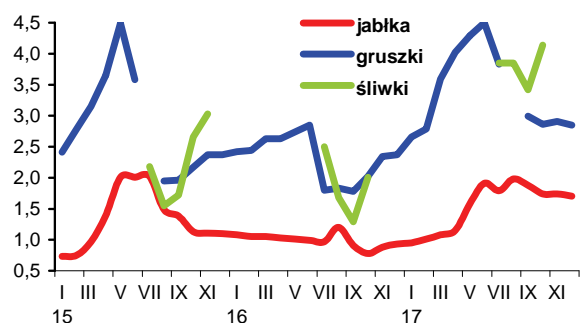
Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

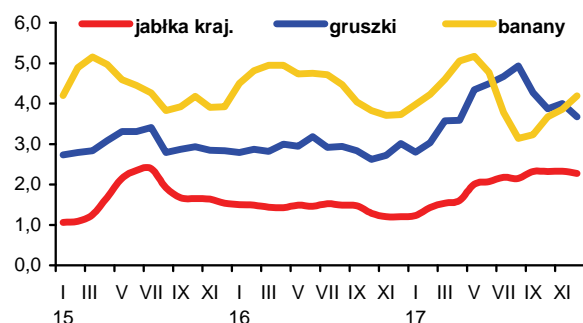
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2016 IX	13,17	3,64	4,38	15,62	8,64	6,27
X	13,17	3,61	4,22	15,46	8,72	6,31
XI	12,94	3,64	4,26	15,54	8,86	6,39
XII	13,14	3,63	4,26	15,34	8,84	6,35
2016 I-XII	13,16	3,65	4,29	15,66	8,55	6,25
2017 I	13,28	3,58	4,24	15,40	8,94	6,46
II	13,36	3,60	4,21	15,20	9,06	6,46
III	13,19	3,59	4,23	15,42	9,04	6,47
IV	13,25	3,51	4,21	15,18	8,98	6,44
V	13,53	3,61	4,21	15,28	9,12	6,49
VI	13,47	3,64	4,30	15,40	9,12	6,51
VII	13,67	3,65	4,27	15,62	9,18	6,54
VIII	13,78	3,60	4,28	15,64	9,16	6,56
IX	13,64	3,58	4,26	15,64	9,22	6,58
X	13,81	3,62	4,26	16,22	9,12	6,56
XI	13,61	3,62	4,24	16,22	9,06	6,48
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>XI 2017</u> X 2017	99	100	100	100	99	99
<u>XI 2017</u> XI 2016	105	99	100	104	102	101

Źródło: Dane GUS.

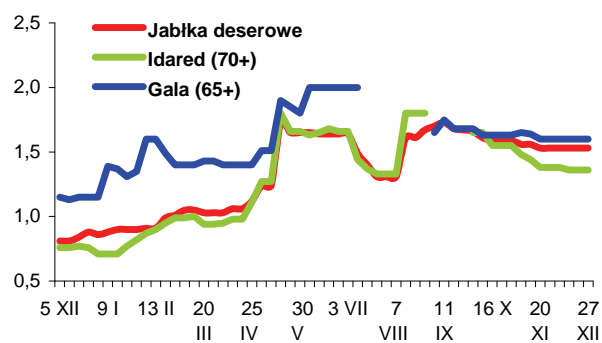
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w latach 2015-2017 (zł/kg)

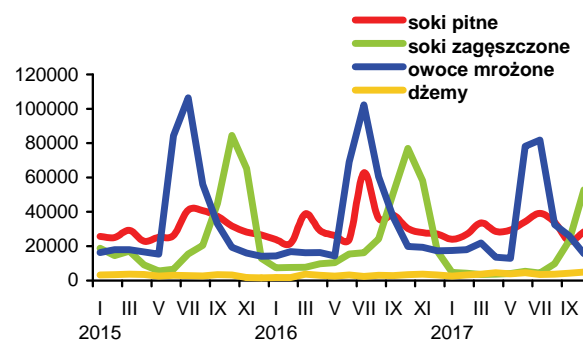
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2015-2017 (zł/kg)

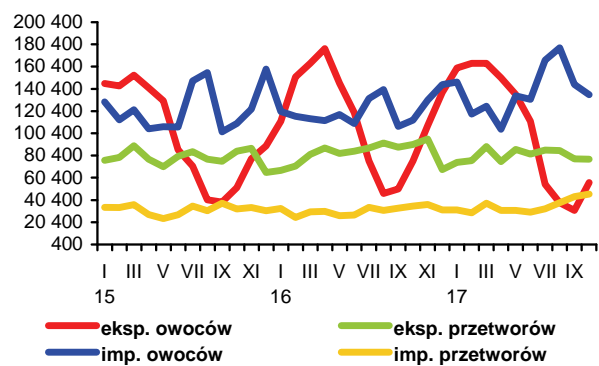
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od XII. 2016 r. do XII. 2017 r. (zł/kg)

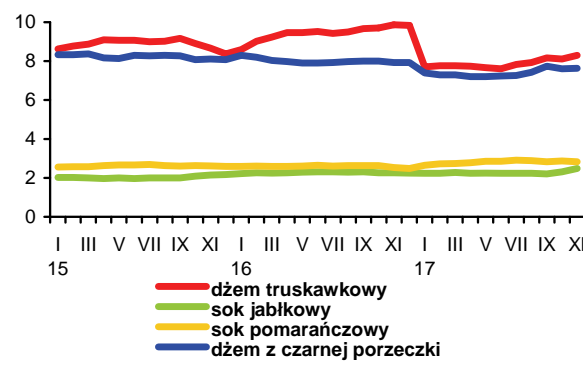
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2015-2017 (tony)

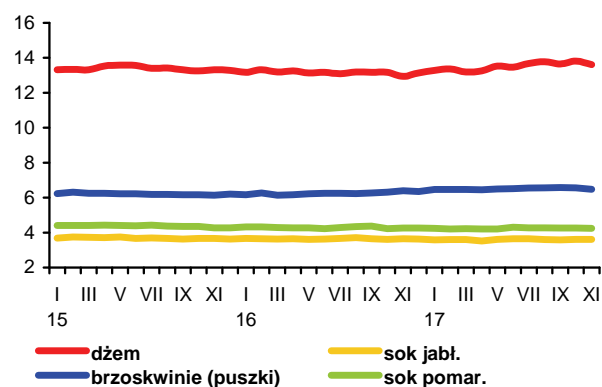
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2015-2017 (tony)

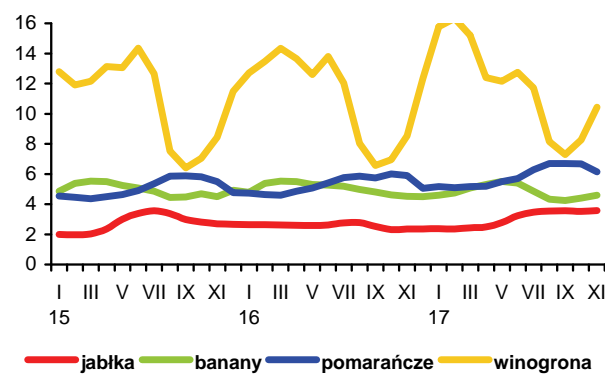
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2015-2017 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2015-2017 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2015-2017 (zł/kg)

Od października 2017 r. ceny podstawowych produktów mlecznych na zachodnioeuropejskich giełdach towarowych systematycznie spadają. Prawdopodobnie wynika to ze wzrostu produkcji mleka u największych eksporterów artykułów mlecznych na świecie, przede wszystkim w Nowej Zelandii. Największą dynamikę spadku wykazują ceny masła. W grudniu potaniało ono o ok. 13% w porównaniu z listopadem (do 4452 EUR/t). Spadek cen mleka w proszku wyniósł 5-6%. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku, z powodu utrzymujących się dużych zapasów tego półproduktu w Unii Europejskiej, obniżyły się do rekordowo niskiego poziomu 1438 EUR/t, a ceny pełnego mleka w proszku do 2564 EUR/t. Średnie ceny zbytu sera Cheddar w krajach UE-28 spadły o ok. 3% do 3216 EUR/t [na giełdzie w Chicago Cheddar potaniał o ok. 9% do 3351 USD/t (do 2827 EUR/t)].

Na rynku krajowym w listopadzie 2017 r. odnotowano dalszy wzrost cen skupu mleka, przy kolejnym wyraźnym spadku cen zbytu trwałych przetworów mlecznych, spowodowanym słabnącą koniunkturą na rynkach zewnętrznych. Ceny skupu mleka wzrosły o 1,9% w skali miesiąca i o 16,6% w relacji rocznej (do 151,24 zł/hl), zbliżając się do rekordowych cen z przełomu 2013 i 2014 r. (ok. 154 zł/hl). Wzrostowi cen mleka surowego sprzyja sezonowy spadek dostaw, który prawdopodobnie utrzyma się do marca 2018 r. W listopadzie mleczarnie skupiły 872,0 mln l mleka, tj. o 4,6% mniej niż w październiku, ale o 5,2% więcej niż przed rokiem. Bardzo dobra koniunktura na rynku mleka trwająca przez większą część 2017 r. sprawiła, że w ciągu jedenastu miesięcy 2017 r., w porównaniu z takim samym okresem 2016 r., mimo zwiększenia skupu o 4,7% do ok. 10,4 mld l, przeciętny poziom cen mleka surowego wzrósł o 26,5% do 136,98 zł/hl.

Na targowiskach krowy dojne i jałówki 1-letnie potaniały w listopadzie ub. roku odpowiednio o 4,3% i 0,6% w odniesieniu do października, ale były o 4,4 i 1,1% droższe niż w listopadzie 2016 r. Za krowę płacono przeciętnie 3080 zł, a za jałówkę 2229 zł.

Pod wpływem znaczących obniżek cen masła na światowych rynkach, w listopadzie 2017 r. ceny zbytu masła w blokach spadły o 6,5%, masła konfekcjonowanego o 5,0%, a masła z dodatkiem oleju o 3,1% w porównaniu z październikiem. Dalszy był również spadek cen chudego mleka w proszku (o 2,9%) i serów podpuszczkowych dojrzewających (o 2,6-3,9%) oraz pierwszy od maja 2017 r. spadek cen pełnego mleka w proszku (o 3,0%). Zmiany cen zbytu przetworów świeżych były różnokierunkowe. Potaniało m.in. chude mleko UHT i jogurt naturalny (o 1,1-1,2%), a także mleko skondensowane i serek homogenizowany smakowy (o 0,7-0,8%), natomiast podrożał jogurt owocowy (o 1,9%), półtłuste mleko UHT (o 1,0%) i śmietana o zawartości 12% i 30% tłuszczu (o 0,5-0,7%). Zmiany cen pozostałych przetworów mlecznych wynosiły od -0,2% do +0,1%. W okresie styczeń-listopad 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., przeciętny poziom cen zbytu masła w blokach wzrósł o 49,4%, masła konfekcjonowanego o 43,4%, a masła z dodatkiem oleju o 32,8%. Chude i pełne mleko w proszku podrożało odpowiednio o 7,2% i 28,5%, a sery dojrzewające o 21,6-23,7%. Spośród przetworów świeżych największy był średni wzrost cen zbytu mleka UHT (o 9,2-116%) i śmietany (o 7,7-14,4%).

Ceny detaliczne przetworów mlecznych (bez masła) wzrosły w listopadzie 2017 r. średnio o 0,9% w porównaniu z październikiem. Najbardziej podrożało mleko zagęszczone i w proszku (o 2,0%), a najmniej świeże mleko chude (o 0,1%). Ceny śmietany wzrosły o 1,6%, jogurtów i produktów obejmujących: kefiry, maślanki, desery mleczne i twarogowe, serki homogenizowane itp. o 1,2-1,3%, serów dojrzewających i topionych o 0,9%, a świeżego mleka pełnego i twarogów po 0,4%. W następstwie spadku cen zbytu wyraźnie zmniejszyła się dynamika wzrostu cen detalicznych

masła. W III kwartale 2017 r. średnie ceny masła rosły o 6,9-8,7% miesięcznie, w październiku wzrosły o 3,3%, a w listopadzie o 1,1%, w tym masło „Extra” o zawartości 82-83% tłuszczu potaniało o 1,1%. W okresie jedenastu miesięcy 2017 r. przeciętny poziom cen detalicznych przetworów mlecznych i masła był odpowiednio o 4,8% i 30,8% wyższy niż w takim samym okresie 2016 r.

Duże dostawy mleka do przemysłu mleczarskiego oraz wysokie ceny przetworów mlecznych zarówno na rynku krajowym, jak i w eksporcie to główne czynniki stymulujące wzrost produkcji wielu grup przetworów w 2017 r. W okresie styczeń-październik ub.r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., z uwagi na duży popyt na surowiec do wtórnego przetwórstwa żywności w Polsce i w innych krajach UE najbardziej wzrosła produkcja śmietany (o 7,7%), przy zwiększeniu produkcji innych półproduktów, tj. suszonej serwatki i mleka płynnego przetworzonego o 3,8-4,0%. Pod wpływem rosnącego od lat eksportu zwiększono również produkcję serów dojrzewających, pleśniowych i proskowanych (o 5,4%), fermentowanych napojów mlecznych innych niż jogurty (o 3,0%), masła i tłuszczów mlecznych (o 2,1%) oraz serów topionych i twarogów (o 1,0-2,8%). Natomiast wyraźnie spadła produkcja mleka zagęszczonego (o 16,9%), a także chudego mleka w proszku (o 10,6%), ze względu na znaczne zapasy tego półproduktu na rynku krajowym i unijnym. Zmniejszyła się również produkcja jogurtów (o 4,9%), z powodu nasycenia rynku i spadku krajowej konsumpcji (o 1,8% w relacji I półrocze 2017 r. do I półrocze 2016 r. wg badań budżetów gospodarstw domowych). Tylko produkcja pełnego mleka w proszku pozostała stabilna.

Dobra koniunktura na światowych rynkach przyczyniła się do poprawy wyników handlu zagranicznego branży mleczarskiej. W okresie dziesięciu miesięcy 2017 r., w porównaniu z takim samym okresem 2016 r., eksport przetworów mlecznych zwiększył się o 4,8% do ok. 3,34 mld litrów w przeliczeniu na mleko surowe, a jego wartość, wskutek znacznego wzrostu cen transakcyjnych, wzrosła o 37,6% do ok. 1,79 mld EUR. Najbardziej zwiększył się eksport masła, zarówno ilościowo, jak i wartościowo. W wyniku wzrostu wolumenu o 21,0% i rekordowych cen (o ok. 67% wyższych niż przed rokiem) wpływy z eksportu masła wzrosły dwukrotnie, a jego udział w strukturze wartości wywozu zwiększył się z 8,5% do 12,6%.

Import w tym czasie zmniejszył się o 3,9% do ok. 1,43 mld litrów, ale z powodu wyższych cen jego wartość wzrosła o 8,8% do 802,5 mln EUR. Zatem ilościowa nadwyżka eksportu nad importem zwiększyła się o 12,4% do ok. 1,91 mld litrów w ekwiwalencie mleka surowego, a dodatnie saldo obrotów w ujęciu wartościowym wzrosło o 75,1% do 991,7 mln EUR.

Teresa Zdziarska

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 05.01.2018).

Tab.1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka		
		średnia (zł/100 litrów)		o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2015 I-XII	10 567,4	113,40		.
2016 I-XII	10 809,6	110,76		.
2016 X	866,1	120,29	121,95	
XI	828,9	129,69	130,00	
XII	891,2	135,97	136,07	
2017 I	921,6	132,03	132,02	
II	854,1	132,56	131,70	
III	967,8	131,49	131,03	
IV	954,4	130,93	129,95	
V	1012,8	131,62	130,10	
VI	982,9	133,01	131,53	
VII	998,8	134,96	133,83	
VIII	972,1	139,70	138,97	
IX	915,9	144,95	143,80	
X	913,6	148,42	146,97	
XI	872,0	151,24	151,40	
Wskaźnik zmian w %				
<u>XI 2017</u> X 2017	95,4	101,9	103,0	
<u>XI 2017</u> XI 2016	105,2	116,6	116,5	

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab.2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2015 I-XII	3 123,0	161,6	46,0	412,5	359,2	191,4	429,9	309,5
2016^a I-XII	3 143,2	153,9	35,3	378,2	343,8	202,5	441,0	321,2
2016 ^a IX	260,0	9,1	2,8	30,2	27,5	14,3	38,2	25,3
X	258,7	7,8	2,3	29,3	28,1	16,0	37,8	27,6
XI	254,9	6,4	2,4	27,8	26,5	14,8	38,4	27,9
XII	285,9	10,6	3,0	25,5	28,5	17,5	36,5	32,4
2017 ^a I	271,5	13,2	4,5	28,6	27,7	18,1	36,9	26,6
II	251,4	11,1	3,7	28,5	27,3	15,9	35,1	24,9
III	280,8	13,1	2,4	34,2	32,5	17,8	43,3	28,0
IV	270,6	14,5	2,8	30,3	32,2	17,3	37,1	26,0
V	288,6	13,8	3,7	34,7	33,9	18,4	39,5	29,6
VI	263,5	14,7	3,2	33,8	33,1	16,6	35,9	26,7
VII	271,2	13,0	2,3	30,2	32,3	18,5	35,9	27,7
VIII	273,3	10,7	2,6	32,0	31,6	17,3	37,9	30,0
IX	266,5	10,2	2,4	27,4	29,8	16,4	36,2	27,6
X	268,7	8,1	2,2	29,4	30,6	17,6	38,4	27,5
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>X 2017</u> IX 2017	100,8	79,3	91,6	107,4	102,7	107,6	106,2	99,4
<u>X 2017</u> X 2016	103,9	103,4	97,4	100,3	109,2	110,1	101,7	99,6

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników.

Źródło: Dane GUS.

Tab.3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2016 IX	1,87	1,87	8,20	10,73	16,66	17,81	0,88	5,53	9,86	13,91
X	1,89	1,92	8,35	11,17	18,38	19,05	0,88	5,70	9,96	14,97
XI	1,89	1,99	8,66	11,93	19,16	19,71	0,91	5,74	10,04	15,41
XII	1,89	2,01	8,97	12,23	19,72	20,22	0,93	5,79	10,02	15,43
2017 I	1,91	2,03	9,03	13,72	19,45	20,06	0,96	5,81	10,10	15,16
II	1,89	2,01	8,87	13,45	17,90	19,12	0,98	5,76	10,12	14,76
III	1,86	2,01	8,53	13,37	18,14	19,27	0,97	5,78	10,11	14,15
IV	1,86	2,00	8,27	13,05	18,56	19,59	0,99	5,75	10,07	14,04
V	1,86	2,00	8,21	13,11	19,55	20,01	0,99	5,80	10,12	14,34
VI	1,87	2,03	8,33	13,37	21,31	21,37	1,00	5,92	10,13	15,09
VII	1,88	2,05	8,20	13,71	23,23	23,64	1,01	5,97	10,15	15,20
VIII	1,93	2,06	8,12	13,97	25,03	25,89	1,01	6,16	10,19	15,36
IX	1,94	2,09	8,02	14,19	26,80	27,60	1,01	6,43	10,20	15,47
X	1,96	2,11	7,69	14,27	25,55	27,23	1,03	6,60	10,31	15,36
XI	1,96	2,11	7,47	13,84	23,88	25,87	1,05	6,59	10,31	14,96
XII ^a	1,93	2,03	6,26	11,65	19,58	21,95	.	6,10	9,31	13,42
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2017</u> X 2017	100,0	100,0	97,1	97,0	93,5	95,0	101,9	99,8	100,0	97,4
<u>XI 2017</u> XI 2016	103,7	106,0	86,3	116,0	124,6	131,3	115,4	114,8	102,7	97,1

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR MRiRW notowane 31 XII 2017 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.
Tab.4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2016 IX	2,49	2,70	16,62	3,34	4,19	0,72	1,16	1,63	13,62	18,45
X	2,51	2,70	16,71	3,34	4,51	0,72	1,17	1,63	13,87	19,17
XI	2,52	2,74	16,65	3,32	4,70	0,73	1,16	1,65	13,90	20,08
XII	2,53	2,78	16,38	3,35	4,90	0,74	1,17	1,65	13,88	20,55
2017 I	2,56	2,79	16,49	3,39	5,02	0,74	1,21	1,67	14,00	20,99
II	2,54	2,78	16,40	3,43	5,03	0,74	1,24	1,67	13,93	20,89
III	2,55	2,73	16,46	3,44	4,99	0,75	1,26	1,68	13,96	20,61
IV	2,57	2,73	16,37	3,44	4,98	0,75	1,26	1,68	13,93	20,55
V	2,54	2,77	16,51	3,49	5,03	0,75	1,26	1,67	13,98	20,51
VI	2,54	2,75	16,54	3,48	5,12	0,75	1,26	1,68	14,06	20,62
VII	2,55	2,76	16,46	3,49	5,78	0,75	1,27	1,68	13,90	20,93
VIII	2,57	2,76	16,21	3,50	6,37	0,76	1,28	1,71	14,07	21,32
IX	2,59	2,80	16,30	3,51	6,80	0,76	1,29	1,77	14,09	21,36
X	2,60	2,80	16,36	3,45	7,08	0,77	1,28	1,81	14,04	21,38
XI	2,63	2,77	16,14	3,52	7,00	0,78	1,31	1,83	14,17	21,49
Wskaźnik zmian w %										
<u>XI 2017</u> X 2017	101,2	98,9	98,7	102,0	98,9	101,3	102,3	101,1	100,9	100,5
<u>XI 2017</u> XI 2016	104,4	101,1	96,9	106,0	148,9	106,8	112,9	110,9	101,9	107,0

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

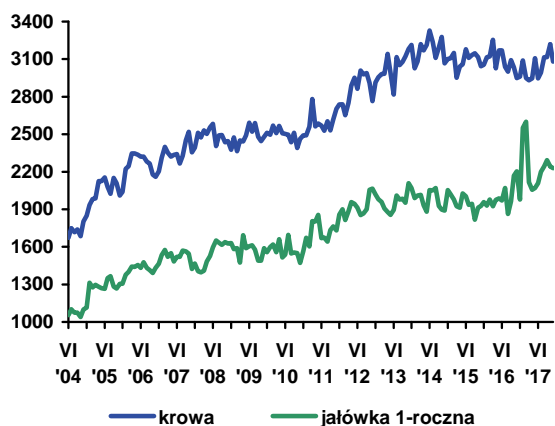
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2015 I-XII	142,4	223,2	41,3	525,8	101,5	238,5	106,4	76,2	13,7	212,4	38,7	72,6
2016 I-XII	107,9	234,8	45,2	607,1	92,6	222,3	116,6	88,4	16,7	254,0	63,3	61,1
2016 IX	8,6	20,7	3,8	54,7	7,9	20,8	7,8	8,5	1,9	24,6	4,0	9,2
X	7,1	19,9	3,5	56,9	8,1	17,5	8,8	7,2	1,6	21,6	6,8	4,1
XI	7,6	21,1	2,4	53,3	7,8	16,9	8,7	7,6	2,1	16,6	5,8	3,7
XII	7,1	18,8	2,6	44,2	7,0	18,9	9,5	8,8	1,7	19,4	6,4	3,2
2017 I	7,1	18,1	3,9	45,0	7,9	19,8	11,4	6,9	1,8	18,4	6,3	4,1
II	12,6	19,7	5,3	45,1	8,0	17,0	8,2	7,3	1,4	13,7	6,0	4,5
III	13,8	21,7	5,5	50,6	9,1	21,5	9,7	8,5	1,4	16,2	6,7	6,5
IV	12,4	20,6	3,9	55,2	8,3	18,1	7,6	7,8	1,5	14,9	5,1	6,3
V	13,1	21,2	5,2	57,7	9,5	19,3	8,1	8,2	1,7	19,6	6,9	12,0
VI	12,8	20,2	5,1	54,1	8,3	18,5	6,5	6,8	1,8	18,9	5,3	14,8
VII	11,7	21,6	5,5	50,5	8,0	17,2	5,9	7,3	1,3	18,5	5,1	12,0
VIII	6,2	21,4	6,1	45,2	8,1	16,4	8,1	6,7	1,7	18,6	6,4	8,9
IX	7,1	20,2	4,4	43,9	7,6	16,1	6,0	7,9	1,9	18,0	6,6	4,0
X	8,1	18,7	3,9	47,4	7,3	17,4	6,5	8,1	1,5	13,1	6,0	4,3
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>	114,3	92,4	88,0	107,8	96,9	108,5	107,2	103,2	75,9	72,9	90,1	106,6
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	114,5	94,1	112,3	83,3	90,1	99,7	73,4	113,6	91,7	61,0	87,1	105,8

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

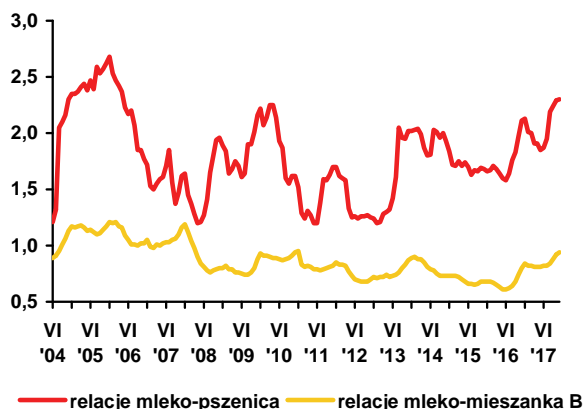
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2015 I-XII	1 972	2 677	2 924	506	1 098	719	2 289	3 442	3 531	409	1 330	433
2016 I-XII	1 755	2 663	2 901	461	1 110	675	1 992	3 252	3 698	504	1 148	491
2016 IX	1 621	2 694	2 970	513	1 119	765	2 327	3 356	3 690	508	1 144	351
X	1 807	2 893	3 560	532	1 116	786	2 441	3 484	4 046	582	1 056	542
XI	1 851	3 257	3 788	590	1 118	843	2 368	3 499	4 286	580	1 114	696
XII	2 215	2 891	4 120	585	1 157	812	1 900	3 458	4 399	680	1 143	626
2017 I	2 429	2 980	3 968	575	1 173	915	1 712	3 599	4 525	607	1 130	800
II	2 236	2 904	3 758	617	1 184	1 044	1 597	3 267	4 523	637	1 143	800
III	2 279	2 933	3 896	650	1 212	911	1 366	3 405	4 381	651	1 063	668
IV	2 220	2 889	3 905	575	1 197	1 095	1 559	3 154	4 658	641	1 104	680
V	2 267	2 937	4 232	565	1 223	1 182	1 406	3 514	4 871	718	1 146	422
VI	1 819	2 997	4 683	682	1 225	1 132	1 621	3 803	5 155	765	1 140	330
VII	1 833	3 096	5 173	662	1 219	1 082	2 011	3 487	5 624	897	1 261	426
VIII	1 949	3 201	5 359	716	1 224	1 105	1 856	3 867	6 030	928	1 123	524
IX	1 817	3 201	5 716	773	1 258	1 029	1 890	3 537	6 223	894	1 094	701
X	1 962	3 202	5 555	677	1 271	893	2 098	3 532	6 381	904	1 134	649
Wskaźnik zmian w % (liczony na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>X 2017</u> <u>IX 2017</u>	108,0	100,0	97,2	87,6	101,0	86,8	111,0	99,9	102,5	101,1	103,7	92,6
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	108,6	110,7	156,0	127,3	113,9	113,6	85,9	101,4	157,7	155,3	107,4	119,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

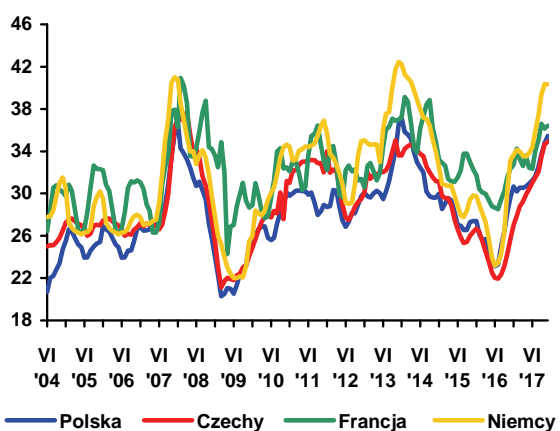
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

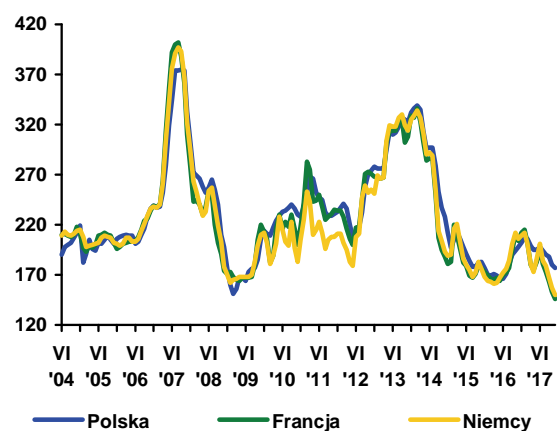
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

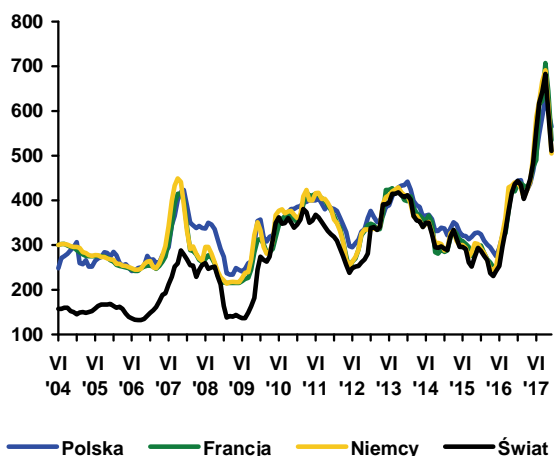
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

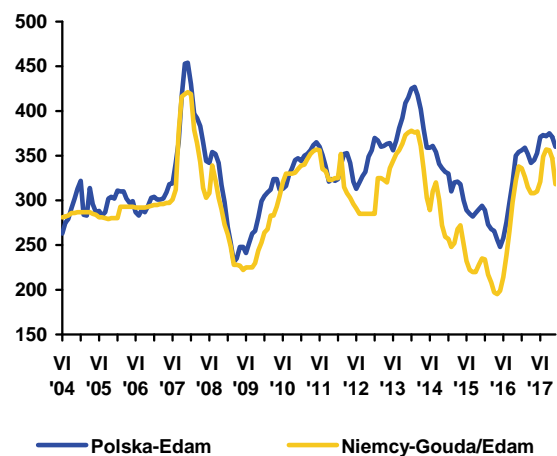
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

Zgodnie z przewidywaniami ekspertów Komisji Europejskiej w 2018 r. pogłowie krów mlecznych i mamek zmniejszy się o 0,5% (odpowiednio do 22,9 mln szt. i 12,3 mln szt.). Krowy mleczne stanowią ponad 2/3 unijnego stada krów, dlatego też mają duży wpływ na podaż unijnej wołowiny. W perspektywie do 2030 r. eksperci przewidują, że stado krów mamek w UE-15 zmniejszy się o 10% do 10,3 mln szt., a w UE-13 wzrośnie z 0,9 mln szt. do 1,1 mln szt., o czym zadecydują przede wszystkim wzrosty pogłowia w Polsce, na Węgrzech i w Bułgarii. W tym czasie zmniejszy się produkcja wołowiny w UE, co będzie rezultatem zmniejszenia się popytu konsumpcyjnego, a także zmian w stadach mlecznych i krów mamek. W 2018 r. produkcja wołowiny w UE spadnie o 0,6%, import bydła żywego z krajów trzecich będzie nadal bardzo niski (ok. 0,2 tys. ton), a jego eksport zwiększy się o 2%, przy wzroście zarówno wywozu jak i przywozu wołowiny (odpowiednio o 0,8% i 11,9%). Według ekspertów unijna cena wołowiny zmniejszy się o ok. 8% do 3439 EUR/t, a będzie to wynikiem większej podaży wołowiny na świecie, w szczególności pochodzącej z USA i Brazylii. Skala tego spadku będzie w dużej mierze zależać od wpływu recesji gospodarczej na ten sektor w Brazylii oraz popytu konsumpcyjnego na ten gatunek mięsa w tym kraju, który nadal będzie odgrywać dużą rolę na światowym rynku wołowiny z powodu korzystnego kursu walutowego, niskich kosztów produkcji oraz bezpośredniego dostępu do głównych krajów importujących.

W okresie styczeń-listopad 2017 r. skupiono 630,0 tys. ton bydła (wagi żywej), tj. o 12,8% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 188,0 tys. ton wołowiny (wzrost o 11,2%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,30 zł/kg i była o 6,4% wyższa niż przed rokiem, natomiast w listopadzie 2017 r. wzrosła o 1,2% do 6,52 zł/kg w porównaniu z październikiem 2017 r. Cena skupu młodego bydła wyniosła w listopadzie 2017 r. 6,74 zł/kg i była o 0,9% wyższa niż przed miesiącem. Zwiększenie cen skupu żywca wołowego, przy niskich cenach pasz wpłynęło na poprawę relacji cen żywec:mieszanka B2 dla opasów. Relacja ta była korzystniejsza w pierwszych jedenastu miesiącach 2017 r. niż w analogicznych miesiącach 2016 r.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu grudnia 2017 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (6,09 zł/kg), a najwyższe w regionie południowym (6,84 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie północnym (10 987 zł/tonę), a byków w regionie centralnym (13 898 zł/tonę), natomiast

ceny ćwierci z byków do dwóch lat były najwyższe w regionie południowym (14 109 zł/tonę), a krów w regionie centralnym (11 476 zł/tonę).

Na poziomie detalu od stycznia do listopada 2017 r. mięso wołowe zdrożało średnio o 2,8%, a cielęce o 1,9%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W listopadzie 2017 r. w porównaniu z grudniem 2016 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder (mięso wołowe z kością) z 18,73 do 19,29 zł/kg, rostbef i antrykot z 26,60 do 27,71 zł/kg, mięso wołowe bez kości z udźca z 32,53 do 33,39 zł/kg, mięso cielęce z kością z 28,29 do 29,14 zł/kg i mięso cielęce bez kości z 47,34 do 48,26 zł/kg.

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 11.12-17.12.2017 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 12% niższa niż średnio w UE (391,84 EUR/dt) i wyniosła 344,49 EUR/dt, a tusz młodego męskiego bydła w wieku 12-24 miesiące (kategorii A klasy U+R+O) o 13% niższa (344,49 EUR/dt). Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe również u naszych głównych odbiorców tj. we Włoszech (o 19%), Niemczech (o 17%), Hiszpanii (o 14%), Francji (o 4%) i Wielkiej Brytanii (o 19%). Ceny tych tusz były najniższe w następujących krajach UE: na Łotwie (247,85 EUR/dt), w Rumunii (254,76 EUR/dt) i na Litwie (309,84 EUR/dt), a najwyższe w: Szwecji (436,56/dt), Grecji (429,80 EUR/dt) i we Włoszech (425,88 EUR/dt).

Liczba ubitych sztuk bydła wzrosła w Polsce w pierwszych dziesięciu miesiącach 2017 r. o 9,3% (do 1611 tys. szt.), na co złożyło się zwiększenie ubojów byków o 14,4%, jałówek o 13,5%, krów o 2,3% oraz spadek ubojów cieląt o 8,5%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (49,9%), a następnie krowy (30,8%), choć udział tych ostatnich zmalał o 2,1 pkt proc., co może zwiastować spowolnienie przeciętnej stopy redukcji pogłowia krów mlecznych. Większy udział w ubojach miały jałówki (16%), a mniejszy cielęta (3,4%).

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U- tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R - tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O - tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 - ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim otłuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej*	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton		
			Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone	Ogółem	Żywiec	Mięso świeże, schłodzone i mrożone
2016	I-XII	589,7	398,1	16,4	359,4	69,1	40,1	26,9
2016	IX	31,2	34,1	1,2	31,1	5,8	3,3	2,3
	X	30,6	34,6	1,4	31,5	6,9	3,6	3,1
	XI	33,3	33,4	1,4	30,2	6,8	4,3	2,2
	XII	31,2	35,2	1,1	31,9	5,7	3,1	2,5
2017	I	32,5	29,9	0,9	27,1	5,5	3,2	2,1
	II	32,0	32,6	1,1	29,5	5,4	3,1	2,1
	III	39,0	37,5	1,3	34,2	6,5	3,8	2,5
	IV	30,9	32,4	1,0	29,4	4,9	2,8	1,9
	V	35,7	37,1	1,1	34,3	4,7	2,7	1,8
	VI	37,2	38,2	1,4	34,8	3,6	1,9	1,6
	VII	38,2	40,2	1,1	37,2	4,6	3,1	1,4
	VIII	37,8	38,6	0,9	35,5	4,3	2,7	1,6
	IX	39,4	40,9	1,1	38,1	5,2	3,3	1,8
	X	38,1	35,6	1,0	32,5	5,9	3,4	2,4
	XI	36,6	x	x	x	x	x	x
w % skupu	sprzed roku	109,9	x	x	x	x	x	x
	sprzed m-ca	96,1	x	x	x	x	x	x

* dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością* w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego
2016	VIII	6,08	9,10	25,11	26,18	4,13	4,31
	IX	6,07	9,11	25,12	26,24	4,14	4,32
	X	5,86	9,11	25,21	26,32	4,30	4,49
	XI	5,94	9,08	25,21	26,33	4,24	4,43
	XII	6,22	9,60	25,25	26,60	4,06	4,28
2017	I	6,31	8,82	25,05	26,81	3,97	4,25
	II	6,19	9,32	25,03	27,00	4,04	4,36
	III	6,19	8,79	25,09	26,95	4,05	4,35
	IV	6,24	8,87	25,18	27,04	4,04	4,33
	V	6,28	9,13	25,19	27,05	4,01	4,31
	VI	6,23	9,21	25,18	27,12	4,04	4,35
	VII	6,19	9,23	25,34	27,16	4,09	4,39
	VIII	6,36	8,55	25,34	27,27	3,98	4,29
	IX	6,31	8,81	25,33	27,42	4,01	4,35
	X	6,44	6,74	25,55	27,59	3,97	4,28
	XI	6,52	9,66	25,59	27,71	3,92	4,25
w % ceny	sprzed roku	109,8	106,4	101,5	105,2	x	x
	sprzed m-ca	101,2	143,3	100,2	100,4	x	x

* obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

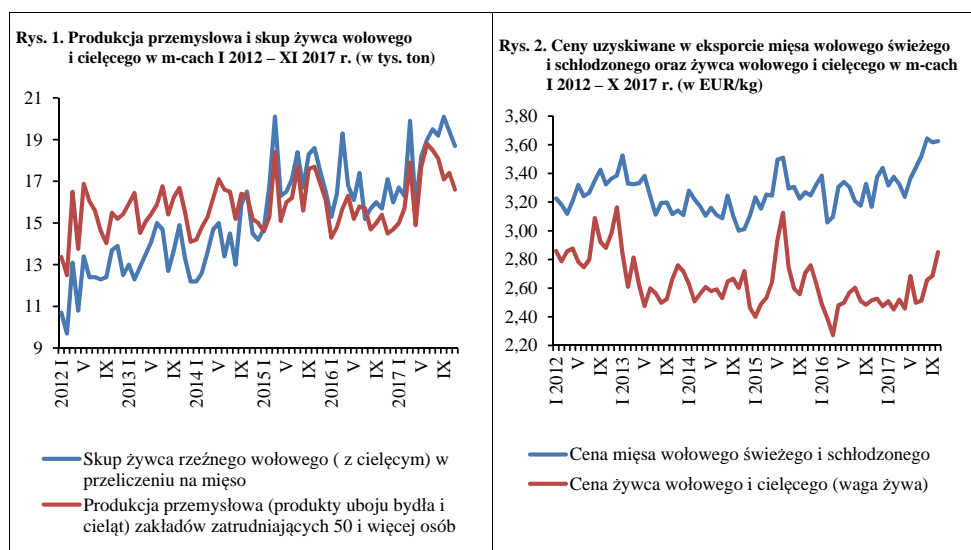
Wyszczególnienie	III 2017	IV 2017	V 2017	VI 2017	VII 2017	VIII 2017	IX 2017	X 2017	XI 2017	XII 2017
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,25	6,21	6,28	6,34	6,19	6,38	6,50	6,57	6,71	6,72
Byki (12-24 miesiące)	7,04	7,01	7,02	7,08	6,98	7,26	7,36	7,53	7,67	7,61
Krowy	4,92	5,00	5,04	5,09	4,98	5,03	5,20	5,29	5,39	5,40
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	12,07	12,17	13,00	13,33	13,10	12,72	12,83	13,08	13,00	12,92
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	12295	12254	12632	12643	12622	13101	13203	13497	13892	14022
ćwierci z krów rzeźnych	10146	10328	10823	10860	10353	10642	11160	11145	11215	11300
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	372,39	370,16	372,63	372,73	371,90	377,78	381,01	382,87	387,43	391,84
Polska	312,38	314,29	319,36	322,32	315,89	324,14	329,18	338,68	345,97	344,49

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU
2016	IX	359,84	373,29	369,51	322,02	378,52	314,21	430,90	363,35
	X	364,85	361,71	370,85	322,99	372,33	310,88	409,77	360,39
	XI	373,60	357,92	377,23	326,64	384,51	309,92	419,31	366,69
	XII	395,31	379,65	394,70	344,58	410,48	325,25	444,63	385,38
2017	I	379,24	374,94	384,39	334,87	401,37	319,61	421,80	374,40
	II	378,17	375,38	383,60	336,31	408,70	319,66	421,56	375,29
	III	371,60	380,66	380,94	337,74	405,26	315,52	412,79	372,07
	IV	361,96	395,37	379,44	337,55	398,41	317,63	421,87	371,66
	V	360,54	406,45	381,50	337,77	391,78	321,72	427,29	372,80
	VI	361,84	408,60	381,67	338,97	387,51	319,48	425,47	372,64
	VII	364,10	400,48	384,04	340,01	394,89	317,40	428,81	374,10
VIII	379,90	385,05	385,26	345,24	403,70	326,37	423,02	377,40	
IX	390,14	376,12	392,08	349,87	411,50	334,87	427,30	381,40	
X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,90	422,08	383,63	
XI	405,07	374,87	394,95	356,27	423,43	346,62	423,84	387,44	

Źródło: Dane KE.

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

Po trwającej wyjątkowo krótko, bo tylko czternaście miesięcy (od maja 2016 r. do czerwca 2017 r.) wzrostowej tendencji cen trzody w Polsce, w drugiej połowie 2017 r. rozpoczęła się tendencja spadkowa, która nasiliła się w IV kwartale. W II półroczu 2017 r. przeciętna cena trzody wyniosła 4,99 zł/kg, w tym w IV kwartale 4,70 zł/kg. Ceny te były niższe niż w analogicznych okresach poprzedniego roku odpowiednio o 3% i 6% (odpowiednio 5,14 zł/kg i 4,99 zł/kg). Spadek cen trzody wyrażonych w złotych był głębszy niż cen wyrażonych w euro, ze względu na roczną aprecjację złotego względem euro.

W II półroczu 2017 r. przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła 158,30 EUR/100 kg, a w Polsce 157,68 EUR. Obie ceny były w zasadzie takie same jak rok wcześniej. W IV kwartale 2017 r. przeciętna cena trzody w UE-28 wyniosła 147,19 EUR i była o 4,6% niższa niż w IV kwartale 2016 r. W Polsce wyniosła ona 146,29 EUR i była o 3,8% niższa niż przed rokiem.

Spadek cen trzody, któremu towarzyszył wzrost cen zbóż wpłynęły na pogorszenie opłacalności chowu. W II półroczu 2017 r. targowiskowa cena żyta wyniosła 64,80 zł/dt, a jęczmienia 73,40 zł/dt. Ceny te były wyższe niż rok wcześniej o 10% i 8%. W IV kwartale 2017 r. cena żyta wyniosła 64,64 zł/dt, a jęczmienia 73,04 zł/dt. Ich roczny wzrost był podobny jak w całym II półroczu. W rezultacie średnia relacja cen żywiec:żyto zawężała się z 1:8,7 w II półroczu 2016 r. do 1:7,7 (w II półroczu 2017 r.), a więc o 11,5%, w tym w IV kwartale o 15%. Relacja cen żywiec:jęczmień, która w II półroczu 2016 r. wynosiła 1:7,6 zawężała się do 1:6,8, a więc o 10,5%, w tym w IV kwartale o 12%.

Przewiduje się, że w 2018 r. nastąpi dalsze pogorszenie warunków chowu trzody. Ceny trzody będą bowiem obniżały się, a ceny zbóż roły. O spadku cen trzody decydować będzie postępująca odbudowa pogłowia w wielu krajach unijnych, o czym świadczą między innymi ostatnie opublikowane wyniki badania pogłowia w UE-28 z maja/czerwca 2017 r.

Z krótkookresowej prognozy Komisji Europejskiej wynika też, że w 2018 r. nastąpi ok. 1% wzrost produkcji oraz ok. 3% wzrost eksportu. W rezultacie podaź rynkowa zwiększy się w stosunku do 2017 r. o ok. 154 tys. ton, co prawdopodobnie wpłynie na spadek cen. Spodziewać się można, że w marcu cena trzody w Polsce może zawierać się w przedziale 4,40-4,50 zł/kg, a w czerwcu może wynieść ok. 5 zł/kg. Takie ceny byłyby o ok. 10% niższe od cen z analogicznych miesięcy 2017 r. Wzrost cen zbóż o ok. 10% może więc powodować dalsze zawężanie relacji wyrażających opłacalność chowu. W marcu relacja cen trzoda:żyto może więc wynieść 1:6,5, a trzoda:jęczmień 1:5,5. Takie relacje wpłyną niewątpliwie na redukcję chowu trzody.

W związku z powyższym ocenia się, że już w marcu 2018 r. może dojść do niewielkiego spadku pogłowia trzody, a w czerwcu 2018 r. do jego pogłębienia. Dalsze zmiany pogłowia trzody będą zależały od cen zbóż po żniwach 2018 r. Jeśli relatywnie niskim cenom trzody towarzyszyć będzie dalszy wzrost cen zbóż, to spadek pogłowia trzody w grudniu 2018 r. będzie jeszcze głębszy niż w czerwcu. Rzeczywista skala spadku pogłowia będzie jednak zależała od skali spadku cen trzody oraz skali wzrostu cen zbóż w najbliższych miesiącach.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton	
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b		
2016	I	126,5	108,4	58,9	97,0	52,8	98,7	6,1
	II	126,5	125,3	65,9	118,7	53,9	106,7	12,0
	III	131,7	97,8	63,2	99,5	68,1	103,3	-4,9
	IV	119,9	112,8	67,0	120,1	56,2	104,5	10,8
	V	122,5	105,0	66,5	111,6	57,1	100,5	9,4
	VI	119,2	100,8	71,1	114,7	52,7	91,5	18,4
	VII	111,3	95,0	57,4	88,4	54,6	89,7	-1,3
	VIII	125,0	115,2	65,7	106,1	61,6	104,8	4,1
	IX	123,5	105,3	70,4	104,1	58,0	91,6	12,4
	X	129,7	105,1	68,2	98,1	66,4	107,6	1,8
	XI	131,6	102,1	66,4	100,9	60,5	105,2	5,9
	XII	134,8	99,9	61,7	105,5	57,9	95,1	3,8
2017	I	122,9	97,1	63,7	108,1	54,4	103,0	9,3
	II	119,0	94,0	68,1	103,3	52,0	96,5	16,1
	III	137,8	104,7	78,5	124,2	65,9	96,8	12,6
	IV	120,8	100,6	64,2	95,8	55,7	99,1	8,5
	V	125,0	102,1	70,9	106,6	62,1	108,8	8,8
	VI	115,9	97,2	68,5	96,5	59,5	112,9	9,0
	VII	129,0	115,9	66,0	115,0	58,0	106,2	8,0
	VIII	139,4	111,5	72,2	109,9	62,4	101,3	9,8
	IX	133,1	107,8	74,1	105,3	63,3	109,1	10,8
	X	146,7	113,1	75,5	110,7	63,6	95,8	11,9
	XI	147,5	112,1	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki T-2, Prowitu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki T-2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T-2	Cena Prowitu w zł/dt	Relacja cen trzoda: Prowit	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2016	I	3,96	6,4	5,5	136,37	2,9	260,16	1,5	143
	II	4,10	6,9	5,7	137,95	3,0	258,05	1,6	139
	III	4,20	7,1	5,9	136,91	3,1	255,47	1,6	146
	IV	4,10	7,0	5,8	136,81	3,0	254,47	1,6	147
	V	4,50	7,6	6,4	136,59	3,3	252,96	1,8	153
	VI	4,90	8,2	7,0	137,30	3,6	253,06	1,9	151
	VII	5,30	8,8	7,6	137,31	3,9	253,46	2,1	155
	VIII	5,31	9,3	8,0	137,36	3,9	253,98	2,1	155
	IX	5,29	8,8	7,8	136,31	3,9	254,17	2,1	164
	X	5,02	8,6	7,5	137,21	3,7	252,89	2,0	167
	XI	4,91	8,3	7,2	135,82	3,6	252,25	1,9	171
	XII	5,03	8,6	7,3	138,87	3,6	251,54	2,0	165
2017	I	4,91	8,3	7,1	138,85	3,5	251,64	2,0	167
	II	4,83	8,0	6,9	139,65	3,5	252,69	1,9	172
	III	4,99	8,2	6,9	139,83	3,6	252,84	2,0	175
	IV	5,39	8,8	7,5	137,85	3,9	252,69	2,1	182
	V	5,53	8,7	7,5	137,04	4,0	252,29	2,2	188
	VI	5,61	8,7	7,5	137,43	4,1	252,23	2,2	188
	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2016 I	5,19	12,32	19,78	12,36	13,69	23,92	15,37	111,1	120,9	124,4
II	5,37	12,23	19,70	12,30	13,65	24,08	15,27	111,6	122,2	124,1
III	5,50	12,27	19,71	12,33	13,49	24,09	15,26	109,9	122,2	123,8
IV	5,37	12,25	19,72	12,26	13,55	24,12	15,20	110,6	122,3	124,0
V	5,89	12,56	19,76	12,28	13,62	24,04	15,09	108,4	121,7	122,9
VI	6,41	12,84	19,82	12,34	13,89	24,43	15,31	108,2	123,3	124,1
VII	6,94	13,10	20,07	12,53	14,25	24,65	15,10	108,8	122,8	120,5
VIII	6,95	13,18	20,21	12,38	14,46	24,92	15,53	109,7	123,3	125,4
IX	6,93	13,27	20,26	12,64	14,50	24,86	15,59	109,3	122,7	122,7
X	6,58	13,17	20,34	12,71	14,57	25,04	14,57	110,6	123,1	123,1
XI	6,43	13,10	20,30	12,71	14,41	25,08	15,93	110,0	123,5	125,3
XII	6,59	13,24	20,34	12,71	14,53	24,93	15,83	109,7	122,6	124,5
2017 I	6,43	13,13	20,32	12,62	x	25,01	x	x	123,0	x
II	6,33	12,99	20,34	12,67	x	25,16	x	x	123,7	x
III	6,40	13,05	20,39	12,72	x	24,97	x	x	122,5	x
IV	7,05	13,44	20,47	12,90	x	25,12	x	x	122,7	x
V	7,23	13,68	20,65	13,11	x	25,25	x	x	122,3	x
VI	7,33	13,74	20,79	13,29	x	25,41	x	x	122,2	x
VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x

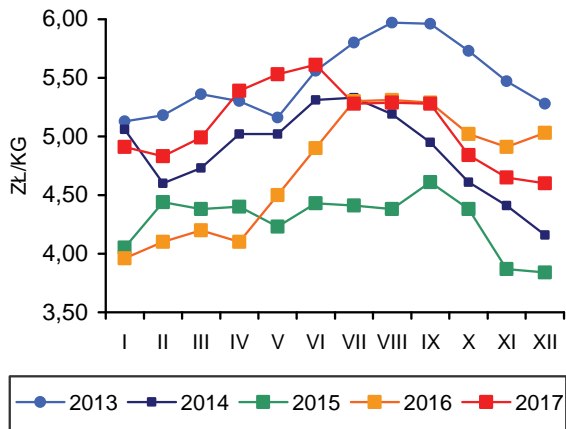
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

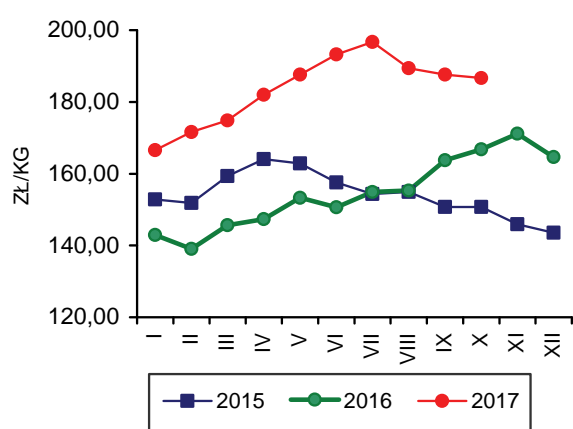
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-28	Niemczech	Danii
2016 I	127,45	122,08	132,89	121,82	95,6	91,9	100,2
II	127,66	126,29	133,20	121,81	98,9	94,8	103,7
III	127,29	130,92	131,93	120,13	102,9	99,2	109,0
IV	127,57	127,53	131,85	123,73	100,0	96,7	103,1
V	136,85	136,86	143,89	128,84	100,0	95,1	106,2
VI	151,40	150,30	157,84	140,85	99,3	95,2	106,7
VII	161,54	161,22	168,60	149,63	99,8	95,6	107,7
VIII	163,46	163,28	169,78	147,14	99,9	96,2	111,0
IX	165,64	164,76	172,77	150,90	99,5	95,4	109,2
X	158,01	155,69	161,21	147,49	98,5	96,6	105,6
XI	151,55	149,12	157,48	142,51	98,4	94,7	104,6
XII	153,09	151,47	159,67	146,20	98,9	94,9	103,6
2017 I	151,69	149,99	157,40	141,79	98,9	95,3	105,8
II	152,31	148,98	156,61	141,49	97,8	95,1	105,3
III	156,53	153,49	161,92	143,98	98,1	94,8	106,6
IV	168,85	169,22	176,82	153,96	100,2	95,7	109,9
V	174,01	176,02	182,65	161,56	101,2	96,4	109,0
VI	176,72	178,89	185,64	163,49	101,2	96,4	109,4
VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
X	151,43	150,02	154,01	142,04	99,1	97,4	105,6
XI	145,65	144,84	149,32	137,20	99,4	97,0	105,6
XII	144,50	144,00	147,90	137,20	99,7	97,4	105,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

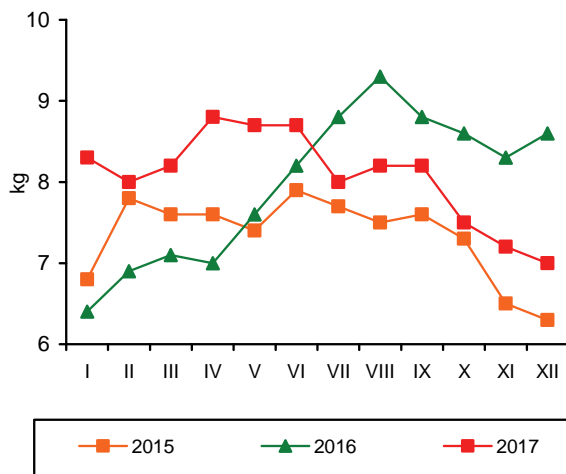
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

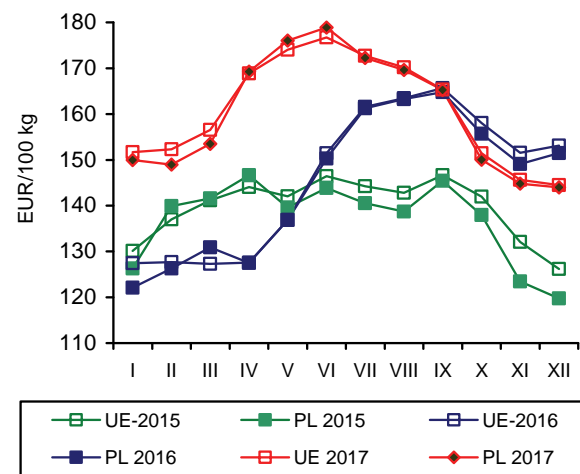
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

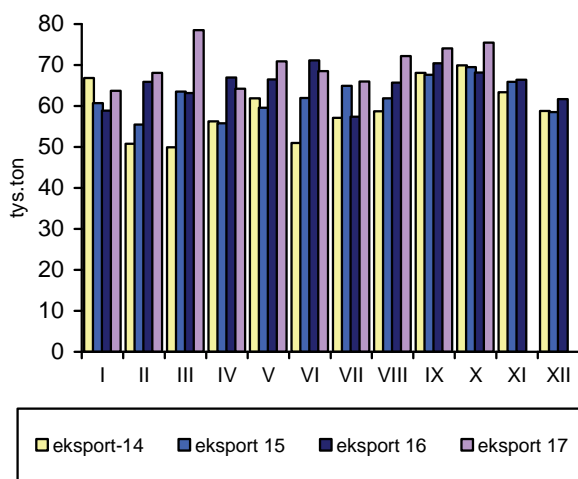
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

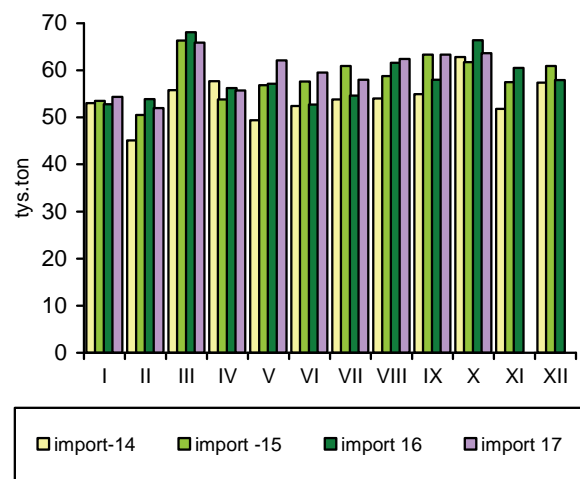
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Zakłady przemysłu drobiarskiego zatrudniające 50 i więcej stałych pracowników, wytworzyły w październiku 2017 r. ok. 239 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6,2% więcej niż przed miesiącem i o 10,1% więcej niż przed rokiem. W okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. produkcja mięsa drobiowego w dużych zakładach przemysłowych była o 9,3% większa niż w tym samym okresie poprzedniego roku. Dynamika ta jest jednak znacząco słabsza niż w 2016 r., kiedy wskaźnik wzrostu wyniósł 16,6%. Jest to w dużym stopniu następstwem wystąpienia w Polsce ognisk wirusa grypy ptaków w okresie od grudnia 2016 r. do kwietnia 2017 r. i wysokiej podaży mięsa drobiowego na rynku.

Skutkiem grypy ptaków było też spowolnienie przyrostu eksportu. Sprzedaż zagraniczna w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. wzrosła o 9,6%, tzn. była o prawie 81 tys. ton większa niż przed rokiem. Jednak wówczas tempo wzrostu eksportu wyniosło 23,7%. Spowolnienie to jest w dużym stopniu następstwem restrykcji wprowadzonych przez wielu odbiorców spoza UE po wykryciu ognisk grypy ptaków w Polsce. Choć eksport drobiu stanowił w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. nadal ok. 41% przemysłowej produkcji mięsa drobiowego, zmniejszenie jego dynamiki skutkowało znaczącym spowolnieniem tempa wzrostu produkcji. Import mięsa drobiowego zwiększył się w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. o 22,6%, tj. o ponad 8,3 tys. ton w relacji do analogicznego okresu 2016 r. Nadal jest to jednak niewielki odsetek krajowej konsumpcji.

W okresie jedenastu miesięcy 2017 r. nieznacznie wzrosły przeciętne koszty paszowe w chowie kurcząt rzeźnych. Pełnoporcjowe mieszanki pasz dla kurcząt podrożały o 0,4% w relacji rok do roku. Pasze dla indyków były o 2,6% droższe. W listopadzie 2017 r., w porównaniu z październikiem, pasze dla kurcząt były średnio o 1,6%, a dla indyków o 4,6% tańsze. Ceny skupu kurcząt obniżyły się o 1,2% w relacji miesiąc do miesiąca, ale o 9,4% przewyższyły poziom z poprzedniego roku. Ceny skupu indyków rzeźnych spadły o 1,6% w relacji do listopada, ale były o 0,6%, wyższe niż w grudniu poprzedniego roku. Przeciętna miesięczna cena skupu kurcząt w 2017 r. była o 10,2% wyższa od ubiegłorocznej, a indyków o 3,3% niższa. Średnia relacja cen żywiec/pasza na rynku kurcząt wyniosła w 2017 r. 2,83 wobec 2,58 przed rokiem, a na rynku indyków 3,78 wobec 4,00. Przeciętna opłacalność produkcji kurcząt poprawiła się w 2017 r., a indyków uległa pogorszeniu.

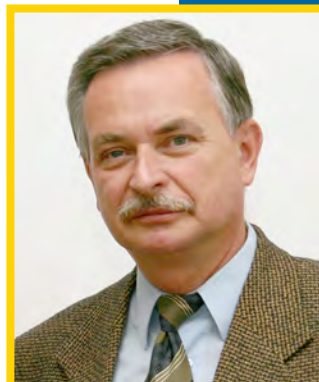
Średnia miesięczna cena zbytu tuszki kurcząt w zakładach przemysłu drobiarskiego była w 2017 r. o 7,1%

niższa niż w roku poprzednim. Średnia cena zbytu indyków obniżyła się w relacji rok do roku o 0,4%. Udział producenta kurcząt rzeźnych w cenie zbytu tuszki wynosił 59,7% wobec 50,4% w 2016 r. Na rynku indyków rzeźnych proporcja ta wynosiła w 2017 r. 60% wobec 61,8% przed rokiem.

Przeciętna cena detaliczna kurczęcia patroszonego w okresie dziesięciu miesięcy 2017 r. wyniosła 6,98 zł/kg i była o 1% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W październiku ceny w detalu wzrosły o 6,1% w porównaniu z rokiem poprzednim, ale były o 1,7% niższe niż we wrześniu. Wysoka podaż drobiu hamowała dynamikę wzrostu cen detalicznych, będącą następstwem antycypowania przez handel większego popytu konsumentów, wynikającego ze wzrostu dochodów ludności.

Relacje cen polskiego i unijnego drobiu na jednolitym rynku europejskim pogorszyły się, choć nadal pozostały korzystne. W listopadzie 2017 r. średnia cena sprzedaży mięsa kurcząt w UE o 44,3% przewyższała polską cenę wyrażoną w euro. Przed rokiem była wyższa o 61,9%. Przeciętna cena sprzedaży tuszek kurcząt w UE wzrosła w tym czasie o 5%, podczas gdy w Polsce o 17,8%. Spośród obserwowanych państw członkowskich UE, spadek cen kurcząt patroszonych notowano jedynie w Holandii. W Czechach, Hiszpanii, Francji, Niemczech i na Węgrzech ceny sprzedaży kurcząt wzrosły. Najszybciej w Czechach i w Hiszpanii. Średnio w okresie jedenastu miesięcy 2017 r. cena unijna była o 46,6% wyższa od ceny polskiej wyrażonej w euro, co zapewniało dużą przewagę konkurencyjną polskim eksporterom.

Według danych GUS, miesięczna konsumpcja mięsa drobiowego w gospodarstwach domowych w pierwszym kwartale 2017 r. wyniosła średnio 1,55 kg/osobę, a wędlin drobiowych 0,18 kg/osobę. W drugim kwartale spożycie mięsa wzrosło do 1,56 kg, tj. o 3,3%, a wędlin pozostało na niezmiennym poziomie. W pierwszej połowie 2017 r. bezpośrednie miesięczne spożycie mięsa drobiowego wyniosło ok. 1,55 kg/osobę w gospodarstwie domowym, a wędlin 0,18 kg/osobę.

**Grzegorz
Dybowski**

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
I	146,0	162,0	174,0	195,0	212,0
II	131,0	142,0	159,0	188,0	196,0
III	148,0	157,0	174,0	198,0	230,0
IV	157,0	169,0	171,0	218,0	209,0
V	151,0	163,0	182,0	196,0	232,0
VI	144,0	145,0	173,0	206,0	228,0
VII	157,0	169,0	174,0	201,0	227,0
VIII	151,0	154,0	165,0	206,0	228,0
IX	150,0	171,0	172,0	211,0	225,0
X	175,0	179,0	201,0	217,0	239,0
XI	162,0	163,0	189,0	220,0	
XII	155,0	156,0	190,0	207,0	
RAZEM	1827,0	1930,0	2124,0	2463,0	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2016	2017	2016	2017
I	2958	4243	72222	86797
II	2743	4700	76211	84124
III	2612	5192	81296	90994
IV	3143	3638	86933	85232
V	4120	4268	85630	95042
VI	2965	3998	86315	96328
VII	4402	3795	83359	89432
VIII	4009	4156	81933	92931
IX	4748	4421	90229	100313
X	5014	6609	97592	101456
XI	4614		97405	
XII	5222		84670	
RAZEM	46550		1023795	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	1318	1281	3,14	3,12	6,63	6,76	6,82	6,60
II	1310	1302	3,27	3,28	6,58	6,26	6,64	6,66
III	1290	1300	3,38	3,41	6,55	6,17	6,84	6,94
IV	1278	1304	3,28	3,28	6,45	6,02	6,67	6,89
V	1264	1315	3,48	3,20	6,92	5,82	7,05	6,88
VI	1293	1307	3,44	3,35	6,55	6,10	6,96	6,94
VII	1313	1320	3,55	3,43	6,97	6,06	7,12	7,25
VIII	1300	1303	3,53	3,48	6,83	6,58	7,23	7,26
IX	1288	1279	3,37	3,48	6,33	5,93	7,06	7,27
X	1269	1274	3,18	3,45	6,68	5,94	6,74	7,15
XI	1253	1254	3,10	3,41	6,49	5,98	6,67	
XII	1265		3,08	3,37	6,09	5,88	6,45	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/szt.)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I	1377	1350	1343	6,02	5,91	4,94	8,85	8,83	7,90
II	1395	1331	1369	6,02	5,73	5,05	8,74	8,73	8,20
III	1393	1347	1351	5,97	5,65	5,05	9,68	9,78	8,44
IV	1361	1325	1358	5,99	5,48	5,14	8,75	8,50	8,75
V	1342	1328	1366	5,97	5,38	5,21	8,86	8,85	8,71
VI	1337	1332	1382	5,99	5,36	5,47	8,94	8,67	8,52
VII	1343	1355	1395	5,99	5,17	5,31	8,86	8,10	8,46
VIII	1339	1336	1384	5,96	5,09	5,17	8,97	8,19	8,30
IX	1325	1317	1345	5,94	5,03	5,11	8,96	8,06	8,25
X	1333	1300	1380	5,98	4,97	5,17	8,96	7,91	9,02
XI	1338	1290	1316	5,97	5,01	5,11	8,81	8,68	8,64
XII	1350	1311		5,94	5,00	5,03	9,84	9,01	9,72

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2016 I	115,10	259,32	184,38	149,17	225,00	186,00	158,60	179,56
II	116,51	262,10	183,28	148,55	225,00	186,00	156,73	177,61
III	126,21	265,00	182,71	148,59	225,00	186,00	160,46	179,01
IV	117,85	265,43	181,69	146,45	225,00	186,00	159,55	177,68
V	129,49	266,52	180,98	142,14	225,00	186,00	156,69	181,83
VI	121,68	267,00	178,18	142,80	225,00	186,00	162,25	181,41
VII	129,36	266,32	177,54	140,45	225,00	186,00	165,52	178,59
VIII	132,09	266,00	176,03	141,14	225,00	182,13	163,04	176,24
IX	119,34	266,87	175,33	139,76	225,00	181,20	158,18	175,79
X	109,95	267,00	175,50	142,96	225,06	179,71	155,47	174,55
XI	107,57	267,00	176,10	143,48	229,30	174,33	153,32	174,20
XII	105,62	267,00	174,84	140,08	230,00	171,00	158,25	174,46
2017 I	109,51	265,06	174,73	140,00	230,00	171,00	167,56	176,00
II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	171,00	164,31	178,47
III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	171,00	156,94	177,62
IV	118,21	266,70	176,34	143,56	230,00	171,00	160,21	180,74
V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	171,00	169,53	182,20
VI	129,28	270,63	177,89	145,74	230,00	171,00	175,83	184,92
VII	131,51	269,13	181,45	144,31	230,00	171,00	178,04	178,24
VIII	130,90	270,42	182,71	149,22	230,00	171,00	172,09	183,48
IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	171,00	159,74	183,70
X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	171,00	152,88	181,63
XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	171,67	162,84	182,94

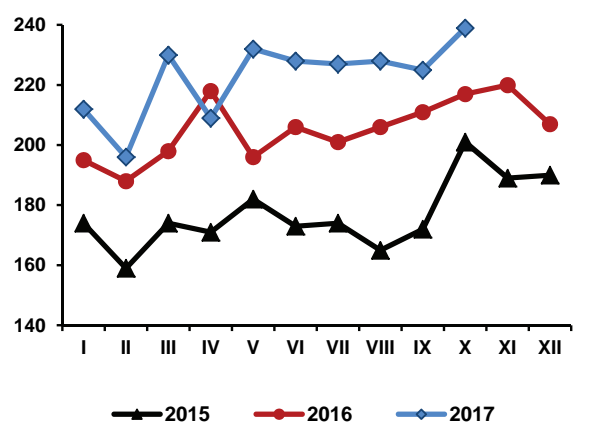
Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

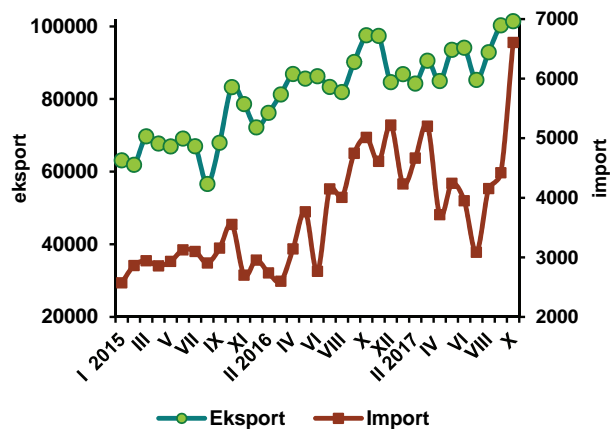
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
I	1,54	1,55	1,55	0,18	0,18	0,18
II	1,51	1,51	1,56	0,17	0,18	0,18
III	1,47	1,55		0,18	0,18	
IV	1,61	1,67		0,17	0,19	

Źródło: Dane GUS.

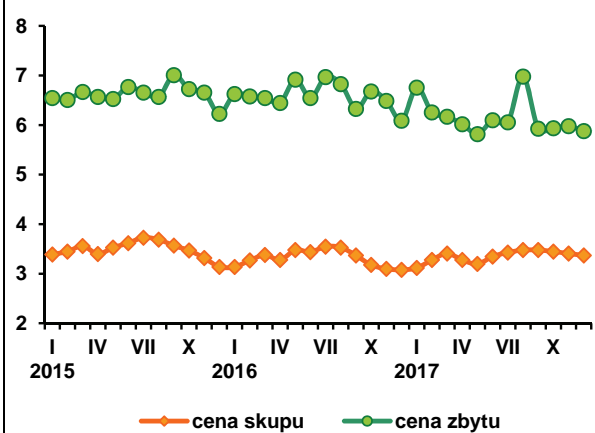
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

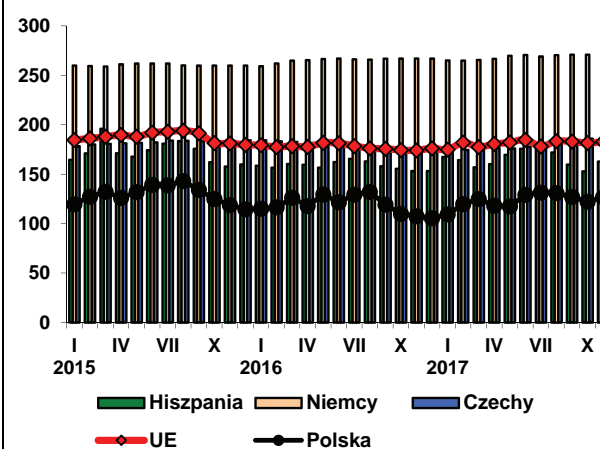
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i MF.

Od sierpnia do listopada 2017 r. wystąpiła bardzo silna wzrostowa tendencja cen na polskim rynku jaj, która nasilała się w poszczególnych, kolejnych miesiącach. W związku z wykryciem w jajach pochodzących głównie z Belgii i Holandii, niedozwolonych substancji i wycofaniem dużych partii takich jaj z handlu detalicznego w wielu krajach UE, szczególnie w Niemczech, Belgii, Holandii i Szwecji, w krótkim czasie wystąpiła luka podażowa na rynku unijnym. Stało się to przyczyną silnego wzrostu cen jaj, który objął także Polskę. W Polsce dodatkowym czynnikiem skutkującym niedoborem podaży jaj na rynku było nasilenie się salmonellozy, co powodowało przymusowe wycofywanie zakażonych jaj z rynku spożywczego. Wzrost cen eksportowych, wywołany luką podażową na rynku UE, zachęcał też do wzrostu korzystnej sprzedaży zagranicznej kosztem zmniejszania podaży w kraju.

W grudniu 2017 r. jaja przestały drożeć, a średnia miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych, sprzedawanych przez zakłady pakujące, wyniosła 51,93 zł/100 sztuk i była o 7,1% niższa niż w listopadzie, choć o 45% wyższa niż w grudniu poprzedniego roku. Może to jednak oznaczać początek końca koniunkturalnego boomeru na rynku jaj konsumpcyjnych. W skali całego roku przeciętna miesięczna cena jaj wszystkich klas wagowych była o 15,4% wyższa niż w 2016 r., ale tylko o 7,4% niż w 2015 r. W relacji rok do roku najbardziej, bo aż o 19,6% podrożały jaja bardzo duże, klasy XL. Jaja duże, klasy L były droższe o 16,3%, a jaja małe, klasy S droższe o 13,6%. Ceny jaj średnich, klasy M wzrosły o 11,9%. W relacji miesiąc do miesiąca, w grudniu 2017 r. najbardziej obniżyły się ceny jaj klasy S, o 11,1% i klasy XL, o 7,4%. Ceny jaj średnich, klasy M były niższe o 3,9%, a dużych, klasy L o 2,7%.

Przeciętne ceny przemysłowych mieszanek pasz pełnoporcjowych dla kur niosek w okresie jedenastu miesięcy 2017 r. były o 1% wyższe od notowanych w analogicznym okresie rok wcześniej, natomiast ceny płacone producentom jaj wzrosły w tym czasie o 26%. Opłacalność produkcji jaj, która w 2016 r. kształtowała się na bardzo niskim poziomie, w 2017 r. uległa więc znaczącej poprawie. Warto też zauważyć, że dynamika przeciętnych miesięcznych cen uzyskiwanych przez producentów jaj była wysoka w relacji do tempa wzrostu cen ich sprzedaży przez zakłady pakujące oraz przez handel detaliczny.

Ceny skupu jaj przeznaczonych do przetwórstwa przemysłowego wzrosły w listopadzie 2017 r. do 7590 zł/t, tj. o 119% w relacji rok do roku. W grudniu były o 32,5% niższe niż przed miesiącem, ale nadal o ponad 40% przewyższały poziom z poprzedniego roku. W skali całego 2017 r. ich wzrost wyniósł 47,2%. Tak wysokie ceny na rynku jaj przerobowych muszą skutkować zmniejszeniem produkcji przetworów jajecznych ze względu na wysokie koszty surowcowe.

Przeciętna miesięczna cena detaliczna jaj konsumpcyjnych w okresie styczeń–październik 2017 r. była o ok. 4,8% wyższa niż w analogicznym okresie 2016 r. W październiku jaja w detalu sprzedawane były średnio po 0,55 zł/sztukę, tj. o 5,8% drożej niż we wrześniu i o 12,2% drożej niż przed rokiem. Mimo, że zmiany cen jaj w detalu były znacznie łagodniejsze niż w poprzedzających detal ogniwach łańcucha dystrybucyjnego, jaja stały się relatywnie drogim źródłem białka zwierzęcego.

W sierpniu 2017 r. sprzedano za granicą ponad trzykrotnie więcej jaj w skorupkach niż w lipcu i o 172% więcej niż w sierpniu 2016 r. Eksport przetworów z jaj był o 29% większy niż przed miesiącem i o prawie 20% większy niż przed rokiem. We wrześniu i w październiku eksport jaj w skorupkach stopniowo zmniejszał się, choć nadal był znacząco większy niż w tych samych miesiącach 2016 r. Eksport przetworów z jaj utrzymywał się na poziomie 2,2-2,4 tys. ton i był zbliżony do poziomu z roku poprzedniego. W relacji rok do roku, eksport jaj świeżych zwiększył się w okresie styczeń–październik 2017 r. o 11,8%, a przetworzonych o 6,3%. Import jaj w skorupkach był o 5,7% mniejszy, a przetworów z jaj o 2,1% mniejszy niż przed rokiem.

W pierwszym kwartale 2017 r. konsumpcja jaj w gospodarstwach domowych wyniosła 12,6 sztuki na osobę i była taka sama jak w analogicznym okresie 2016 r. W drugim kwartale zwiększyła się do 12,05 sztuki na osobę, tzn. aż o 11% w relacji rok do roku. Spożycie jaj w gospodarstwach domowych w pierwszej połowie 2017 r. wzrosło o 5,2%. W drugim półroczu, ze względu na wzrost cen, należy raczej spodziewać się spadku spożycia.

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	1403	2274	24131	19144	383	589	1655	2331
II	1097	1851	22617	16696	530	876	2224	2279
III	1646	1985	22399	15969	396	745	2271	2597
IV	1704	1385	19164	15104	382	331	2062	2155
V	1590	1514	21546	18374	603	537	2836	2625
VI	1776	1346	18793	15823	554	387	2313	2196
VII	1921	1172	18576	15253	707	365	1631	1854
VIII	1762	1398	18420	50174	637	776	1997	2392
IX	1307	748	16709	34594	818	501	2125	2160
X	1445	1093	18178	23000	769	552	2445	2320
XI	1853		17930		493		2629	
XII	1985		18434		426		2310	
RAZEM	19489		236897		6698		26498	

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

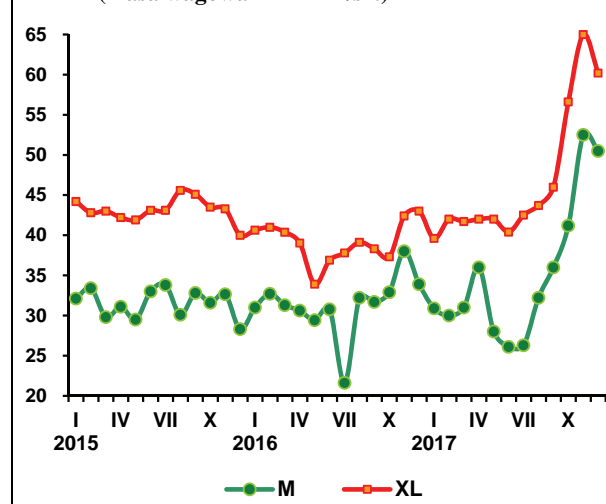
Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017
I	40,64	39,60	34,64	34,90	30,99	30,90	30,06	24,00
II	41,00	42,00	36,69	34,00	32,70	30,00	23,66	25,00
III	40,38	41,70	35,23	33,00	31,29	31,00	28,62	30,00
IV	39,01	42,00	33,13	40,50	30,61	36,00	26,01	26,00
V	33,91	42,00	33,13	32,00	29,42	28,00	23,03	23,00
VI	36,88	40,40	31,29	31,90	30,77	26,10	24,90	23,90
VII	37,78	42,50	29,42	31,80	21,61	26,30	18,92	21,30
VIII	39,12	43,70	33,14	36,70	32,20	32,20	24,30	22,80
IX	38,30	46,00	36,50	39,00	31,70	36,00	25,70	27,90
X	37,30	56,60	34,10	48,90	32,90	41,20	20,40	38,00
XI	42,40	65,00	38,40	58,70	38,00	52,50	28,99	44,90
XII	43,00	60,20	35,70	57,10	33,90	50,50	30,60	39,90

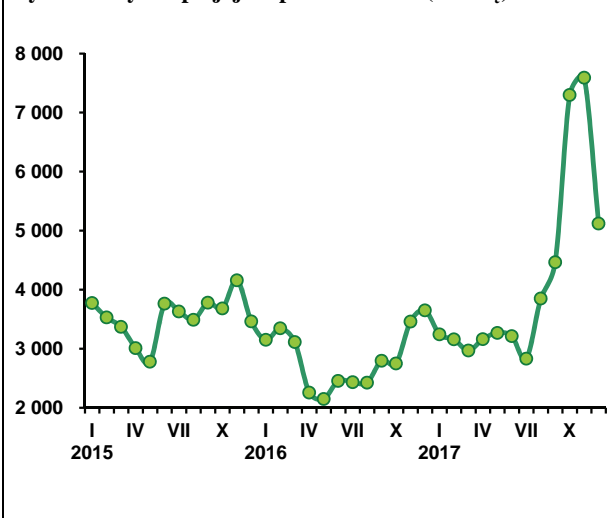
^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL –/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

W krótkoterminowej prognozie z września 2017 r. Komisja Europejska przewiduje, że w 2018 r. produkcja mięsa owczego w UE-28 może wynieść ok. 917 tys. ton, tj. o 1,6% więcej niż rok wcześniej. Import może się natomiast zwiększyć o ok. 10% (ze 179 tys. ton do 197 tys. ton). Pomimo wzrostu podaży rynkowej, spożycie jednostkowe pozostałoby na poziomie z 2017 r., a więc 1,8 kg/mieszkańca w wadze detalicznej. Przemawia to za utrzymaniem przeciętnej ceny rocznej na poziomie z 2017 r., choć w poszczególnych półroczach czy kwartałach tendencje mogą być odmienne.

W I kwartale 2017 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 była o 7% niższa niż rok wcześniej, ale w II kwartale o 1% wyższa. W III kwartale 2017 r. cena jagniąt wyniosła 574 EUR, a w IV kwartale 596 EUR/100 kg wagi poubojowej. W stosunku do odpowiednich kwartałów 2016 r. ceny te były niższe o 1% i 5%. Z kolei ceny owiec ciężkich do połowy roku charakteryzowały się tendencją spadkową, zaś w drugiej połowie roku zaczęły rosnąć w skali roku. W I kwartale 2017 r. przeciętna cena owiec ciężkich była niższa niż w I kwartale 2016 r. o 11%, a w drugim kwartale taka sama jak przed rokiem. W III kwartale cena owiec ciężkich wyniosła w UE-28 505 EUR, a w IV kwartale 488 EUR/100 kg. Ceny te były wyższe niż w analogicznych kwartałach poprzedniego roku odpowiednio o 3% i 2%.

Ceny polskich owiec wyrażone w euro zmieniały się w tym samym kierunku, co średnie ceny owiec ciężkich w UE-28, ale skala zmian była odmienna. W I kwartale 2017 r. przeciętna cena owiec ciężkich w Polsce wyniosła 358 EUR/100 kg i była o 2% niższa niż w I kwartale 2016 r. W II kwartale wyniosła ona 362 EUR/100 kg i była o 0,2% niższa niż rok wcześniej. W III kwartale cena polskich owiec wyniosła 354 EUR i była o 0,3% wyższa

niż w III kwartale 2016 r. W IV kwartale wyniosła 358 EUR/100 kg i była o 3% wyższa niż przed rokiem.

W pierwszej połowie roku zmiany cen polskich owiec wyrażone w złotych były zgodne co do kierunku ze zmianami cen wyrażonych w euro. Cena skupu żywca baraniego, która w I kwartale 2017 r. wyniosła 6,62 zł/kg była o 6% niższa niż rok wcześniej. W II kwartale cena ta była taka sama jak przed rokiem (6,61 zł/kg, wobec 6,62 zł/kg w II kwartale 2016 r.). W drugiej połowie roku zmiany tych cen były odmienne niż cen wyrażonych w euro, pod wpływem aprecjacji złotego względem euro. W III kwartale cena skupu wyniosła 5,88 zł/kg, wobec 7,23 zł/kg w III kwartale 2016 r. W IV kwartale mogła ona wynieść ok. 6,60 zł/kg i być o 5% niższa niż rok wcześniej. Ze względu na postępującą aprecjację złotego w skali roku, w I kwartale 2018 r. ceny skupu owiec w Polsce mogą również być niższe niż w I kwartale 2017 r. niezależnie od wzrostu cen wyrażonych w euro.

**Danuta
Zawadzka**

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2014	2015	2016	Zmiana w % 2016/2015
I półrocze	928	609	735	121
II półrocze	876	478	531	111
Rok	1 804	1 087	1 266	116

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2015	130,5	94,2	284,5	178,7	150,8	135,5	125,5	78,9	66,2	62,1	68,6	147,6	1523
2016	74,1	88,2	116,8	261,2	132,7	43,0	90,3	46,4	53,2	69,3	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	56,8	93,6	41,1	146,2	88,0	31,7	72,0	58,8	80,4	111,6	x	x	x
Import 2015	41,5	108,9	131,1	143,2	110,8	115,9	123,2	40,9	86,4	41,4	75,3	44,0	1063
2016	107,0	86,3	149,8	122,4	98,4	40,3	74,8	86,7	69,2	106,2	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	257,8	79,2	114,3	85,5	88,8	34,8	60,7	212,0	80,1	256,5	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2015/2016	8,01	6,48	5,97	8,59	5,86	6,89	7,10	7,96	6,45	7,29	6,75	6,52
2016/2017	7,56	6,20	6,26	7,39	7,45	6,09	6,28	5,79	6,00	5,86	6,41	6,21
miesiąc roku poprzedniego = 100	94,4	95,7	104,9	86,0	127,1	88,4	88,5	72,7	93,0	80,4	95,0	95,2

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg		
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	
X 2016		7,6	16,5	1,76	3,74
XI		7,5	16,3	1,70	3,61
XII		8,3	18,0	1,90	4,12
I 2017		7,8	16,6	1,81	3,85
II		7,7	16,3	1,78	3,79
III		7,8	16,6	1,84	3,92
IV		8,1	17,6	1,67	4,13
V		7,9	17,1	1,87	4,07
VI		7,7	16,8	1,82	3,98
VII		7,4	16,0	1,74	3,76
VIII		7,6	16,5	1,78	3,86
IX		7,5	16,2	1,76	3,83
X		7,7	16,4	1,80	3,84

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
2015/2016	54,47	55,18	54,51	54,90	55,73	55,46	55,35	55,14	55,43	54,38	54,95	55,17
2016/2017	54,94	55,04	54,35	53,10	53,55	54,38	55,02	55,36	55,01	54,12	55,84	55,55
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,9	99,7	99,7	96,7	96,1	98,1	99,4	100,4	99,2	99,5	101,6	100,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2015/2016	619,3	604,4	575,8	578,8	562,1	544,9	543,9	555,6	585,2	598,9	620,5	635,5
2016/2017	619,1	621,5	554,0	512,7	541,7	555,7	562,7	541,4	561,9	618,3	614,3	603,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,0	94,4	96,2	88,6	96,4	102,0	103,5	97,4	96,0	103,2	99,0	95,0
Włochy												
2015/2016	657,5	596,3	552,3	594,0	530,1	517,7	539,9	572,1	578,2	601,7	633,6	663,9
2016/2017	588,8	527,2	492,3	513,7	627,5	578,4	625,3	607,6	617,5	555,3	662,2	681,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	89,6	88,4	89,1	86,5	118,4	111,7	120,8	106,2	106,8	92,3	104,5	102,6

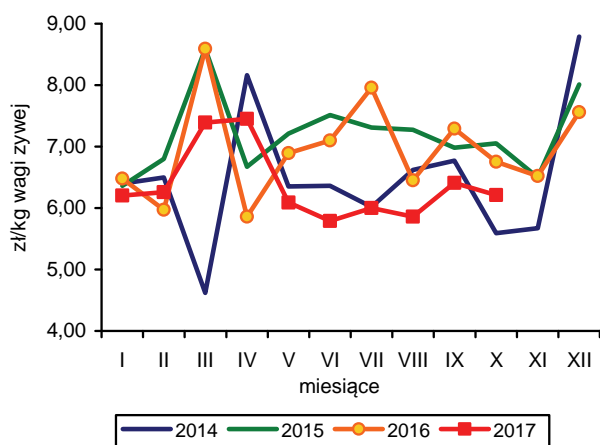
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

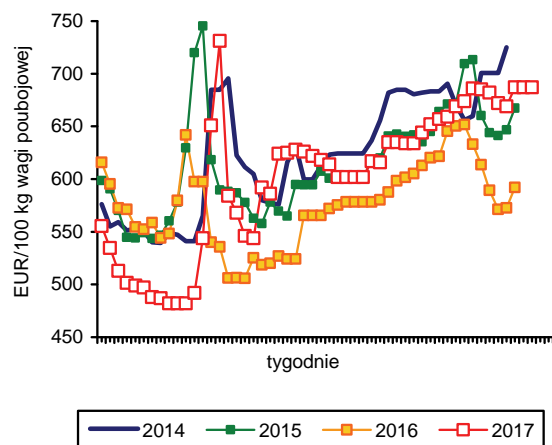
Lata	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
UE-28												
2015/2016	498,9	508,3	520,2	531,7	526,2	522,1	504,3	491,8	493,6	489,4	469,0	468,8
2016/2017	478,7	461,1	455,3	470,6	491,5	523,4	541,9	528,9	504,8	482,3	480,2	487,7
miesiąc roku poprzedniego = 100	96,0	90,7	87,5	88,5	93,4	100,2	107,5	107,5	102,3	98,5	102,4	104,0
Wielka Brytania												
2015/2016	500,6	511,8	536,7	546,6	529,6	549,9	525,6	496,3	483,2	471,9	430,6	438,4
2016/2017	454,8	440,7	448,3	466,5	484,5	535,0	559,6	510,1	469,9	429,0	430,1	442,9
miesiąc roku poprzedniego = 100	90,9	86,1	83,5	85,3	91,5	97,3	106,5	102,8	97,3	90,9	99,9	101,0

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

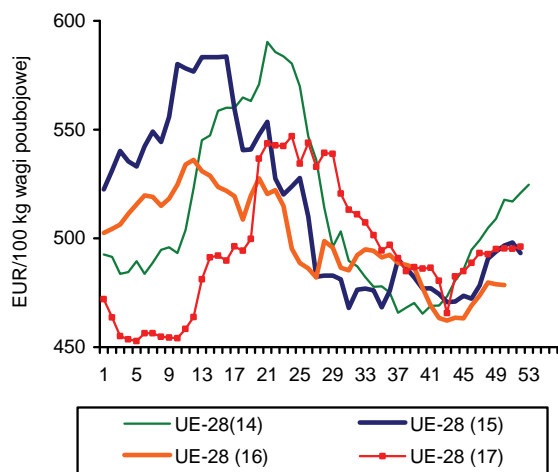
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

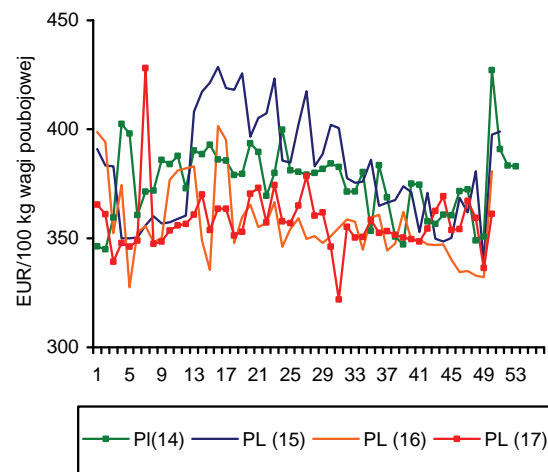
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

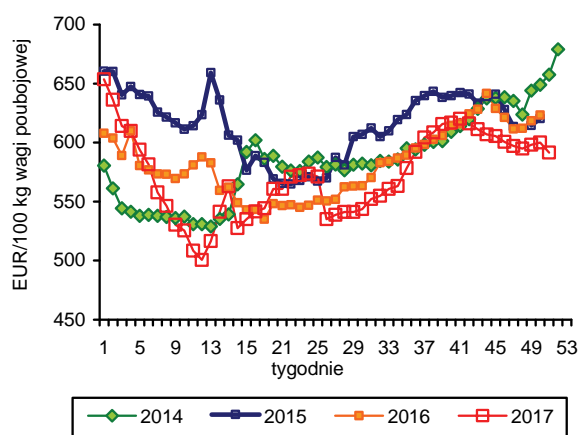
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

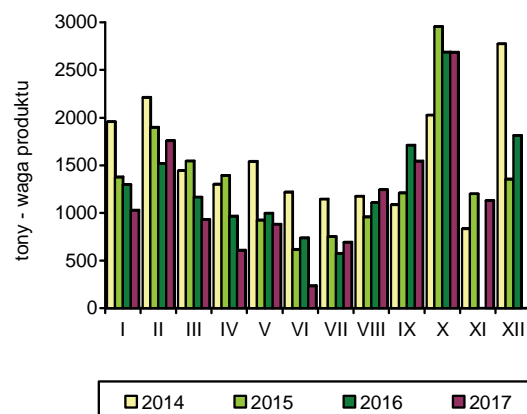
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

W okresie styczeń-listopad 2017 r. połowy ryb na Bałtyku wyniosły 126,4 tys. ton i były o 4,2% mniejsze niż w analogicznych miesiącach roku poprzedniego. Zwiększyły się połowy szprotów (o 13,9% do 66,6 tys. ton) oraz łososi (2,2-razy do 4,5 tys. sztuk), a wyładunki pozostałych ważniejszych gatunków ryb były niższe niż przed rokiem. Połowy dorszy obniżyły się o 32,0% do 6,3 tys. ton, storni o 28,2% do 10,3 tys. ton, a śledzi o 6,3% do 38,3 tys. ton. Wykorzystanie kwot połowowych na koniec listopada 2017 r. wyniosło: dla szprotów 87,8%, dla śledzi 70,2%, dla dorszy 52,2%, a dla łososi 32,6%.

W okresie styczeń-październik 2017 r. produkcja ryb, przetworów rybnych i owoców morza w dużych zakładach przemysłu rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) wyniosła 356,6 tys. ton i była o 0,7% mniejsza niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ograniczono przede wszystkim produkcję ryb wędzonych (o 18,0% do 59,1 tys. ton), w tym wędzonych łososi o 12,2% do 42,5 tys. ton. Wyraźnie zwiększono natomiast produkcję w grupie świeżych lub chłodzonych filetów z ryb morskich (o 5,3% do 50,5 tys. ton) oraz mrożonych filetów z ryb morskich (o 7,2% do 26,8 tys. ton). Produkcja wyrobów wysokoprzetworzonych (konserw, prezerw, marynat, wyrobów garmazeryjnych i pozostałych przetworów) zwiększyła się o 2,8% do 185,4 tys. ton, w tym najmocniej przetworów z makreli (o 13,4% do 13,1 tys. ton). Podstawowym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym były tradycyjnie śledzie (85,6 tys. ton, wzrost o 0,1%).

Pogorszyła się sytuacja ekonomiczno-finansowa sektora przetwórstwa ryb. W okresie trzech kwartałów 2017 r. duże zakłady (62 jednostki o zatrudnieniu powyżej 49 osób) osiągnęły zysk netto w wysokości 69,8 mln zł wobec 94,6 mln zł zysku odnotowanego rok wcześniej. Było to między innymi wynikiem wzrostu kosztów materiałowo-surowcowych (o 11,9% do 5,81 mld zł). Przychody ogółem zwiększyły się o 15,4% do 8,52 mld zł, w tym ze sprzedaży produktów o 16,8% do 7,30 mld zł. Zdecydowanie wyższe było tempo wzrostu przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży eksportowej (wzrost o 18,3% do 4,84 mld zł) niż realizowanej w kraju (wzrost o 13,9% do 2,46 mld zł). Nakłady inwestycyjne zwiększono o 26% do 129 mln zł.

W 2017 r. kontynuowany jest wzrost obrotów handlu zagranicznego rybami, owocami morza oraz ich przetworami. W okresie styczeń-październik 2017 r. wartość eksportu podstawowych grup produktów (pełna analiza eksportu nie jest możliwa ze względu na brak informacji o tzw. eksporcie burtowym), tj. ryb wędzonych, filetów

rybnych oraz przetworów i konserw zwiększyła się o 10,6% do 6,27 mld zł. Dynamika wzrostu wolumenu wywozu tych produktów była zdecydowanie niższa i wyniosła 2,5% (do 225,9 tys. ton, liczona w wadze produktów). Zwiększyła się wielkość sprzedaży filetów rybnych (o 9,8%) oraz przetworów i konserw (o 1,8%), przy 5,8% ograniczeniu wywozu ryb wędzonych. W ujęciu gatunkowym największą wartość wywozu miały łososi (3,84 mld zł, wzrost o 16,3%), śledzie (0,53 mld zł, spadek o 4,9%) oraz dorsze (0,49 mld zł, wzrost o 9,9%). Wolumen importu sektora rybnego w okresie styczeń-październik 2017 r. wyniósł 463,3 tys. ton i był o 1,6% większy niż przed rokiem. Wartość importu zwiększyła się natomiast o 4,0% do 7,16 mld zł. Import ryb mrożonych zwiększono o 8,1% do 93,6 tys. ton, ryb świeżych i chłodzonych o 1,6% do 145,3 tys. ton, a mniejszy niż przed rokiem był import filetów rybnych (o 5,8% do 148,8 tys. ton). Najwięcej sprowadzono łososi (129,7 tys. ton, wzrost o 0,7%), śledzi (67,1 tys. ton, spadek o 9,5%), dorszy (47,5 tys. ton, wzrost o 14,4%), makreli (42,5 tys. ton, wzrost o 16,9%) oraz mintajów (33,4 tys. ton, wzrost o 5,4%). W październiku 2017 r. wyraźnie niższe ceny niż przed rokiem notowano w przypadku śledzi, łososi, morszczuków i mintajów.

W okresie styczeń-listopad 2017 r. ceny detalicznych ryb, owoców morza oraz ich przetworów, w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, wzrosły przeciętnie o 3,6%, natomiast w relacji listopad 2017 r. do grudnia 2016 r. tempo wzrostu ich cen było zdecydowanie niższe i wyniosło 1,8%. Wzrost cen detalicznych produktów rybnych w okresie styczeń-listopad 2017 r. był o 0,5 pkt. proc. niższy od wzrostu cen żywności i napojów bezalkoholowych i o 1,2 pkt. proc. niższy niż głównego substytutu, jakim jest mięso i jego przetwory. Ryby potaniały w tym okresie względem silnie drożejącego mięsa wieprzowego (wzrost cen o 9,0%), a podrożały wobec mięsa drobiowego (wzrost cen o 1,6%). W okresie 11 miesięcy 2017 r. najbardziej podrożały ryby i owoce morza suszone, wędzone lub solone (o 6,8%) oraz ryby świeże i chłodzone (o 4,7%). Ceny pozostałych grup produktów rybnych wzrosły o 0,9-2,6%.

**Krzysztof
Hryszko**

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowną	łoś bałtycki
2013 I-XII	80 986	23 589	12 502	11 863	4 951	133 891	29 402	5 277
2014 I-XII	58 575	28 137	11 895	12 640	7 072	118 313	30 921	3 108
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2016 X	1 230	3 133	865	645	486	6 359	232	14
XI	1 617	4 351	1 103	780	219	8 070	1 002	103
XII	1 584	3 192	1 095	727	161	6 759	1 827	1 573
2017 ^{a,b} I	7 268	2 600	637	1 997	96	12 598	4 404	380
II	10 763	1 770	368	2 103	105	15 109	6 037	404
III	23 104	5 128	754	2 197	306	31 489	9 792	612
IV	11 547	2 369	575	679	645	15 815	9 406	1 017
V	6 411	2 848	859	782	1 412	12 312	5 191	1 558
VI	1 327	2 126	553	461	646	5 113	133	12
VII	466	2 877	200	501	378	4 422	1 375	38
VIII	222	3 947	146	504	483	5 302	1 099	21
IX	1 430	4 229	502	322	386	6 869	1 273	28
X	1 642	4 441	629	326	317	7 355	409	60
XI	2 402	5 954	1 072	427	145	10 000	685	333
Wskaźnik zmian (%)								
<u>XI 2017</u> <u>XI 2016</u>	148,5	136,8	97,2	54,7	66,2	123,9	68,4	323,3
<u>I-XI 2017</u> <u>I-XI 2016</u>	113,9	93,7	68,0	71,8	54,6	95,8	98,1	217,7

^a dane nieostateczne, ^b stan bazy na dzień 05.12.2017 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szprot	makrele	
2013 I-XII	8 370	93 081	92 340	194 880	97 542	13 388	9 285	388 671
2014 I-XII	9 012	76 394	89 459	199 756	97 134	11 997	10 403	374 621
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2016 X	5 890	5 580	8 287	20 699	10 173	1 214	1 314	40 456
XI	6 022	6 312	9 563	21 457	10 820	1 195	1 259	43 354
XII	5 371	6 333	11 437	22 222	12 293	1 280	1 563	45 363
2017 I	4 424	5 237	6 406	17 680	7 774	1 247	1 432	33 747
II	4 119	5 099	6 881	20 070	10 051	1 305	1 470	36 169
III	4 759	9 106	7 888	22 583	10 824	1 331	1 584	44 336
IV	5 094	6 461	7 027	17 205	7 418	1 121	1 446	35 787
V	4 608	4 072	6 014	17 029	7 033	1 107	1 237	31 723
VI	4 713	4 427	5 458	17 475	6 978	1 312	1 252	32 073
VII	4 366	3 645	5 958	13 656	6 833	624	869	27 625
VIII	5 846	4 748	6 303	18 677	8 877	923	1 221	35 574
IX	5 838	5 324	7 456	19 442	9 382	1 226	1 222	38 060
X	6 704	5 377	7 854	21 561	10 452	1 277	1 349	41 496
Wskaźnik zmian (%)								
<u>X 2017</u> <u>X 2016</u>	113,8	96,4	94,8	104,2	102,7	105,2	102,7	102,6
<u>I-X 2017</u> <u>I-X 2016</u>	105,3	103,7	84,8	102,8	100,1	100,8	113,4	99,3

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2013 I-XII	407,4	115,7	65,8	52,9	89,4	504,9	188,2	96,0	42,6	139,8
2014 I-XII	380,8	119,1	68,9	53,5	71,8	532,5	187,1	96,2	47,2	161,2
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	176,2
2016 X	36,5	11,8	6,9	5,2	5,2	57,6	20,8	11,8	4,0	16,7
XI	44,3	12,3	7,3	6,1	9,4	61,4	22,4	9,4	4,9	19,3
XII	45,6	12,8	6,8	7,3	11,1	51,7	19,5	8,0	5,1	13,9
2017 ^c I	40,1	10,7	6,8	4,5	9,3	45,1	15,4	9,8	3,3	13,4
II	41,5	12,3	7,3	4,5	7,6	50,1	17,4	11,7	3,9	13,3
III	57,6	13,1	9,2	5,4	8,4	54,1	18,6	10,6	4,6	16,0
IV	44,9	10,0	7,6	4,4	5,9	39,8	10,9	8,3	3,4	13,7
V	44,7	11,3	7,3	4,1	8,6	42,8	12,2	9,8	3,5	13,6
VI	31,6	11,0	6,3	3,6	6,2	38,9	10,9	8,8	3,1	12,4
VII	28,5	9,1	5,2	3,7	6,3	35,5	10,4	6,4	3,1	12,3
VIII	31,2	10,9	6,7	4,0	4,7	48,1	14,7	7,9	3,5	17,9
IX ^d	29,2	11,4	6,5	3,8	1,6	52,6	19,2	9,1	3,8	15,6
X ^d	31,3	12,5	7,4	5,0	1,9	56,4	19,1	11,1	4,3	17,1
Wskaźnik zmian (%)										
X 2017 X 2016	85,7	105,7	108,1	98,0	36,4	97,9	91,9	94,1	109,7	102,6
I-X 2017 I-X 2016	101,6	101,8	109,8	94,2	93,5	101,6	94,2	108,1	103,3	101,6

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne, ^d bez eksportu burtowego

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b	Norwegia	Filipiny
						Chiny	Wietnam	Argentyna		
2013 I-XII	6,29	6,31	5,37	5,66	5,41	6,42	5,74	11,53	22,10	15,41
2014 I-XII	5,61	5,90	5,01	5,29	5,14	6,70	5,89	11,51	21,12	12,05
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2016 X	7,84	8,33	4,89	5,69	4,22	6,99	5,58	13,79	28,29	15,87
XI	8,45	8,31	5,19	5,76	5,34	6,28	5,39	13,58	29,17	16,04
XII	8,31	8,31	5,45	5,84	5,77	7,43	6,15	14,22	32,12	12,16
2017 ^a I	8,34	8,22	5,46	5,02	5,57	7,99	6,45	14,74	33,48	17,68
II	8,53	7,83	5,27	5,62	5,39	8,28	5,83	14,30	30,19	17,03
III	7,84	7,21	5,26	5,29	5,29	7,81	6,05	13,70	28,23	15,06
IV	7,98	7,27	4,95	5,18	5,17	7,39	6,43	13,56	28,38	16,14
V	7,22	7,04	5,20	5,26	5,47	8,72	5,89	13,32	28,87	-
VI	6,90	6,22	5,39	4,95	2,71	7,21	6,98	12,03	28,98	15,65
VII	5,93	5,61	5,18	5,08	5,15	7,46	5,76	12,70	28,37	15,17
VIII	6,12	4,98	4,96	4,86	4,99	7,76	6,06	12,31	25,96	15,87
IX	5,90	5,06	4,83	5,40	5,36	6,72	5,61	12,20	24,81	14,83
X	5,91	4,70	4,83	5,45	5,50	6,43	6,38	11,92	25,22	16,25
Wskaźnik zmian (%)										
X 2017 X 2016	75,4	56,4	98,8	95,7	130,4	91,9	114,3	86,5	89,2	102,4
I-X 2017 I-X 2016	88,1	78,0	108,1	96,5	103,3	94,1	96,2	93,8	104,2	114,2

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Flądra mrożona 03033910 ^b	Szprotki świeże 03024390 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Dania
2013 I-XII	11,07	19,89	20,61	18,20	49,90	45,44	50,36	3,21	1,17
2014 I-XII	9,45	20,43	19,02	17,74	54,88	50,67	53,35	2,54	1,43
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	2,73	1,10
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	2,58	1,19
2016 X	11,55	27,14	27,98	26,44	61,34	58,01	82,80	2,86	1,85
XI	11,75	26,88	26,74	25,46	60,85	56,50	77,70	2,96	1,68
XII	11,98	29,25	23,86	27,91	65,59	57,87	83,29	-	1,84
2017 ^a I	11,70	24,01	18,43	22,92	63,92	54,49	108,08	-	1,54
II	11,49	24,20	23,87	22,41	66,19	51,29	113,44	3,47	1,38
III	11,45	24,26	23,54	24,05	65,76	53,08	122,19	3,46	1,39
IV	11,64	23,84	26,33	23,48	68,13	55,84	159,16	3,09	1,03
V	11,69	23,46	25,59	23,55	69,64	57,75	182,47	3,46	0,84
VI	11,39	24,77	24,33	24,28	69,28	58,62	201,20	2,34	-
VII	11,19	25,85	23,31	25,27	69,77	61,39	186,78	-	b.d.
VIII	11,22	25,23	24,25	21,68	69,23	62,92	-	-	b.d.
IX	11,31	25,86	27,56	23,48	69,42	62,85	93,66	3,08	b.d.
X	11,43	26,68	29,45	26,46	68,29	66,80	81,74	3,05	b.d.
Wskaźnik zmian (%)									
X 2017 X 2016	98,9	98,3	105,3	100,1	111,3	115,2	98,7	106,8	x
I-X 2017 I-X 2016	106,7	89,7	100,3	94,1	122,1	107,8	120,2	127,8	x

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Platy/filety ze śledzi	
2013 I-XII	10,84	-	12,62	57%	14,13	65%	8,77	-	9,67	75%	12,02	75%
2014 I-XII	10,43	-	12,82	58%	14,35	66%	10,13	-	9,73	76%	10,49	69%
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2016 IX	11,70	-	13,50	59%	15,56	65%	14,89	-	10,65	84%	11,86	76%
X	11,76	-	13,78	59%	15,71	65%	15,15	-	10,67	83%	12,08	76%
XI	11,08	-	13,59	58%	15,72	64%	15,13	-	10,82	84%	12,25	75%
XII	11,10	-	13,91	60%	15,73	64%	15,25	-	10,85	84%	12,35	76%
2017 I	11,49	-	13,98	60%	15,67	64%	15,66	-	10,89	84%	12,45	76%
II	11,69	-	14,08	60%	15,76	64%	15,88	-	10,88	83%	12,57	76%
III	11,79	-	14,00	60%	15,77	64%	15,96	-	11,25	86%	12,61	76%
IV	12,37	-	14,90	64%	15,95	65%	17,87	-	11,27	87%	12,56	76%
V	12,31	-	14,41	62%	15,86	64%	17,51	-	11,49	88%	12,51	75%
VI	12,46	-	14,23	61%	16,12	65%	17,69	-	11,48	88%	12,50	75%
VII	12,31	-	14,30	61%	15,75	64%	17,48	-	11,51	87%	12,39	74%
VIII	12,38	-	14,06	60%	15,27	62%	17,62	-	11,55	87%	12,41	74%
IX	12,68	-	14,08	60%	15,95	64%	18,00	-	11,46	86%	12,30	74%
X	12,73	-	14,10	60%	15,06	61%	18,79	-	11,40	86%	12,05	72%
XI	12,37	-	13,78	59%	14,97	61%	18,56	-	10,78	81%	11,49	69%
Wskaźnik zmian (%)												
XI 2017 XI 2016	111,6	x	101,4	x	95,2	x	122,7	x	99,6	x	93,8	x
I-XI 2017 I-XI 2016	106,2	x	103,9	x	102,2	x	118,0	x	106,8	x	108,5	x

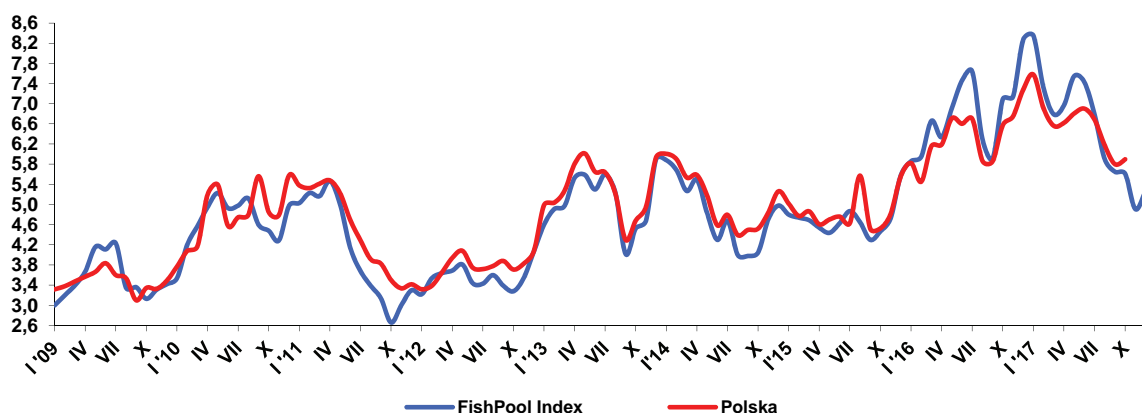
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

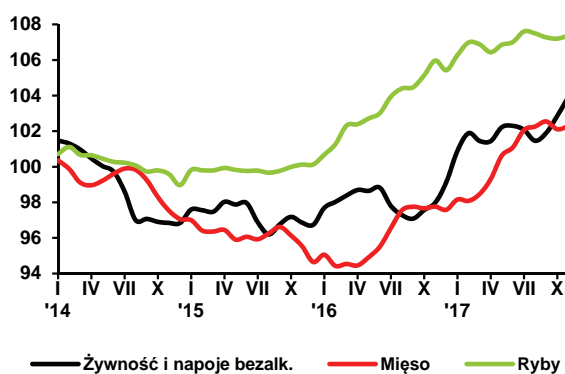
Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom.	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2013I-XII	21,83	26,65	75,66	31,94	16,54	25,35	27,50	33,41	16,05	14,60	22,01
2014I-XII	21,76	26,97	77,54	31,88	16,72	25,52	27,87	34,06	15,24	14,11	22,18
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2016 IX	24,09	32,54	88,80	33,14	15,59	25,32	28,31	33,00	15,55	-	23,04
X	24,15	32,58	90,60	33,24	15,60	25,23	28,56	33,18	15,90	-	23,16
XI	24,36	32,74	94,50	33,84	15,73	25,39	28,81	33,00	16,21	14,80	23,25
XII	24,40	32,87	95,30	33,68	15,64	25,35	28,81	32,71	16,32	13,53	23,31
2017 I	24,58	33,13	97,50	33,59	15,96	25,32	28,63	32,65	16,46	14,91	23,43
II	24,54	32,92	100,00	33,67	16,18	25,39	28,63	32,76	16,49	15,18	23,47
III	24,65	32,80	101,00	33,41	16,15	25,35	28,75	32,71	16,57	-	23,22
IV	24,45	32,56	101,00	33,37	16,03	25,16	28,63	32,59	16,51	-	23,26
V	24,80	32,63	102,10	33,41	16,14	25,32	28,88	33,06	16,66	-	23,35
VI	24,76	32,57	102,60	33,37	16,10	25,45	29,00	33,06	16,57	-	23,29
VII	24,71	32,48	102,30	33,21	16,13	25,55	29,19	33,12	16,67	-	23,57
VIII	24,67	32,31	102,80	33,28	16,13	25,87	30,06	33,12	16,66	-	23,35
IX	24,73	32,36	103,00	33,33	16,16	25,87	30,56	33,24	16,66	-	23,34
X	24,78	32,28	103,00	33,22	16,26	25,87	30,38	33,12	16,65	-	23,56
XI	24,57	32,25	103,30	33,40	16,13	26,03	30,50	33,24	16,57	15,47	23,17
Wskaźnik zmian (%)											
<u>XI 2017</u> <u>XI 2016</u>	100,9	98,5	109,3	98,7	102,5	102,5	105,9	100,7	102,0	104,5	99,7
<u>I-XI 2017</u> <u>I-XI 2016</u>	102,5	100,7	121,8	101,2	103,5	101,5	104,9	99,3	107,9	103,5	102,5

Źródło: Dane GUS.

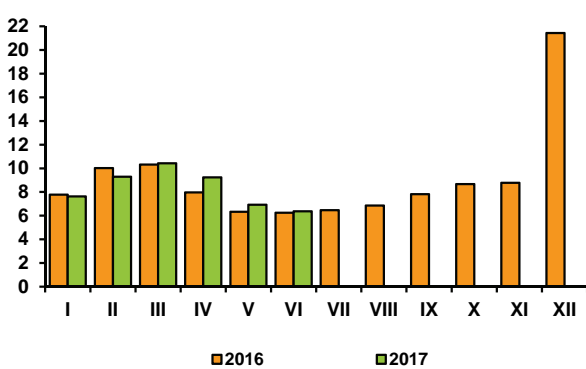
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie FishPool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

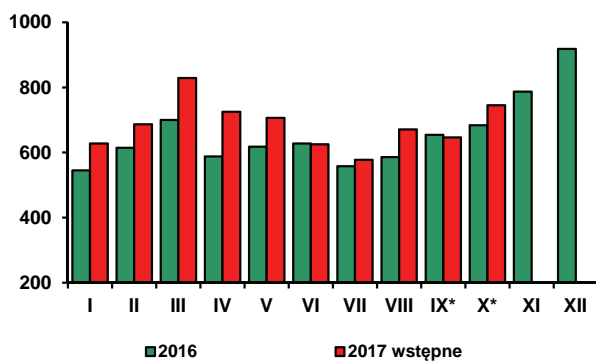
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2013=100)

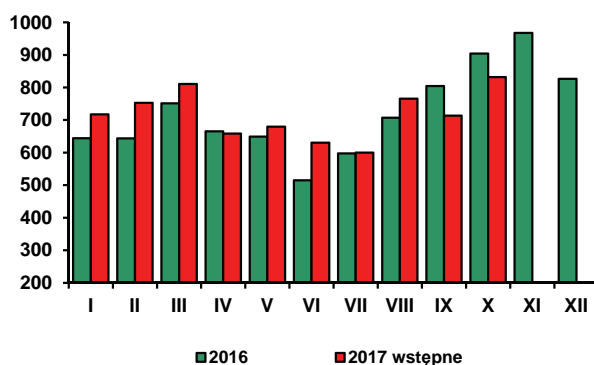
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę/)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

* w 2017 r. bez eksportu burtowego

Źródło: Rys. 1 – FishPool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, łączne ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły o 0,5%, tj. w takim samym stopniu jak miesiąc wcześniej. Inflację stymulowały głównie wzrosty cen żywności i transportu oraz towarów i usług związanych z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii, a hamowały - spadki cen odzieży i obuwia oraz towarów i usług w zakresie łączności. O wzroście cen transportu zdecydowały wyższe ceny paliw do prywatnych środków transportu o 2,9%, w tym oleju napędowego o 3,3%, benzyny o 2,8% i gazu ciekłego o 2,7%. Wzrost cen nośników energii był efektem podrożenia opatu (o 1,3%), gazu (o 0,3%) i energii ciepłej (o 0,1%).

W listopadzie 2017 r., w ujęciu miesięcznym, ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły o 1,0% po wzroście o 0,9% w poprzednim miesiącu. Ceny żywności zwiększyły się o 1,1%, a napojów bezalkoholowych nie wykazywały zmian. Najbardziej, bo o 30,0% wzrosły ceny jaj. Warzywa podrożały przeciętnie o 3,1%, oleje i pozostałe tłuszcze o 1,0%, a artykuły mleczarskie o 0,9%. Istotnie zwiększyły się ceny warzyw świeżych (o 5,4%), w tym zwłaszcza ogórków (o 29,6%), pomidorów (o 12,9%) i sałaty (o 4,2%). Wzrosły ceny wszystkich rodzajów tłuszczów jadalnych, w tym masła i margaryny po 1,1%, a tłuszczów wiewprzowych i olejów roślinnych po 0,8%. Spośród produktów mlecznych podrożały głównie: mleko w proszku (o 2,0%), śmietana (o 1,6%), napoje i desery mleczne (o 1,3%) oraz jogurty (o 1,2%). Wzrost cen pieczywa i produktów zbożowych wyniósł 0,3%, a artykułów mięsnych oraz ryb i przetworów rybnych po 0,2%. Więcej niż w październiku 2017 r. konsumenci płacili m.in. za makarony (o 0,7%) i pieczywo (o 0,4%), mięso wołowe (o 1,1%), mięso drobiowe (o 0,7%) i wędliny (o 0,4%), a mniej za mięso wiewprzowe (o 0,8%). Świeże owoce morza podrożały o 1,0%, ryby mrożone o 0,3%, ryby świeże o 0,2%, przy spadku cen ryb i owoców morza suszonych, wędzonych i solonych o 0,2%. Spadły ceny cukru (o 5,8%) oraz dżemów, marmolad i miodu (o 0,1%), wzrosły natomiast ceny czekolady (o 0,8%). Owoce potaniały przeciętnie o 0,2%, głównie za sprawą znaczącej obniżki cen owoców cytrusowych (o 10,8%).

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, ceny kawy zwiększyły się o 0,6%, przy spadku cen herbaty (o 0,4%) oraz kakao i czekolady w proszku (o 0,5%). Zmalały ceny wód mineralnych i źródłanych (o 1,1%) oraz soków warzywnych i owocowo-warzywnych (o 0,8%), przy niewielkim wzroście cen soków owocowych (o 0,1%).

W listopadzie 2017 r. ceny żywności i napojów bezalkoholowych były przeciętnie o 6,0% wyższe niż w analogicznym miesiącu 2016 r., przy wzroście łącznych cen towarów i usług konsumpcyjnych o 2,5%. Wzrost cen żywności wyniósł 6,5%, a napojów bezalkoholowych 1,4%. Wzrosły ceny wszystkich monitorowanych przez GUS produktów spożywczych, z wyjątkiem ryb świeżych i chłodzonych oraz świeżych i chłodzonych owoców morza, niektórych rodzajów warzyw i cukru. Najbardziej zwiększyły się ceny jaj (o 44,9%) i tłuszczów jadalnych (o 21,9%). Do wzrostu cen tłuszczów przyczyniła się głównie znacząca zwyżka cen masła wynosząca 40,9%. Wzrostowi cen masła towarzyszył wzrost cen tłuszczów wiewprzowych o 6,9% oraz roślinnych o 4,0%. Ceny owoców podniosły się przeciętnie o 16,3%, a warzyw o 8,0%. W listopadzie 2017 r. za jabłka konsumenci musieli zapłacić o 55,1% więcej, a za owoce pestkowe i jagodowe odpowiednio o 33,6% i 20,9% więcej niż rok wcześniej. Ceny cytrusów zwiększyły się o 8,5%, a bananów o 2,9%. Warzywa świeże podrożały o 10,6%, w tym ogórki o 25,1%, marchew o 18,9%, buraki o 12,9%, kapusta o 11,0%, a pomidory o 9,8%. Czynniki sprzyjającymi wzrostowi cen warzyw były niekorzystne warunki wegetacji dla warzyw ciepłolubnych oraz pogorszenie jakości i obniżenie wartości przechowalniczej warzyw na skutek nadmiernych opadów w okresie zbiorów.

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z listopadem 2016 r., artykuły mleczarskie podrożały przeciętnie o 6,4%, a produkty mięsne o 4,6%. Wzrost cen artykułów mleczarskich był konsekwencją znaczącego wzrostu cen skupu mleka oraz cen produktów mlecznych na rynkach światowych. Istotnie zwiększyły się m.in. krajowe ceny śmietany (o 11,7%), jogurtu (o 11,3%), serów dojrzewających (o 6,2%) i twarogów (o 5,1%). Do wzrostu cen mięsa przyczynił się wzrost cen mięsa drobiowego (o 6,4%) i wiewprzowego (o 4,7%). Wzrost cen mięsa wołowego wyniósł 4,2%, a wędlin i przetworów mięsnych 4,1%. Droższe niż rok wcześniej były także: pieczywo i produkty zbożowe (o 2,7%), w tym pieczywo o 3,3% i makarony o 2,8% oraz ryby i owoce morza (o 1,4%). Więcej niż w listopadzie 2016 r. konsumenci płacili za dżemy, marmolady i miód (o 5,1%), czekoladę (o 1,5%) i wyroby cukiernicze (o 0,9%), a mniej za cukier

(o 12,7%). W porównywanych okresach wzrost cen kawy wyniósł 4,2%, herbaty 1,7%, soków owocowych i warzywnych 0,3%, przy spadku cen wód mineralnych i źródłanych o 0,2%.

Wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych w okresie styczeń-listopad 2017 r., w stosunku do analogicznego okresu 2016 r., wyniósł 4,1%, przy inflacji 2,0%. Żywność była jedną z najsilniej drożących grup towarów i usług konsumpcyjnych. Bardziej niż żywność podrożały jedynie towary i usługi związane z transportem (o 4,2%, w tym paliwa do prywatnych środków transportu o 8,0%).

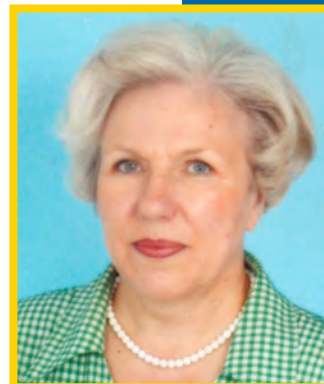
Wzrost inflacji hamujący tempo wzrostu realnych dochodów ludności nie wpłynął negatywnie na konsumpcję. Poprawa sytuacji na rynku pracy, wysoka dynamika wzrostu płac oraz świadczenia na dzieci z programu „Rodzina 500+” pozwoliły gospodarstwu domowemu na zwiększenie konsumpcyjnych wydatków. W listopadzie 2017 r. odnotowano wzrost sprzedaży detalicznej, w cenach stałych, w skali roku o 8,8% (w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych o liczbie pracujących powyżej 9 osób), wobec wzrostu o 7,4% w listopadzie 2016 r. Najbardziej zwiększyła się sprzedaż tkanin, odzieży i obuwia (o 26,4%), pojazdów samochodowych, motocykli i części (o 15,9%), leków i kosmetyków (o 15,0%) oraz mebli, sprzętu rtv i agd (o 14,8%). Realne podrożenie żywności znalazło odzwierciedlenie w spowolnieniu dynamiki wzrostu popytu na żywność. **Sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych wzrosła o 3,2%, wobec wzrostu o 1,8% przed miesiącem i o 13,0% przed rokiem.** W okresie styczeń-listopad 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r., wzrost sprzedaży żywności, napojów i wyrobów tytoniowych w cenach stałych wyniósł 3,3%, wobec 5,3% odpowiednio rok wcześniej.

Według metodologii Eurostatu (HICP), w listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, w UE-28 w strefie euro ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły po 0,1%. W Polsce ich wzrost wyniósł 0,4%. W listopadzie 2017 r., w porównaniu z listopadem 2016 r., inflacja w UE-28 wyniosła 1,8%, a w strefie euro 1,5%. Wzrosły ceny towarów i usług konsumpcyjnych we wszystkich krajach unijnych, w tym m.in.: w Estonii o 4,5%, na Litwie o 4,2%, w Wielkiej Brytanii o 3,1%, na Łotwie o 2,7%, na Węgrzech i w Rumunii po 2,6%, w Austrii o 2,4%, na Słowacji o 2,1%, a w Polsce i Luksemburgu po 2,0%. Najniższą roczną inflację odnotowano na Cyprze (0,2%).

W listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, w UE-28 i w strefie euro żywność podrożała odpowiednio o 0,3% i 0,2%, a w Polsce o 0,9%. W porównaniu z analogicznym miesiącem 2016 r. jej ceny wzrosły średnio: w UE-28 o 2,8%, a w strefie euro o 2,2%. W listopadzie 2017 r. tylko mieszkańcy Irlandii i Finlandii płacili za żywność mniej niż rok wcześniej (odpowiednio o 1,2% i 0,3%). W pozostałych krajach unijnych ceny żywności wykazywały tendencję wzrostową, przy dużym zróżnicowaniu ich zmian w poszczególnych krajach. Stosunkowo wysoki ich wzrost odnotowano m.in.: w Estonii (o 7,7%), na Słowacji (o 6,5%), w Czechach (o 5,9%), w Polsce (o 5,4%), na Litwie (o 5,0%), na Łotwie (o 4,7%) oraz w Bułgarii (o 4,2%), Wielkiej Brytanii (o 4,1%) i w Rumunii (o 4,0%). W najmniejszym stopniu żywność podrożała w Grecji (o 0,7%) i w Belgii (o 1,1%). Na Cyprze ceny żywności były w listopadzie 2017 r. takie same jak rok wcześniej.

Według FAO, w listopadzie 2017 r., w porównaniu z poprzednim miesiącem, światowe ceny żywności obniżyły się o 0,5%. Spadły ceny produktów mlecznych (o 4,9%) i mięsnych (o 0,1%), a wzrosły cukru (o 4,5%), olejów roślinnych (o 1,3%) oraz zbóż (o 0,3%). Wzrost cen cukru wiązał się ze wzrostem cen ropy naftowej i zwiększeniem opłacalności wykorzystania trzciny cukrowej do produkcji etanolu. O wzroście cen olejów zdecydowała głównie zwyżka cen oleju sojowego spowodowana niekorzystnymi warunkami pogodowymi w Ameryce Południowej. Wzrost cen mięsa był efektem podrożenia wołowiny w następstwie utrzymującego się od kilku miesięcy spadku jej podaży w Oceanii.

W listopadzie 2017 r. przeciętny poziom światowych cen żywności był o 2,3% wyższy niż rok wcześniej. Zdecydował o tym wzrost cen produktów mlecznych (o 9,5%), zbóż (o 8,3%) i mięsa (o 6,1%). Niższe niż przed rokiem były natomiast ceny cukru (o 25,9%) i olejów roślinnych (o 1,9%).

Krystyna
Świetlik

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w listopadzie 2017 r.

Wyszczególnienie	XI 2017			I-XI 2017
	X 2017=100	XI 2016=100	XII 2016=100	I-XI 2016=100
O G Ó Ł E M	100,5	102,5	101,9	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe	101,0	106,0	104,8	104,1
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,2	101,0	101,0	101,0
Odzież i obuwie	99,7	95,4	96,5	94,8
Mieszkanie	100,2	102,2	102,0	101,6
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	100,3	102,7	102,5	101,9
w tym nośniki energii	100,4	102,8	102,4	101,5
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,0	100,3	100,2	100,3
Zdrowie	100,1	101,9	101,7	101,1
Transport	101,6	102,3	98,5	104,2
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	102,9	104,7	99,4	108,0
Łączność	99,8	101,5	101,5	100,6
Rekreacja i kultura	100,6	101,7	101,5	101,4
Edukacja	100,1	101,8	101,8	101,1
Restauracje i hotele	100,2	102,7	102,6	102,2
Inne towary i usługi	100,0	100,7	100,8	102,3

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w listopadzie 2017 r.

Wyszczególnienie	XI 2017			I-XI 2017
	X 2017=100	XI 2016=100	XII 2016=100	I-XI 2016=100
Żywność (bez napojów)	101,1	106,5	105,1	104,5
Pieczywo i produkty zbożowe	100,3	102,7	102,7	102,0
Pieczywo	100,4	103,3	103,4	102,5
Ryż	100,3	101,0	102,1	101,6
Makarony	100,7	102,8	103,6	101,9
Mięso i przetwory	100,2	104,6	104,8	104,8
Mięso wieprzowe	99,2	104,7	103,9	109,0
Mięso wołowe	101,1	104,2	103,2	102,8
Mięso drobiowe	100,7	106,4	109,1	101,6
Przetwory mięsne i wędliny	100,4	104,1	104,0	104,2
Ryby i owoce morza	100,2	101,4	101,8	103,6
Mleko, sery i jaja	104,9	111,5	110,4	105,4
Artykuły mleczarskie	100,9	106,4	105,5	104,8
Mleko	100,3	103,9	102,9	102,9
Sery twarogowe	100,4	103,3	102,9	102,2
Sery dojrzewające i topione	100,9	106,2	104,9	107,0
Jaja	130,0	144,9	142,2	109,6
Oleje i pozostałe tłuszcze	101,0	121,9	120,5	115,8
Masło	101,1	140,9	136,4	130,8
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,8	106,9	105,7	106,0
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	101,1	105,5	107,8	103,5
Oleje roślinne	100,8	102,3	102,2	102,2
Owoce	99,8	116,3	112,8	107,5
Jabłka	101,5	155,1	154,4	118,9
Owoce cytrusowe	89,2	108,5	122,0	103,1
Banany	104,6	102,9	103,2	95,9
Warzywa	103,1	108,0	98,4	102,8
Ziemniaki	100,8	114,3	114,0	93,0
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	99,3	99,7	99,9	102,9
Cukier	94,2	87,3	87,1	107,9
Napoje bezalkoholowe	100,0	101,4	101,7	101,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc poprzedni = 100)

Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2014	101,5	99,8	99,7	99,5	99,6	99,7	98,9	98,4	100,1	99,8	99,9	100,0
	2015	100,7	100,0	99,9	100,6	99,8	100,1	98,9	99,3	100,6	100,4	99,7	99,9
	2016	101,0	100,3	100,4	100,3	99,9	100,2	99,0	99,5	99,8	100,5	100,4	101,2
	2017	101,8	101,0	99,6	100,0	100,8	100,1	99,8	99,4	100,4	100,9	101,0	
Pieczywo i produkty zbozowe	2014	100,2	99,9	99,9	99,9	100,2	99,8	100,0	100,0	99,9	100,1	99,9	99,8
	2015	100,2	99,8	100,0	100,1	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	99,7	100,1
	2016	100,2	100,0	100,0	100,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,1	100,4	100,1	100,0
	2017	100,4	100,2	100,2	100,0	100,3	100,1	100,5	100,3	100,1	100,3	100,3	
Mięso	2014	100,4	99,5	99,2	99,8	100,3	100,4	100,3	99,9	99,4	99,0	99,2	99,5
	2015	99,9	99,4	99,9	100,1	99,4	100,2	99,9	100,3	100,4	99,5	99,4	99,1
	2016	100,4	99,3	100,1	99,9	100,5	100,6	101,1	101,0	100,2	99,9	100,1	99,8
	2017	100,6	99,9	100,4	100,9	101,3	100,5	101,0	100,2	100,3	99,6	100,2	
Ryby i owoce morza	2014	100,7	100,4	99,6	100,0	99,8	99,8	99,9	99,8	99,7	100,1	99,8	99,4
	2015	100,9	99,9	100,0	100,1	99,9	99,9	100,0	99,9	100,1	100,2	100,1	100,0
	2016	100,6	100,6	101,0	100,1	100,3	100,3	100,9	100,4	100,1	100,6	100,8	99,5
	2017	100,8	100,7	99,9	99,6	100,4	100,1	100,6	99,9	99,8	99,9	100,2	
Mleko, sery, jaja	2014	101,0	100,4	100,0	99,7	100,0	99,7	99,5	99,7	99,9	99,8	99,7	99,9
	2015	100,2	99,5	99,9	99,7	99,3	99,6	99,7	99,4	100,0	99,8	99,8	99,9
	2016	99,9	99,7	99,8	99,5	99,7	99,9	100,0	100,2	100,1	100,8	100,8	101,0
	2017	101,0	100,6	100,2	99,7	100,3	100,1	100,5	100,7	100,7	101,3	104,9	
Tłuszcze	2014	100,6	100,1	99,5	98,8	100,6	99,1	100,0	99,3	99,5	99,7	99,1	98,5
	2015	100,2	99,8	99,1	99,7	99,4	98,1	99,1	99,4	99,6	99,8	99,9	99,3
	2016	100,6	100,0	99,2	100,4	99,5	100,1	100,3	101,1	101,4	102,3	102,0	101,0
	2017	101,6	100,7	100,1	98,1	102,7	100,5	104,0	105,0	103,5	101,9	101,0	
Owoce	2014	107,3	101,0	103,1	100,7	102,0	97,1	96,0	94,2	99,9	97,8	97,6	100,2
	2015	103,1	100,4	101,5	105,8	107,2	100,4	98,2	96,8	98,4	99,7	97,3	100,5
	2016	104,0	104,3	102,3	100,2	100,1	102,3	98,3	96,8	96,5	96,7	98,8	104,3
	2017	107,7	102,5	100,3	99,1	105,8	100,8	99,1	96,0	99,0	102,5	99,8	
Warzywa	2014	106,9	99,3	98,2	98,3	93,3	99,4	90,6	86,6	103,7	102,8	105,1	103,9
	2015	105,4	102,3	99,2	102,2	97,2	101,7	90,7	94,1	106,6	105,7	100,7	102,2
	2016	104,3	101,7	101,6	102,6	98,7	99,2	88,4	92,2	97,9	103,9	102,8	109,3
	2017	106,9	106,4	94,6	100,1	97,4	98,2	92,5	91,9	102,4	106,7	103,1	
Cukier i wyroby cukiernicze	2014	100,2	99,0	99,3	97,8	100,0	99,4	99,5	99,4	99,9	99,9	99,5	99,5
	2015	100,1	100,2	100,0	100,5	99,9	100,0	100,8	101,1	100,5	100,8	100,3	99,2
	2016	100,7	100,9	100,7	100,6	99,9	99,8	100,5	101,0	101,2	100,5	100,0	99,8
	2017	100,8	99,8	99,6	100,3	100,7	99,9	100,6	100,1	99,1	99,6	99,3	
Cukier	2014	98,0	96,2	96,5	92,2	97,9	96,3	96,8	96,5	97,6	98,5	96,8	97,8
	2015	98,7	101,1	102,3	101,2	100,2	98,8	104,1	104,5	104,2	101,6	99,9	100,2
	2016	101,0	104,6	104,3	101,5	100,6	100,7	100,2	105,7	104,8	101,4	100,0	100,2
	2017	100,3	100,3	100,0	99,6	100,2	99,4	99,4	97,8	97,1	98,2	94,2	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2014	100,1	100,1	100,1	100,0	99,9	100,0	99,8	99,6	100,0	100,0	99,8	99,7
	2015	99,8	99,9	100,2	100,4	100,0	100,0	99,9	99,6	99,7	100,1	99,9	99,8
	2016	99,5	99,9	100,1	100,3	100,1	100,2	99,7	99,8	100,0	100,5	100,1	100,7
	2017	100,4	100,3	99,9	100,3	100,0	99,8	99,8	99,9	100,4	100,5	100,5	
III. Średnia płaca ^a	2014	90,1	101,3	104,2	99,0	97,5	101,7	100,6	98,2	100,2	102,1	100,6	109,4
	2015	90,0	101,0	105,8	97,8	97,1	100,9	101,4	98,3	100,9	101,3	101,3	108,4
	2016	90,8	100,9	105,2	99,1	96,6	102,1	100,9	98,2	100,1	101,0	101,7	107,1
	2017	92,3	100,6	106,3	98,1	97,8	102,7	99,9	99,8	99,6	102,3	100,8	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Wskaźniki zmian cen detalicznych towarów żywnościowych i średniej płacy ^a (miesiąc analogiczny = 100)

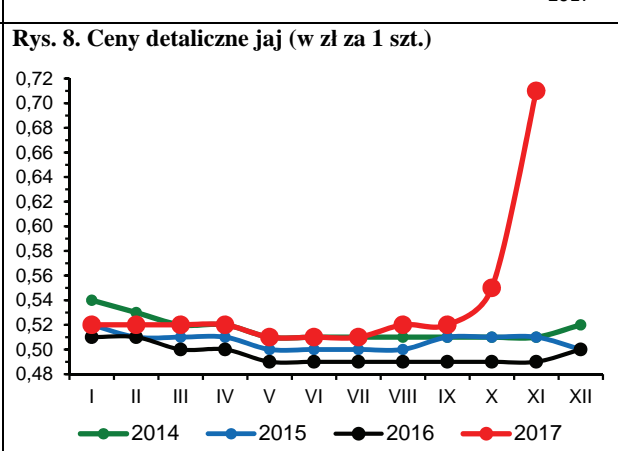
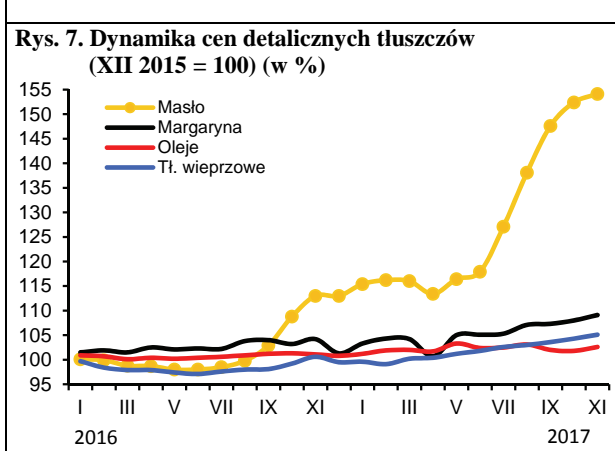
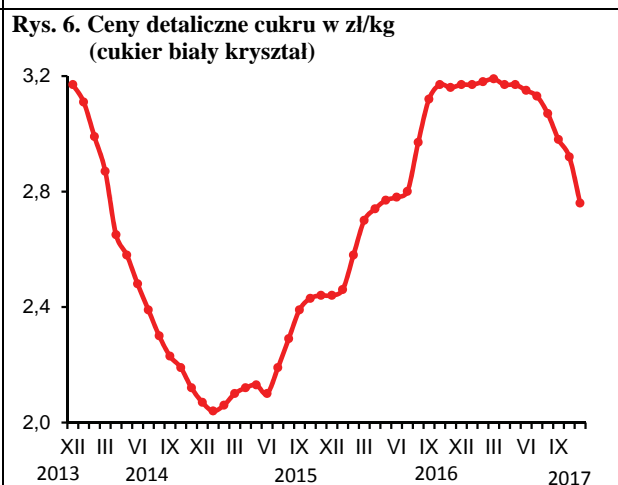
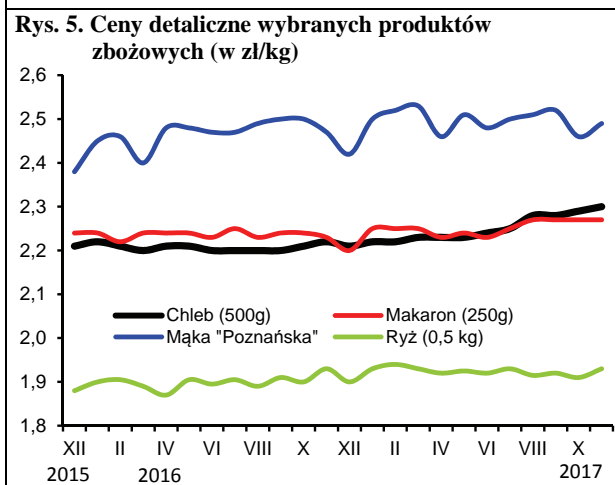
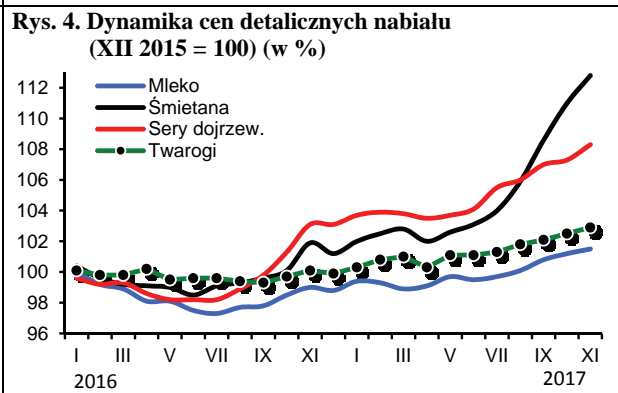
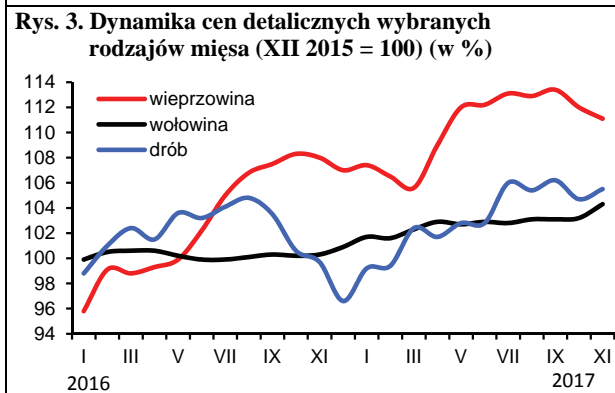
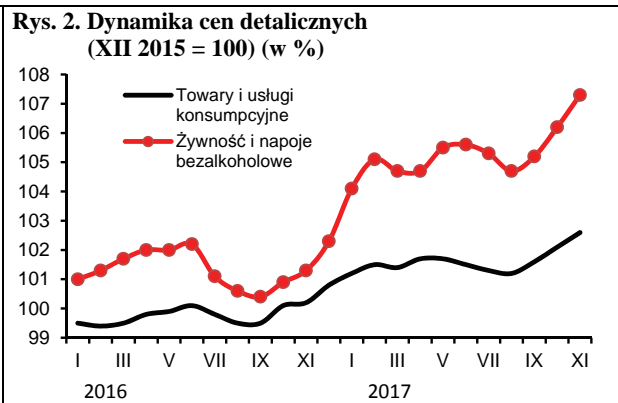
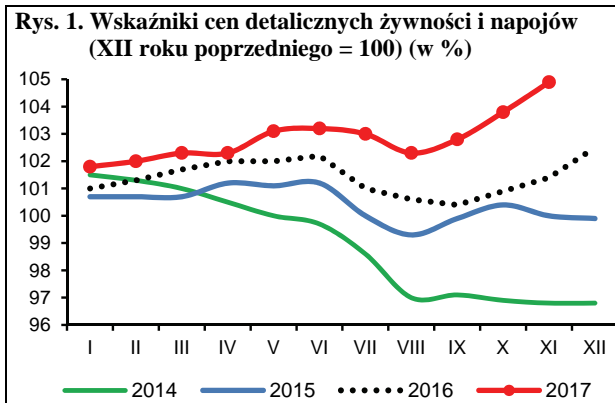
Wyszczególnienie	Lata	Miesiące											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
I. Żywność i napoje bezalkoholowe	2014	101,6	101,6	101,2	100,3	99,2	99,1	98,3	97,9	98,0	97,8	97,5	96,8
	2015	96,1	98,4	96,5	97,5	97,8	98,3	98,3	99,3	99,8	100,4	100,1	99,9
	2016	100,0	100,4	100,8	100,6	100,8	100,9	101,0	101,2	100,4	100,4	101,2	100,8
	2017	103,3	103,9	103,1	102,8	103,7	103,7	104,4	104,3	105,0	105,8	106,0	
Pieczywo i produkty zbożowe	2014	100,3	100,3	100,2	100,0	100,2	100,1	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,7
	2015	99,6	99,4	99,5	99,7	99,5	99,6	99,7	99,6	99,7	99,7	99,5	99,9
	2016	99,9	100,1	100,1	100,2	100,2	100,3	100,3	100,3	100,4	100,8	101,1	101,0
	2017	101,2	101,4	101,6	101,4	101,7	101,8	102,3	102,6	102,6	102,5	102,7	
Mięso	2014	100,5	100,8	99,5	99,4	99,8	99,7	99,3	98,9	97,2	97,2	97,2	97,1
	2015	96,7	96,5	97,2	97,5	96,7	96,5	96,0	96,4	97,4	97,8	97,9	97,5
	2016	98,0	97,9	98,1	97,9	99,0	99,4	100,7	101,3	101,2	101,6	102,3	103,1
	2017	103,2	103,8	104,1	105,1	105,9	105,8	105,7	104,8	104,9	104,6	104,6	
Ryby i owoce morza	2014	101,1	101,4	100,9	100,6	100,2	100,0	99,9	99,5	99,0	99,0	99,0	99,0
	2015	99,1	98,7	99,1	99,3	99,4	99,5	99,6	99,6	100,0	100,2	100,5	101,2
	2016	100,8	101,4	102,4	102,4	102,8	101,8	104,1	104,7	104,7	105,1	105,8	105,3
	2017	105,2	105,6	104,5	103,9	104,0	103,9	103,6	103,0	102,7	102,0	101,4	
Mleko, sery, jaja	2014	102,8	103,2	103,6	103,6	103,9	103,9	103,3	102,8	101,6	100,5	99,7	99,1
	2015	98,3	97,4	97,4	97,5	96,8	96,8	96,9	96,7	96,7	96,7	96,9	96,9
	2016	96,6	96,9	96,7	96,5	96,9	97,2	97,5	98,2	98,4	99,3	100,3	101,5
	2017	102,5	103,4	103,8	104,0	104,6	104,9	105,4	105,9	106,6	107,1	111,5	
Tłuszcze	2014	102,8	103,1	103,1	102,0	102,1	100,6	100,2	98,6	97,4	96,6	95,7	94,8
	2015	94,4	94,1	93,7	94,5	93,4	93,5	92,6	92,7	92,8	93,0	93,7	94,4
	2016	94,6	94,9	95,0	95,7	95,8	96,8	98,1	99,8	101,6	104,2	106,4	108,1
	2017	109,6	110,4	111,4	108,9	112,3	112,8	116,9	121,5	123,9	123,2	121,9	
Owoce	2014	99,7	100,1	105,6	103,4	99,2	92,2	90,6	89,8	95,8	98,7	96,8	96,5
	2015	92,4	91,7	90,3	94,8	99,7	103,4	106,3	109,7	108,4	110,0	109,1	109,0
	2016	109,3	113,6	114,5	108,6	101,9	104,1	104,6	104,6	102,3	98,9	100,4	104,1
	2017	107,4	105,6	103,7	102,4	108,1	106,2	106,6	105,3	107,9	114,4	116,3	
Warzywa	2014	111,3	110,6	106,3	102,3	91,4	95,6	90,1	87,2	91,6	90,4	91,0	86,8
	2015	86,1	88,8	89,7	93,3	97,6	100,0	99,6	108,3	111,1	114,1	109,0	107,0
	2016	105,2	104,4	106,9	107,9	110,1	107,9	105,2	102,8	94,3	92,5	94,4	100,9
	2017	104,1	108,7	101,3	99,0	97,8	98,0	101,6	100,8	105,2	107,6	108,0	
Cukier i wyroby cukiernicze	2014	95,5	95,1	94,8	92,7	92,9	92,6	92,7	92,8	92,9	93,2	92,9	93,5
	2015	93,5	94,7	95,3	97,9	97,8	98,4	99,7	101,3	101,8	102,8	103,6	103,3
	2016	103,7	104,4	105,1	105,2	105,2	105,1	104,8	104,8	105,5	105,2	104,9	105,6
	2017	105,2	104,2	103,2	103,0	103,8	103,9	104,1	103,4	101,3	100,4	99,7	
Cukier	2014	80,9	78,7	76,7	71,1	70,1	68,4	68,8	68,3	67,4	67,2	66,4	67,2
	2015	67,7	71,2	75,4	82,8	84,7	86,9	93,5	101,3	108,2	111,6	115,2	118,0
	2016	120,6	124,8	127,2	127,6	128,2	130,6	125,7	127,2	127,8	127,5	127,6	127,7
	2017	126,8	121,6	116,6	114,4	113,8	112,4	111,5	103,3	95,7	92,7	87,3	
II. Towary i usługi konsumpcyjne	2014	100,5	100,7	100,7	100,3	100,2	100,3	99,8	99,7	99,7	99,4	99,4	99,0
	2015	98,6	98,4	98,5	98,9	99,1	99,2	99,3	99,4	99,2	99,3	99,4	99,5
	2016	99,1	99,2	99,1	98,9	99,1	99,2	99,1	99,2	99,5	99,8	100,0	100,8
	2017	101,7	102,2	102,0	102,0	101,9	101,5	101,7	101,8	102,2	102,1	102,5	
III. Średnia płaca ^a	2014	103,4	104,0	104,8	103,8	104,8	103,5	103,5	103,5	103,4	103,8	102,7	103,7
	2015	103,6	103,2	104,9	103,7	103,2	102,5	103,3	103,4	104,1	103,3	104,0	103,1
	2016	104,0	103,9	103,3	104,6	104,1	105,3	104,8	104,7	103,9	103,6	104,0	102,7
	2017	104,3	104,0	105,2	104,1	105,4	106,0	104,9	106,6	106,0	107,4	106,5	

^a przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób
 Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Miesięczne ceny detaliczne wybranych artykułów żywnościowych

Wyszczególnienie a – 2016 r. b – 2017 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		w złotych											
Ryż – 1 kg	a	3,80	3,81	3,78	3,74	3,81	3,79	3,81	3,78	3,82	3,80	3,86	3,80
	b	3,86	3,88	3,86	3,84	3,85	3,84	3,86	3,83	3,84	3,82	3,86	
Chleb mieszany – 0,5 kg	a	2,22	2,21	2,20	2,21	2,21	2,20	2,20	2,20	2,20	2,21	2,22	2,21
	b	2,22	2,22	2,23	2,23	2,23	2,24	2,25	2,28	2,28	2,29	2,30	
Makaron – 250 g	a	2,24	2,22	2,24	2,24	2,24	2,23	2,25	2,23	2,24	2,24	2,23	2,20
	b	2,25	2,25	2,25	2,23	2,24	2,23	2,25	2,27	2,27	2,27	2,27	
Mąka pszenna „Poznańska” – 1kg	a	2,45	2,46	2,40	2,48	2,48	2,47	2,47	2,49	2,50	2,50	2,47	2,42
	b	2,50	2,52	2,53	2,46	2,51	2,48	2,50	2,51	2,52	2,46	2,49	
Mięso wołowe z kością (rostbef) – 1kg	a	26,03	26,06	26,21	26,03	25,93	25,94	26,12	26,18	26,24	26,32	26,33	26,20
	b	26,81	27,00	26,95	27,04	27,05	27,12	27,16	27,27	27,42	27,59	27,71	
Mięso wołowe bez kości (z udźca) – 1kg	a	32,68	32,57	32,61	32,59	32,59	32,47	32,44	32,55	32,56	32,38	32,17	32,53
	b	32,88	32,56	32,91	33,24	33,20	33,30	33,22	33,30	33,16	33,21	33,39	
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – 1 kg ^a	a	13,69	13,65	13,49	13,55	13,62	13,89	14,25	14,46	14,50	14,57	14,41	14,61
	b	17,39	16,80	16,55	17,32	18,13	17,91	18,01	17,88	18,02	17,65	17,36	
Kurczę patroszone – 1 kg	a	6,83	6,64	6,84	6,67	7,05	6,96	7,12	7,23	7,06	6,74	6,67	6,50
	b	6,60	6,66	6,94	6,89	6,88	6,94	7,25	7,26	7,27	7,15	7,17	
Szynka wieprzowa gotowana – 1 kg	a	23,92	24,08	24,09	24,12	24,04	24,43	24,65	24,92	24,86	25,04	25,08	24,96
	b	25,01	25,16	24,97	25,12	25,25	25,41	25,60	25,75	25,93	26,15	26,15	
Kiełbasa „Toruńska” – 1kg ^b	a	15,37	15,27	15,26	15,20	15,09	15,31	15,10	15,53	15,59	15,64	15,93	15,83
	b	17,34	17,37	17,18	17,35	17,45	17,75	17,58	17,77	17,89	17,92	18,05	
Filety mrożone z morszczuka, niepanierowane, na wagę – 1 kg	a	23,71	23,86	23,92	24,13	24,09	24,19	24,09	24,15	24,09	24,15	24,36	24,40
	b	24,58	24,54	24,65	24,45	24,80	24,76	24,71	24,67	24,73	24,78	24,57	
Mleko 3,2-3,5% tł., sterylizowane (UHT), w kartonie – 1 l	a	2,80	2,76	2,75	2,71	2,72	2,69	2,69	2,70	2,70	2,70	2,74	2,78
	b	2,79	2,78	2,73	2,73	2,77	2,75	2,76	2,76	2,80	2,80	2,77	
Jogurt naturalny – 150 g	a	1,05	1,05	1,05	1,04	1,05	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,04	1,05
	b	1,06	1,06	1,06	1,07	1,07	1,06	1,07	1,08	1,10	1,12	1,13	
Ser twarogowy półtłusty – 1 kg	a	13,16	13,14	13,21	13,23	13,16	13,32	13,20	13,24	13,21	13,24	13,32	13,31
	b	13,41	13,37	13,30	13,21	13,33	13,38	13,41	13,43	13,41	13,45	13,45	
Ser dojrzewający „Gouda” – 1 kg	a	17,85	17,80	17,53	17,33	17,11	17,02	17,32	17,75	18,45	19,17	20,08	20,55
	b	20,99	20,89	20,61	20,55	20,51	20,62	20,93	21,32	21,36	21,38	21,49	
Śmietana 30% tł. (kremówka) – 0,5l	a	5,78	5,77	5,75	5,73	5,68	5,68	5,72	5,76	5,80	5,85	5,99	6,02
	b	6,07	6,13	6,10	6,03	6,11	3,13	6,22	6,35	6,46	6,61	6,80	
Jaja świeże – 1 szt.	a	0,51	0,51	0,50	0,50	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,49	0,50
	b	0,52	0,52	0,52	0,52	0,51	0,51	0,51	0,52	0,52	0,55	0,71	
Masło 82,0-82,5% tł. „Extra” świeże, w kostkach 200 g	a	3,96	3,96	3,90	3,84	3,82	3,83	3,89	4,03	4,19	4,51	4,70	4,90
	b	5,02	5,03	4,99	4,98	5,03	5,12	5,78	6,37	6,80	7,08	7,00	
Margaryna do smarowania pieczywa (np. „Rama”) – 400 g	a	3,87	3,86	3,92	3,96	3,98	3,90	3,88	3,95	3,85	3,76	3,95	3,88
	b	3,87	3,86	3,87	3,91	3,94	3,88	3,84	3,90	3,89	3,90	3,94	
Olej rzepakowy krajowy – 1l	a	5,90	5,82	5,76	5,81	5,79	5,81	5,82	5,83	5,90	5,91	5,88	5,88
	b	5,95	6,10	6,18	6,07	6,21	6,11	6,09	6,16	6,07	6,12	6,14	
Słonina – 1 kg	a	5,47	5,39	5,38	5,36	5,30	5,31	5,39	5,45	5,48	5,53	5,61	5,68
	b	5,68	5,67	5,72	5,78	5,87	5,90	5,96	5,99	6,03	6,05	6,07	
Smalec bez dodatków – 250 g	a	1,68	1,66	1,66	1,65	1,66	1,63	1,62	1,62	1,62	1,64	1,65	1,66
	b	1,66	1,63	1,65	1,65	1,66	1,66	1,67	1,67	1,67	1,69	1,70	
Cukier biały kryształ – 1 kg	a	2,46	2,58	2,70	2,74	2,77	2,78	2,80	2,97	3,12	3,17	3,16	3,17
	b	3,17	3,18	3,19	3,17	3,17	3,15	3,13	3,07	2,98	2,92	2,76	
Jabłka – 1 kg	a	2,64	2,65	2,62	2,60	2,58	2,62	2,76	2,78	2,52	2,32	2,35	2,36
	b	2,37	2,36	2,43	2,49	2,78	3,23	3,47	3,55	3,56	3,53	3,58	

^a od 2017 r. - bez kości, ^b od 2017 r. - „Podwawelska”. Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Od sierpnia 2017 r. obserwowany jest systematyczny wzrost cen środków produkcji dla rolnictwa. W listopadzie odnotowano kolejne podwyżki cen większości środków produkcji, przy czym w zdecydowanie największym stopniu podrożały bezpośrednie nośniki energii oraz materiały budowlane. Wzrosty cen dotyczyły również maszyn rolniczych i nawozów mineralnych, jednak były one niewielkie. Relacje cen większości środków produkcji do cen zbóż w listopadzie 2017 r. były bardziej korzystne niż miesiąc wcześniej. Dalsze pogorszenie relacji odnotowano w odniesieniu do cen skupu żywca wieprzowego.

W listopadzie odnotowano wzrost popytu na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe, co skutkowało wzrostem ich cen. Podwyżki cen nawozów azotowych (średnio o 1,0%) zostały jednak zniwelowane spadkiem cen nawozów fosforowych i wieloskładnikowych. W rezultacie przeciętny wzrost cen nawozów mineralnych wyniósł zaledwie 0,1%. W listopadzie 2017 r. ceny nawozów były nadal na poziomie niższym niż rok wcześniej, jednak warto podkreślić, że od kilku miesięcy systematycznie zmniejsza się roczna dynamika cen. Nawozy mineralne były w listopadzie 2017 r. średnio o 2,2% tańsze niż rok wcześniej. Obniżki cen w tym okresie dotyczyły większości grup nawozów, z wyjątkiem nawozów azotowych. W kolejnych miesiącach popyt na nawozy mineralne, w tym głównie na nawozy azotowe będzie się nasilał, co może skutkować sezonowym wzrostem cen. Podwyżkom cen będzie ponadto sprzyjała sytuacja na światowym rynku nawozowym, gdzie ceny od kilku miesięcy stopniowo rosną.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż nieznacznie poprawiły się w porównaniu z poprzednim miesiącem. Na zakup 1 kg NPK należało w listopadzie 2017 r. przeznaczyć równowartość 5,2 kg pszenicy, tj. o 0,1 kg mniej niż w miesiącu poprzednim oraz o 0,5 kg mniej niż rok wcześniej. Relatywnie najtańszym nawozem mineralnym w listopadzie 2017 r. pozostawała sól potasowa (równowartość 3,9 kg pszenicy), a najdroższym superfosfat prosty (6,5 kg pszenicy). Relacje cen nawozów do cen skupu trzody chlewnej były natomiast gorsze od tych, jakie odnotowano w październiku. Na zakup 1 dt NPK należało przeznaczyć równowartość 73 kg żywca wieprzowego, tj. o 3 kg więcej niż miesiąc wcześniej i 2 kg więcej niż rok wcześniej.

Od sierpnia 2017 r. obserwowano systematyczny wzrost cen nawozów mineralnych w handlu światowym. W listopadzie jednak ceny zmalły (średnio o 3,0%¹) w porównaniu z miesiącem poprzednim, głównie z powodu wyraźnego spadku cen mocznika (o 6,5%)². Ceny nawozów mineralnych na światowym rynku w listopadzie 2017 r. były przeciętnie o 3,6% wyższe niż rok wcześniej. W kolejnych miesiącach ceny nawozów mineralnych w handlu światowym prawdopodobnie nie zmienią się istotnie. Wzrost kosztów produkcji w związku z drożącymi surowcami energetycznymi będzie sprzyjał podwyżkom cen nawozów, w tym głównie nawozów azotowych. W przeciwnym kierunku będzie działało zwiększenie podaży nawozów pod wpływem wzrostu mocy produkcyjnych w związku z zakończeniem inwestycji zapoczątkowanych w latach 2010-2011 tj. w okresie dobrej koniunktury na rynku nawozowym.

Podwyżki cen surowców energetycznych na światowych rynkach, w tym głównie ropy naftowej oraz sezonowy wzrost

popytu na paliwa stałe przyczyniły się do wzrostu cen bezpośrednich nośników energii na krajowym rynku. Ceny w listopadzie 2017 r. wzrosły przeciętnie o 2,0%, przy czym najbardziej podrożał olej opałowy (o 4,1%), olej napędowy (o 3,1%) oraz benzyna 95-oktanowa (o 3,0%). W mniejszym stopniu podrożał gaz ziemny propan-butan LPG, węgiel kamienny oraz ekogroszek. Bezpośrednie nośniki energii były w listopadzie 2017 r. średnio o 6,5% droższe niż rok wcześniej. Wyraźny wzrost cen odnotowano w przypadku węgla kamiennego (o 18,3%) oraz ekogroszku (o 10,7%). Wzrost cen węgla można wiązać ze stosunkowo mniejszym wydobyciem krajowym, ale też wzrostem cen w handlu światowym.

W październiku 2017 r. ceny na światowym rynku surowców energetycznych wzrosły średnio o 7,7%³. O wyraźnym wzroście cen zdecydowały podwyżki cen ropy naftowej, w tym ropy Brent o 8,6%. Wzrost cen ropy naftowej w listopadzie wynikał m.in. z ograniczenia wydobycia surowca w krajach OPEC oraz w niektórych krajach spoza OPEC, ale także z problemów technicznych w dostawach ropy z Kanady do USA. W ciągu 12 miesięcy Ropa Brent podrożała o 34,7%. Wyższe ceny w porównaniu z rokiem poprzednim są m.in. konsekwencją porozumienia krajów zrzeszonych w OPEC w sprawie ograniczenia wydobycia surowca oraz stopniowym wzrostem popytu w Europie i w Chinach. Rosnącym cenom ropy naftowej towarzyszy wzrost cen gazu ziemnego. W ciągu 12 miesięcy podrożał on przeciętnie o 20,0%.

Relatywnie niski poziom wsparcia zewnętrznego z powodu opóźnień we wdrażaniu działań modernizacyjnych Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020 skutkuje stosunkowo niewielkim popytem na rynku maszyn rolniczych. W okresie styczeń-listopad 2017 r. liczba rejestracji nowych ciągników rolniczych wzrosła o 6,3% w porównaniu z analogicznym okresem bardzo słabego pod tym względem 2016 r.⁴. Przypuszcza się, że tendencje w sprzedaży większości innych środków mechanizacji rolnictwa mogły być podobne. Niewielkiej sprzedaży maszyn w listopadzie towarzyszyła stabilizacja cen. Maszyny rolnicze podrożały średnio o 0,1% w porównaniu z miesiącem poprzednim. Były jednak o 3,9% droższe niż rok wcześniej.

W listopadzie 2017 r. średnie ceny materiałów budowlanych pod wpływem m.in. zwiększenia inwestycji wzrosły o kolejne 0,6%. Ceny środków ochrony roślin nie zmieniły się. W ciągu 12 miesięcy ceny materiałów budowlanych wzrosły przeciętnie o 4,8%, a ceny środków ochrony roślin o 1,2%.

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.
2. Notowania fob Yuzhnyy
3. Na podstawie indeksu zmian cen surowców energetycznych obliczanego przez Bank Światowy
4. Informacje Polskiej Izby Gospodarczej Maszyn i Urządzeń Rolniczych (PIGMiUR) na podstawie danych CEPIK

Arkadiusz
Zalewski

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		XI 2016	XI 2017	XI 2017 X 2017	XI 2017 XII 2016	XI 2017 XI 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	1 dt	106,12	106,76	100,6	99,8	100,6	5,80	0,82
Saletra amonowa 34%N	1 dt	120,52	122,68	101,3	100,7	101,8	5,49	0,78
Mocznik 46%N	1 dt	139,64	146,76	101,0	103,4	105,1	4,85	0,69
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	1 dt	90,80	85,32	98,8	94,3	94,0	6,49	0,92
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	156,72	150,28	99,2	96,3	95,9	5,71	0,81
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	205,64	195,04	99,8	95,3	94,8	4,63	0,66
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	160,76	153,84	100,3	96,7	95,7	3,90	0,55
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	179,04	169,40	99,6	96,1	94,6	4,60	0,65

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		XI 2016	XI 2017	XI 2017 X 2017	XI 2017 XII 2016	XI 2017 XI 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,16	45,28	99,8	100,6	100,3	68,86	9,74
Dursban 480 EC	1 l	51,36	48,69	99,5	95,0	94,8	74,04	10,47
Decis Mega 50 EW	250 ml	36,32	36,60	100,1	100,8	100,8	55,66	7,87
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	40,44	41,88	100,1	103,4	103,6	63,69	9,01
Gwarant 500 SC	1 l	53,75	53,01	99,5	98,6	98,6	80,61	11,40
Miedzian 50 WP	1,5 kg	66,38	66,49	99,8	100,3	100,2	101,11	14,30
Roundup	1 l	36,24	37,39	99,9	103,3	103,2	56,86	8,04
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	79,70	84,33	100,2	105,9	105,8	128,24	18,14
Fusilade Forte	1 l	133,12	137,82	100,0	103,3	103,5	209,58	29,64
Chwastox Extra 300 SL	1 l	19,20	19,64	100,2	102,5	102,3	29,87	4,22
Środek gryzoniobójczy	1 kg	34,46	34,64	99,9	101,0	100,5	52,68	7,45

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		XI 2016	XI 2017	XI 2017 X 2017	XI 2017 XII 2016	XI 2017 XI 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	1 t	767,82	908,15	102,0	117,7	118,3	1381,01	195,30
Ekogroszek	1 t	787,65	872,13	101,5	110,3	110,7	1326,23	187,55
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,52	4,74	103,0	100,2	104,9	7,21	1,02
Olej napędowy	1 l	4,39	4,61	103,1	99,8	105,0	7,01	0,99
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,79	3,03	104,1	100,7	108,6	4,61	0,65
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,06	2,18	102,8	94,8	105,8	3,32	0,47
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	32,31	32,75	100,8	101,3	101,4	49,80	7,04
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,79	13,04	100,3	102,1	102,0	19,83	2,80
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,64	0,65	100,0	101,6	101,6	0,99	0,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		XI 2016	XI 2017	XI 2017 X 2017	XI 2017 XII 2016	XI 2017 XI 2016	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Cement	50 kg	20,86	21,10	99,8	101,0	101,2	32,09	4,54
Wapno	1 t	586,72	602,89	100,3	103,1	102,8	916,80	129,65
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	151,74	171,91	101,2	112,9	113,3	261,42	36,97
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3348,85	3605,39	101,4	106,9	107,7	5482,65	775,35
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	13,04	13,93	101,4	106,4	106,8	21,18	3,00
Dwuteownik gruby	1 t	3416,02	3543,71	100,8	103,8	103,7	5388,85	762,09
Blacha dachowa	1 m ²	28,68	30,13	99,7	104,9	105,1	45,82	6,48
Tynk „Atlas”	25 kg	50,65	49,78	99,5	98,4	98,3	75,70	10,71
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,13	1,15	100,9	101,8	101,8	1,75	0,25
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklone	1 szt.	700,77	723,63	100,2	103,2	103,3	1100,41	155,62
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	734,19	740,90	100,2	101,0	100,9	1126,67	159,33
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	66,41	76,13	103,1	115,3	114,6	115,77	16,37
Okno drewniane szklone	1 szt.	1838,46	1920,63	100,2	104,3	104,5	2920,67	413,04
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1620,91	1668,90	100,1	102,3	103,0	2537,86	358,90

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

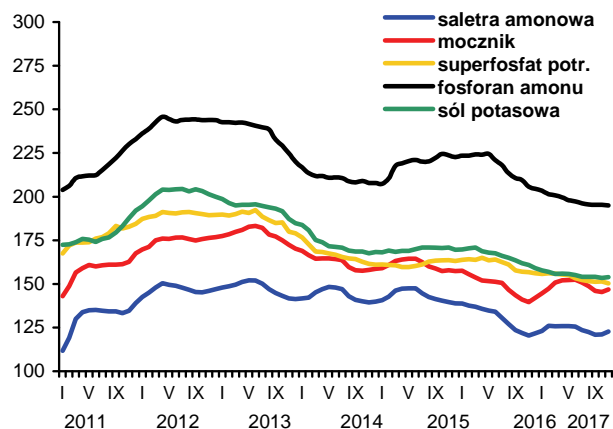
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł		Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	XI 2016	XI 2017	XI 2017 X 2017	XI 2017 XII 2016	XI 2017 XI 2016	pszenicy dt	żyw. wiep. dt
Kombajn zbożowy TC-5.80	559714,3	562537,3	100,1	100,3	100,5	8554,40	1209,76
Kombajn do ziemniaków	85116,8	88064,3	100,0	103,4	103,5	1339,18	189,39
Samochód dostawczy	106397,5	107638,6	98,5	102,4	101,2	1636,84	231,48
Rozrzutnik obornika 2-osiowy	52691,8	56065,1	100,5	106,7	106,4	852,57	120,57
Siewnik poplonów	3421,8	3492,9	100,3	102,5	102,1	53,12	7,51
Ciągnik Ursus 11054	175559,9	179640,0	99,7	102,1	102,3	2731,75	386,32
Ciągnik 90 kW	215717,9	227909,1	99,7	104,5	105,7	3465,77	490,13
Przyczepa do ciągnika samowyladowcza	38909,0	40153,3	99,8	102,0	103,2	610,60	86,35
Kopaczka elewatorowa	15710,6	16312,8	100,1	103,2	103,8	248,07	35,08
Zestaw uprawowo-siewny	52530,1	55589,4	100,4	104,3	105,8	845,34	119,55
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	7700,6	8305,6	100,0	107,5	107,9	126,30	17,86
Prasa zwijająca, stalokomorowa	65177,4	67134,9	100,1	102,9	103,0	1020,91	144,38
Opryskiwacz 400 l	5744,9	6310,1	99,8	109,7	109,8	95,96	13,57
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	8574,6	8578,9	101,6	101,0	100,1	130,46	18,45
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	14888,8	15330,2	100,6	103,0	103,0	233,12	32,97
Plug 4-skibowy	12832,0	13363,0	100,9	105,0	104,1	203,21	28,74
Kultywator 2,1-2,8 m	4579,9	4986,1	100,3	108,9	108,9	75,82	10,72
Glebooryzarka	5982,5	6075,0	100,1	101,5	101,5	92,38	13,06
Rozsiewacz nawozów zawieszany	5743,7	6317,7	100,1	109,2	110,0	96,07	13,59
Dojarka 2 konwie ^a	7096,4	6964,1	100,0	98,1	98,1	105,90	46,05
Dojarka z rurociągiem ^a	41644,8	41842,2	100,0	100,5	100,5	636,29	276,66
Schładzarka do mleka 500 l ^a	18306,1	18975,3	100,0	101,8	103,7	288,55	125,46

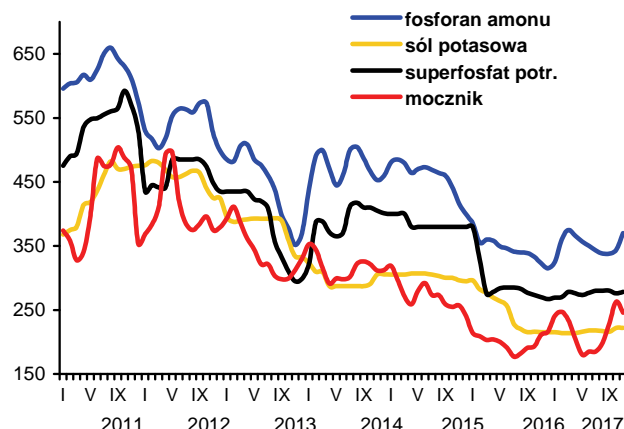
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

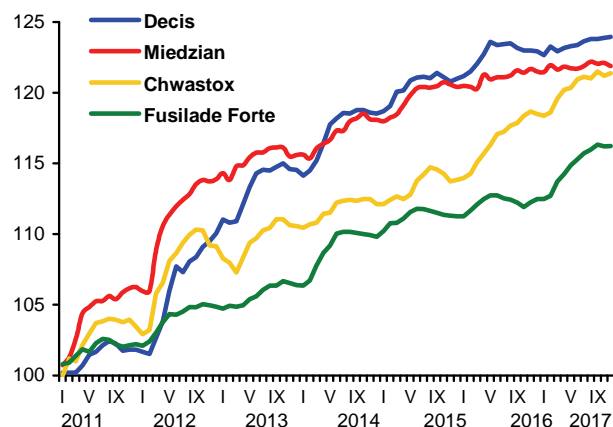
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

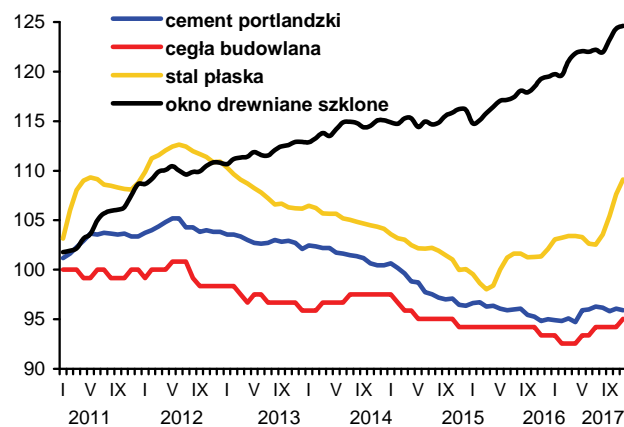
Rys. 2. Ceny nawozów mineralnych w handlu światowym (USD/t)

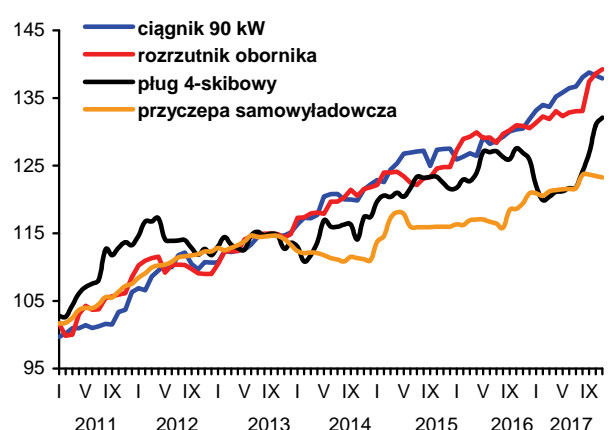
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce oraz światowe ceny ropy naftowej

